

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune

Sekretariatet

Gjøvik, 11. januar 2017.

J.nr./referanse: 01-17/GK/ks

TIL KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Roar Løken Lunder, leder (H)

Undis Scheslien, nestleder (Sp)

Thomas Longva (V)

Hans Olav Lahlum (Sv)

Irene Kalrasten (Ap)

Kopi sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 19. januar 2017

Tid: Kl. 0845 – ca 1500

Sted: Møterom Vardal, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Dokumenter unntatt offentlighet – sak 02/17:

Vedlegg 2 til sak 02/17 er unntatt fra offentlighet og er kun distribuert på papir til møtedeltakerne. Forut for behandling av saken må det vurderes om behandlingen av saken skal skje i lukket møte, jf. kommunelovens § 31.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Sak 02/17: Gjøvik Krisesenter IKS v/styreleder Odd Inge Sanden og daglig leder Heidi Olden Eng møter.
- Sak 05/17: Gjøvik Boligstiftelse v/styreleder Even Solhaug, daglig leder og driftsleder møter.
- Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein deltar under aktuelle saker.

Eventuelt forfall til møtet bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 19. januar 2017 kl. 0845

(Møterom Formannskapssalen, rådhuset)

SAK NR. 01/2017	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 01.12.16
SAK NR. 02/2017	PRESENTASJON AV GJØVIK KRISESENTER IKS OG VURDERING AV SELSKAPSKONTROLL Selskapet er invitert til å orientere.
SAK NR. 03/2017	EIERSKAPSMELDING 2015 – GJØVIK KOMMUNE
SAK NR. 04/2017	REVISJON AV KOMMUNENS EIERSKAPSPOLITIKK 2016
SAK NR. 05/2017	PRESENTASJON AV GJØVIK BOLIGSTIFTELSE – VURDERING AV KONTROLLUTVALGETS ROLLE Stiftelsen v/styreleder m.fl. er invitert til å orientere.
SAK NR. 06/2017	ÅRSRAPPORT OG AVREGNING 2016 FRA INNLANDET REVISJON IKS
SAK NR. 07/2017	REFERATSAKER

Gjøvik, 10. januar 2017.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Gjøvik kommune v/ordfører, rådmann og vararepresentantene til kontrollutvalget
- Innlandet Revisjon IKS

SAK NR. 01/2017

Gjøvik kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 01.12.16

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 01.12.16

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 01.12.16 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 1. desember 2016 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0845 – 1435.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder, leder (H)
Undis Scheslien, nestleder (Sp)
Thomas Longva (V)
Hans Olav Lahlum (Sv)
Irene Kalrasten (Ap)

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Fra Innlandet Revisjon IKS: Oppdragsansvarlig revisor Reidun Grefsrud (sakene 75 – 77), oppdragsansvarlig revisor Unn Romundgard (sak 76), oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein (sakene 77-80).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0845 med Roar Løken Lunder som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 73/2016

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13.10.16

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 13.10.16 godkjennes.

SAK NR. 74/2016

**ANBUDESKONKURRANSE SEKRETÆRTJENESTER – VALG
AV LEVERANDØR**

Vedtak, enstemmig:

1. Det tas til orientering at det er inngått kontrakt med Kontrollutvalgstjenester AS v/Kjetil Solbrækken som leverandør av sekretariattjenester for kontrollutvalget for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020.
2. Kontrollutvalget ber om at det i god tid før ny anbudskonkurranse (2020) legges frem sak for kontrollutvalget for å klargjøre kontrollutvalgenes rolle i prosessen.

Fra behandlingen:

Innledningsvis stilte utvalgsleder Roar Løken Lunder spørsmål om egen habilitet med bakgrunn i både han og daglig leder i Gjøvik Kriesenter IKS er medlem av samme parti. Spørsmålet ble drøftet med bakgrunn i forvaltningslovens § 6 annet ledd («andre særegne forhold»). Kontrollutvalget besluttet enstemmig at Roar Løken Lunder var habil.

Nestleder Undis Scheslien stilte deretter spørsmål om sin habilitet med bakgrunn i at hun tilhører samme parti som ett av styremedlemmene i Gjøvik Kriesenter IKS. Spørsmålet ble drøftet med bakgrunn i forvaltningslovens § 6 annet ledd («andre særegne forhold»). Kontrollutvalget besluttet enstemmig at Undis Scheslien var habil.

Henvendelsen til kontrollutvalget ble gjennomgått og drøftet. Saken ble lukket under denne delen av møtet, jf. kommunelovens § 31, jf. offentlighetslovens § 13. Innlandet Revisjon IKS deltok under den lukkede delen av møtet, jf. revisors lovbestemte møterett.

Vedtak, enstemmig:

1. Med bakgrunn i henvendelsen vil kontrollutvalget prioritere å følge opp saken gjennom en nærmere kartlegging.
2. Saken følges opp på neste møte der styreleder og daglig leder inviteres til å orientere om driften ved Gjøvik Kriesenter IKS med fokus på rammebetingelser (lover/regler, økonomi mv), organisering, styring, ledelse, risikoer og utfordringer.
3. Kontrollutvalget ber styreleder om en særskilt redegjørelse om styrets arbeid i Gjøvik Kriesenter IKS, herunder styrets oppfølging og etterlevelse av § 13 i Lov om interkommunale selskaper (styrets mandat).

Fra behandlingen:

Kommunestyrets vedtak i sak 143/16 (møte den 24/11-16) ble referert i møtet.

Vedtak, enstemmig:

1. Kommunestyret oppdrag til kontrollutvalget om å «gå grundig inn sakens ulike sider» tas til orientering, jf. kommunestyrets vedtak i møte den 24/11-16 (sak 143/16).
2. Saken følges opp ved å engasjere Innlandet Revisjon IKS til å foreta en grundig kartlegging og beskrivelse av hva som er

skjedd, årsaken til at feilen oppstod og hvordan kvalitetssikrings- og kontrollrutiner har fungert. Kontrollutvalget ber videre om en kartlegging og vurdering av nye rutiner på området, herunder kontroll med at det benyttes korrekt prisjustering i beregningene for tilskudd til private barnehager.

3. Kontrollutvalget mener saken synliggjør en ikke ubetydelig risiko knyttet til bruk av regneark i forvaltningen. Innlandet Revisjon IKS bes om å kartlegge kommunens bruk av regneark som benyttes som grunnlag for vesentlige inntekter og utgifter i kommunens regnskaper.
4. Kontrollutvalget vil berømme rådmannen for sin åpenhet i den oppståtte situasjonen og tar til orientering at rådmannen har varslet en egen gjennomgang/revisjon av saken (internrevisjon).

SAK NR. 77/2016

**PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON:
MÅLSTYRING OG KVALITET**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig revisor Reidun Grefsrud presenterte prosjektplanen og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Prosjektplanen tas til orientering.
2. Kontrollutvalget velger ikke å prioritere forvaltningsrevisjon på området i 2017. Temaet/prosjektplanen tas opp igjen til ny vurdering i 2018.

SAK NR. 78/2016

**PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON:
KOMMUNENS RUSOMSORG**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein presenterte foranalysen og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget ber Innlandet Revisjon IKS gjennomføre revisjonsprosjektet i tråd med prosjektplanen rettet mot følgende problemstillinger:
 - a) Kartlegging av ressursbruk, organisering av tjenesten og hvordan samordning/koordinering mellom tjenester er løst.
 - b) I hvilken grad ivaretas prinsippet om en helhetlig rusomsorg i Gjøvik kommune?
2. Ramme for prosjektet er i prosjektplanen stipulert til 300 timer. Av hensyn til kontrollutvalgets mange planer for

undersøkelser mv. i 2017 bes om at revisjonsprosjektet forsøkes løst innenfor en ramme på 250 timer.

SAK NR. 79/2016

**FORANALYSE FORVALTNINGSREVISJON:
SYKEFRAVÆRSARBEIDET I GJØVIK KOMMUNE**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein presenterte foranalysen og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Foranalysen synliggjør at kommunen arbeider seriøst for å redusere sykefraværet, og at man har på trappene en rekke tiltak og endringer. Med bakgrunn i ser ikke kontrollutvalget det formålstjenlig å igangsette forvaltningsrevisjon av kommunens sykefraværarbeid nå.
2. Kontrollutvalget ønsker å bli holdt orientert om gjennomførte tiltak og effekter av det omfattende forbedringsarbeidet som er beskrevet i foranalysen. Saken følges opp senest høsten 2017 der rådmannen inviteres til å orientere samtidig som det gjøres en ny vurdering av behovet for en forvaltningsrevisjon på området. Stikkord for aktuelle områder til særskilt drøfting er kommunens lederutvikling (fokus på kompetanse rundt såkalt mestringsledelse) og etterlevelse av kommunens rutiner for sykefraværsoppfølging (stikkprøve blant kommunens 115 ledere med personalansvar).

SAK NR. 80/2016

**FORANALYSE SELSKAPSKONTROLL: GJØVIK
BOLIGSTIFTELSE**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein presenterte foranalysen og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget er kjent med at utvalget ikke har innsynsrett i stiftelser og at det derfor ikke er mulig for kontrollutvalget i Gjøvik kommune å igangsette kontroller på eget initiativ overfor Gjøvik Boligstiftelse.
2. Med bakgrunn i at Gjøvik Boligstiftelse har stor betydning for tjenesteytingen innenfor flere lovpålagte områder i Gjøvik kommune, kan det være behov for dialog med stiftelsen om eventuell frivillig kontroll i regi av kontrollutvalget. Dette vil være opp til styret i Gjøvik Boligstiftelse å ta nærmere stilling til.
3. Kontrollutvalget ønsker mer kunnskap om Gjøvik Boligstiftelse og vil ta initiativ overfor styreleder i stiftelsen

for å få en nærmere presentasjon av stiftelsen og drøfte problemstillinger knyttet til spørsmålet om frivillig kontroll av stiftelsen. Aktuelle tema for den generelle presentasjonen av stiftelsen er:

- Relevante lover og regler for stiftelsen, herunder håndtering av habilitetsbestemmelser.
- Organisering.
- Oversikt over boliger.
- Eiendomsforvaltning.
- Inngåtte avtaler og samhandlingen med Gjøvik kommune.
- Risikovurderinger og utfordringer.

SAK NR. 81/2016

FYLKESMANNENS KOMMUNEBILDE 2016 – GJØVIK KOMMUNE

Vedtak, enstemmig:

Fylkesmannens kommunebilde 2016 for Gjøvik kommune tas til orientering.

SAK NR. 82/2016

MØTEPLAN FOR 2017

Vedtak, enstemmig:

Møteplan for kontrollutvalget for 2017 fastsettes slik:

- Torsdag 19.01.17 kl. 0845
- Torsdag 09.03.17 kl. 0845
- Torsdag 20.04.17 kl. 0845
- Torsdag 11.05.17 kl. 0845
- Torsdag 15.06.17 kl. 0845
- Torsdag 24.08.17 kl. 0845
- Torsdag 12.10.17 kl. 0845
- Torsdag 30.11.17 kl. 0845

SAK NR. 83/2016

INVITASJON TIL KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2017

Fra behandlingen:

Vedtak, enstemmig:

Alle utvalgsmedlemmene tilbys å reise til Kontrollutvalgskonferansen 2017 (1. – 2. februar 2017).

Følgende saker ble referert:

1. Melding om vedtak i kommunestyret 27/10-16 – sak 130/16 Plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2016-2019.
2. Svar fra Fylkesmannen til kontrollutvalget i Gjøvik kommune vedr. anmodning fra Oppland Arbeiderblad om vurdering av kontrollutvalgets praktisering av offentlighetsloven og lukking av møter
3. Pilotprosjekt om samarbeid mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll (nyhet fra regjeringen.no 12/10-16)
4. Diverse avisartikler
5. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtak, enstemmig:

Referatsakene tas til orientering.

Gjøvik, 1. desember 2016.

Roar Løken Lunder
leder**RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 1. desember 2016.**

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato:**TORSDAG 19. JANUAR 2016****Tidspunkt:****KL. 0845****Aktuelle saker:**

- *Gjøvik Krisesenter IKS – orientering v/selskapet (KU-sak 75/16)*

Saker til vurdering neste møte:

- *Finansforvaltning i Gjøvik kommune – presentasjon av revidert finansreglement*
- *Presentasjon av internrevisjon - Informasjonssikkerhet (KU-sak 12/16)*
- *Formidlingslån: Forvaltning av ordningen – rutiner og risiko (KU-sak 72/16)*

Saker til senere møter:

- *Industribygg: Oppfølging av spørsmål vedr. offentlighetsloven (KU-sak 56/16)*
- *Risikovurderinger på tjenestenivå (KU-sak 12/16)*
- *Tidlig høst 2017: Status økonomisystem og deltakelse i pilotprosjekter Framsikt (KU-sak 66/16)*
- *Tidlig høst 2017: Kostra-analyse v/bruk av Framsikt Analyse.*
- *Høsten 2017: Ny foranalyse psykiatri (KU-sak 70/16)*
- *Høsten 2017: Ny vurdering av forvaltningsrevisjonsprosjekt – Målstyring (KU-sak 77/16)*
- *Høsten 2017: Presentasjon av endringer i sykefraværarbeidet v/rådmannen og ny vurdering av forvaltningsrevisjonsprosjekt (KU-sak 79/16)*
- *2020: Anbudskonkurranse – klargjøring av kontrollutvalgets rolle (KU-sak 74/16)*

Bestillinger (Innlandet Revisjon IKS):

- *Oppfølging etter Helsetilsynets rapport (KU-sak 70/16)*
- *Forvaltningsrevisjonsprosjekt: Kommunens rusomsorg (KU-sak 78/16)*
- *Gjennomgang av feil i utbetaling av tilskudd til private barnehager + kartlegging av bruk av regneark (KU-sak 76/16)*

Gjøvik kommune**PRESENTASJON AV GJØVIK KRISESENTER IKS OG
VURDERING AV SELSKAPSKONTROLL**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Vedlegg 2 og 3 er unntatt, jf. off.loven § 13)

Saksdokumenter:

1. Lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova)	Vedlegg 1
2. E-post fra NN den 16/12-16	Vedlegg 2 (UNNTATT OFF)
3. Brev m/vedlegg fra NN den 7/11-16	Vedlegg 3 (UNNTATT OFF)

FORSLAG TIL VEDTAK:

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i forrige møte (1/12-16) i forbindelse med behandlingen av en henvendelse til kontrollutvalget:

1. Med bakgrunn i henvendelsen vil kontrollutvalget prioritere å følge opp saken gjennom en nærmere kartlegging.
2. Saken følges opp på neste møte der styreleder og daglig leder inviteres til å orientere om driften ved Gjøvik Kriesenter IKS med fokus på rammebetingelser (lover/regler, økonomi mv), organisering, styring, ledelse, risikoer og utfordringer.
3. Kontrollutvalget ber styreleder om en særskilt redegjørelse om styrets arbeid i Gjøvik Kriesenter IKS, herunder styrets oppfølging og etterlevelse av § 13 i Lov om interkommunale selskaper (styrets mandat).

Med bakgrunn i vedtaket er styreleder og daglig leder i Gjøvik Kriesesenter IKS invitert. Behandlingen av saken lagt opp i to deler, slik:

- 1) Under første del av saken er styreleder og daglig leder invitert til å presentere selskapet og selskapets drift med fokus på historikk, rammebetingelser (lover/regler, økonomi mv), organisering, styring, ledelse, risikoer og utfordringer.
- 2) Under andre del av saken er styreleder best om å gi en særskilt redegjørelse om styrets arbeid i Gjøvik Kriesesenter IKS, herunder styrets oppfølging og etterlevelse av § 13 i Lov om interkommunale selskaper (styrets mandat). Under denne delen av saken vil henvendelsen til kontrollutvalget i forrige møte bli berørt. Henvendelsen inneholder opplysninger som er unntatt offentlighet, og møtet må vurderes om skal lukkes.

Det er også avtalt med styreleder at temaet eierstyring er ønskelig å diskutere som en del av saken.

I hvilken grad kontrollutvalget bør igangsette nærmere undersøkelser vil bli drøftet avslutningsvis i møtet. Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Kort om Gjøvik Kriesesenter IKS:

(kilde: saksfremlegg i f.m. sak 125/16 i kommunestyret om bygging av nytt kriesesenter):

Kriesesenteret i Gjøvik IKS eies av kommunene Gjøvik, Nordre Land, Søndre Land, Vestre Toten og Østre Toten. Gjøvik kommune er vertskommune for senteret. Kriesesenteret drives i dag i en eiendom i Gjøvik som opprinnelig er bygget i 1992 av privatperson som generasjonsbolig. Denne er flere ganger siden den ble anskaffet blitt ombygget, tilpasset og utbedret. Materialvalget i bygget er ikke tilpasset den bruk som er i dag, som mer blir «pensjonat» enn privatbolig. Kriesesenteret har heldøgnsstilbud 365 dager i året til kvinner, barn og menn. Kriesesenteret drives etter Kriesesenterlovens bestemmelser, og det er Fylkesmannen i Oppland som er tilsynsmyndighet.

Kriesesenteret i Gjøvik hadde i 2015 35 voksne beboere og 53 dagbrukere. Botiden ved senteret har de siste årene økt. Årsaken til dette er at brukerne har vansker med å skaffe seg bolig, samt at sakene ofte er sammensatte og omfattende. 68 % av beboerne har annen etnisk bakgrunn enn norsk. Kriesesenteret har også tilbud til trafikkerte kvinner (utsatt for menneskehandel) som trenger beskyttelse i refleksjonstiden, samt har brukere som søker beskyttelse i f m tvangsekteskap. I 2015 bodde det kvinner totalt 1061 døgn ved senteret, barn 1296 døgn og menn 20 døgn. Kriesesenteret i Gjøvik har 5,4 årsverk fordelt på 9 fast ansatte, samt en vikarbase.

Eiendommen som Kriesesenteret i dag leier, eies av Stiftelsen Palma. Kommunestyret vedtok i sitt møte den 27/10-16 bygging av nytt kriesesenter, jf. k.sak 125/16:

1. *Gjøvik kommune gir sin tilslutning til etablering av nytt bygg til Kriesesenteret i Gjøvik. Bygget lokaliseres i Gjøvik sentrum og bygges av Gjøvik Boligstiftelse.*
2. *Gjøvik kommunes forventede andel av økte kostnader som følge av økt husleie for Kriesesenteret på kr 395.000 innarbeides i økonomiplanen fra 2018.*

Gjøvik kommune**EIERSKAPSMELDING 2015 – GJØVIK KOMMUNE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Eierskapsmelding 2015 – versjon Gjøvik kommune

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Kommunens eierskapsmelding for 2015 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Som ledd i presentasjon av kontrollutvalgets oppgave med selskapskontroll, fikk kontrollutvalget i møte den 9/6-16 informert om kommunens vedtatte eierskapspolitikk og at det hvert år utarbeides et eget dokument kalt eierskapsmelding. I den forbindelse ble eierskapsmelding for 2014 fremlagt til orientering.

Eierskapsmeldingen er et fint dokument for å holde seg godt informert om kommunens eierskap i selskaper, og gir samtidig en fin oversikt over de selskapene som kontrollutvalget har i oppgave å vurdere mht. selskapskontroll. I hovedsak dreier kontrollutvalgets tilsynsansvar seg om aksjeselskaper og interkommunale selskaper. Et vilkår når det gjelder aksjeselskaper er at selskapet er 100 % eid av kommuner/fylkeskommuner. Stiftelser er ikke eid av kommunen, og faller derfor utenfor.

Vedlagt følger eierskapsmeldingen for 2015 til orientering. Eierskapsmeldingen ble behandlet i kommunestyret den 29/9-16. Kommunestyret tok saken til orientering.

EIERSKAPSMELDING 2015

Eierskapsmeldingen inneholder de politiske prinsipper for eierstyring, det juridiske styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformer, en oversikt over kommunenes virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeider, samt et fakta ark m/omtale av hvert selskap.

*Kommunene i
Gjøvikregionen*

Gjøvik kommunes
versjon

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	4
1.1.	Eierskapspolitikk og eierskapsstrategi	4
1.2.	Kategorisering av selskapsformene	5
1.3.	Roller	5
1.4.	Nye regler om inhabilitet i forvaltningsloven fra 1.11.2011	5
2.	Styringsgrunnlag.....	7
2.1.	Juridisk styringsgrunnlag.....	7
2.2.	Eierstyring	9
2.3.	Vedtatt eierskapspolitikk	9
3.	Kommunalt eide selskaper og samarbeider	12
3.1.	 Alle 5 kommuner.....	15
3.1.1.	KUF-fondet i Oppland AS.....	15
3.1.2.	Topro AS	16
3.1.3.	GLT-Avfall IKS	21
3.1.4.	Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS	24
3.1.5.	Innlandet Revisjon AS.....	25
3.1.6.	Krisesenteret i Gjøvik IKS	27
3.1.7.	Støttesenter mot Incest og Seksuelle Overgrep Oppland IKS (Smiso)	28
3.1.8.	Biblioteksentralen SA.....	30
3.1.9.	KLP – Kommunal Landspensjonskasse	31
3.2.	 Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten	34
3.2.1.	ATS Gjøvik/Toten AS.....	34
3.2.2.	Mjøsmuseet AS	35
3.2.3.	Mjøslab IKS.....	36
3.3.	 Gjøvik og Østre Toten.....	38
3.3.1.	A/S Oplandske Dampskibsselskap	38
3.3.2.	Eidsiva Energi AS	39
3.4.	 Søndre- og Nordre Land.....	43
3.4.1.	Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS.....	43
3.4.2.	Randsfjordmuseene AS	43
3.4.3.	Tronhus.....	43
3.5.	 Gjøvik.....	44
3.5.1.	AS Gjøvik Rådhus.....	44
3.5.2.	AS Industribygg.....	45
3.5.3.	Gjøvik Olympiske anlegg AS.....	47
3.5.4.	A S Snertingdal Auto.....	47
3.5.5.	AS Snertingdalshallen	48
3.5.6.	Norsk Bane AS.....	49
3.5.7.	Oplandske Bioenergi AS	50

3.5.8.	 Gjøvik Boligstiftelse.....	51
3.6.	 Søndre Land	53
3.6.1.	Sølv AS.....	53
3.7.	 Nordre Land.....	53
3.7.1.	Dokka Møbler Eiendom AS	53
3.7.2.	Landsbyen Næringshage AS	53
3.7.3.	Nordre Land Asvo AS	53
3.7.4.	AS Sentrumsbygg	53
3.7.5.	Vokks AS.....	53
3.8.	 Østre Toten	53
3.8.1.	Kapp Næringshage AS	53
3.8.2.	Orkla AS	53
3.8.3.	Lena Produkter AS	53
3.8.4.	Østre Toten Eiendomsselskap AS	53
3.8.5.	Østre Toten Boligstiftelse.....	53
3.9.	 Vestre Toten	53
3.9.1.	Komm-in AS	53
3.9.2.	Raufoss Industrihistoriske Samlinger AS.....	53
3.9.3.	Vestre Toten Rådhus AS	53
3.9.4.	Raufoss Industripark III AS.....	53
3.9.5.	Vestre Toten kommunale Boligstiftelse	53
3.9.6.	Totenbadet KF	53

1. Innledning

Eierskapsmeldingen er et overordnet politisk styringsinstrument for virksomhet som er skilt ut fra kommunen og lagt til et annet rettssubjekt.

Når kommunen skiller ut virksomhet i selvstendige rettssubjekter og foretak innebærer det at den politiske styringslinjen endrer karakter, og den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring.

I 2009 vedtok kommunene i Gjøvik regionen en felles eierskapspolitikk, som skal sikre at kommunene fremstår som profesjonelle og gode eiere.

Disse overordnede prinsippene er styringsgrunnlaget for kommunalt eide selskaper og samarbeider.

I 2012 gjennomførte regionen i samarbeid med Kommunenes Sentralforbund en omfattende styre- og eierskapsopplæring for styremedlemmer i kommunale selskaper, samt kommunepolitikere. Tilsvarende opplæring gjennomføres i 2015/2016.

Sentralt i opplæringen er en klargjøring av hva styrerollen må passe på og hva eierrollen må passe på. Dette har ført til noen endringer i utformingen av prinsippene, slik som ny ordlyd og en tydeligere sortering av rollene.

I henhold til vedtatte prinsipper skal rådmannen utarbeide en samlet eierskapsmelding en gang pr år med sikte på behandling i kommunestyret i løpet av høsten. Eierskapsmeldingen 2015 er utarbeidet felles for alle kommunene i Gjøvik regionen. Den enkelte kommune behandler politisk den del av meldingen som er aktuell for sin kommune.

1.1. Eierskapspolitikk og eierskapsstrategi

Det kan være nyttig å skille mellom eierskapspolitikk og eierskapsstrategi.

Med eierskapspolitikk forstås de overordnede premisser som kommunene har lagt til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler. Dette refererer seg til hva slags systemer, retningslinjer og rutiner kommunene har for utøvelse av sitt eierskap. Dette omfatter blant annet rutiner for rapportering, premisser for valg av styremedlemmer, vurderinger for valg av selskapsorganisering osv. Eierskapspolitikken som framgår av eierskapsmeldingen (side 8-10), utgjør rammeverket for kommunens eierstyring.

Eierstrategiene vil utgjøre den politikk kommunen har overfor de ulike selskapene for å sikre at selskapene ivaretar de målsettingene som eierne har satt.

Kommunene har utarbeidet eierskapspolitikken i henhold til KS sine anbefalinger på området, og bør som et neste skritt vurdere å utarbeide eierstrategier for de enkelte selskaper.

Link til KS sine anbefalinger - sist revidert høsten 2015: http://www.ks.no/globalassets/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

1.2. Kategorisering av selskapsformene

Det er etter hvert blitt vanlig å inndelegge formålet med kommunalt eierskap i to til tre hovedformer:

Finansielt eierskap, Politisk eierskap, Blandingsforhold

Finansielt eierskap. Hovedmålsettingen med finansielt eierskap er å oppnå økonomisk avkastning. Dette innebærer ikke nødvendigvis et kortsiktig perspektiv på eierskapet, men at bedriftsøkonomisk lønnsomhet ligger til grunn for selskapets arbeid. Et aksjeselskap vil normalt være mest aktuelt når kommunen har et rent finansielt motiv for sitt eierskap, men det er også andre fordeler med aksjeselskapsmodellen som gjør at kommunen velger denne selskapsformen, blant annet at flere kan være eiere - også private.

Et *politisk eierskap* er kjennetegnet av at formålet med eierskapet er å ivareta eller utføre kommunale kjerneoppgaver. Ved politisk eierskap vil selskapet være et gjennomføringsorgan for politiske målsettinger. For offentlige eiere kan den samfunnsmessige verdiskapningen være formålet bak verdiskapningen. Eksempelvis vil eierskap i en attføringsbedrift være politisk motivert.

Blandingsforhold. De fleste eierskap vil ha både en finansiell og en politisk dimensjon. Kommunens formål er både å ivareta de politiske mål og samtidig kreve avkastning på investert kapital. Dette kan være en krevende form for eierskap. Krav om avkastning, kombinert med krav om ivaretagelse av spesifikke samfunnssyn er ofte to motsetninger. For å ivareta god eierstyring er det derfor viktig at kommunestyret gir selskapet så klare styringssignaler som mulig.

1.3. Roller

Kommunen som eier skal utøve sin eierstyring gjennom eierorganene som er representantskap og generalforsamling. Innenfor de rammer som eierorganene setter, skal styre sammen med daglig leder utvikle og lede selskapet.

Styre settes sammen primært ut fra den kompetanse selskapet trenger for å realisere sine mål, og valg til styre bør skje etter arbeid fra en valgkomité. Valgkomiteén bør ha et bevisst forhold til de nye habilitetsreglene som kom i 2011.

1.4. Nye regler om inhabilitet i forvaltningsloven fra 1.11.2011

Også i offentlige eide selskaper blir man nå inhabil (ved politisk behandling) dersom man er styremedlem eller medlem i bedriftsforsamlingen, eller har en ledende stilling i et selskap som er part i saken.

Endringen har ingen konsekvenser for de som sitter i representantskapet i selskapet, eller er kommunens representant på generalforsamlingen.

Endringen har derimot betydning for ordførere og andre folkevalgte, rådmenn og andre ansatte i kommunen som sitter i styret eller ledelsen for offentlig eide aksjeselskaper (AS), og i interkommunale selskaper (IKS).

Reglene har også betydning for interkommunale virksomheter etablert etter kommuneloven § 27 om ”interkommunale styrer”.

Endringen har ingen betydning for kommunale foretak (KF) etter kommunelovens kap.11. Det samme gjelder vertskommunesamarbeid etter kommuneloven §§ 28b og 28c. Inhabilitet kan imidlertid være aktuelt etter § 6 annet ledd.

Endringene innebærer at man blir inhabil til å delta ved behandlingen av en sak hvor selskapet er part i saken, selv om selskapet er fullt ut offentlig eid.

Samlet sett innebærer de nye reglene at når nye styrer/styremedlemmer skal velges bør man tenke igjennom hvilke konsekvenser det kan få hvis man velger sentrale politikere, rådmannen eller ledere i administrasjonen til styrer i selskaper.

2. Styringsgrunnlag

2.1. Juridisk styringsgrunnlag

Det er i hovedsak tre selskaps- og foretaksformer som er aktuelle for kommunene ved utskillelse av virksomhet:

- Aksjeselskap (AS) - reguleres av Lov om aksjeselskaper
- Interkommunale selskaper (IKS) - reguleres av Lov om interkomm. selskaper
- Kommunale foretak (KF) - reguleres etter Kommunlovens kap. 11

En fjerde foretaksform kan også være et alternativ å vurdere

- Samvirkeforetak (SA) - reguleres av Lov om samvirkeforetak

Et *aksjeselskap* reguleres av og kan eies av en kommune eller fylkeskommune alene sammen med andre kommuner og fylkeskommuner eller private rettssubjekter. I et AS har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen.

Et *interkommunalt selskap* eies bare av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Eierne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet.

Et *kommunalt foretak* er ikke en egen juridisk person men en del av kommunen/fylkeskommunen som rettssubjekt og kommunen hefter for foretakets forpliktelser. Foretaket ledes av et styre som er utpekt direkte av kommune- eller fylkestyret. Daglig leder står i linje under styret som igjen er underlagt kommunestyret.

Foretaket er underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet på den ene side. På den annen side har ikke administrasjonssjefen instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Kommuneloven § 68 nr. 5 om at styrets møter skal holdes for lukkede dører, dersom ikke kommunestyret har bestemt noe annet i vedtektene, er blitt opphevet. *Etter lovendringen, som trådte i kraft 1. juli 2013, er hovedregelen at styremøtene i KF skal være åpne.*

Et *samvirkeforetak* er en sammenslutning med hovedformål å fremme medlemmenes økonomiske interesser ved at disse deltar i foretakets virksomhet enten som forbrukere, leverandører eller på lignende måte. Avkastningen, bortsett fra en normal forrentning av eventuell innskutt kapital, blir stort sett værende i virksomheten eller fordelt mellom medlemmene på bakgrunn av deres omsetning i foretaket. Ingen av medlemmene bærer personlig ansvar for foretakets forpliktelser. Samvirkeforetaket skal ha et styre på minst 3 medlemmer, og er underlagt krav til kjønnsrepresentasjon etter nærmere regler.

Samvirkeoven som ble vedtatt 1.1.2008, stiller krav til hva stiftelsesdokumentet og vedtektene minst skal inneholde. Et samvirkeforetak må alltid stiftes av minst to personer og skal alltid ha minst to medlemmer. Både fysiske og juridiske personer kan være stiftere.

Dersom det er fastsett i vedtektene at foretaket skal ha representantskap, skal representantskapet velges av årsmøtet. Styremedlem, daglig leder og revisor kan ikke være medlem av representantskapet.

Kommunene står fritt i å *samarbeide* på ulike områder uten at det er overdratt beslutningsmyndighet eller representasjonskompetanse ved bruk av kommunelovens § 27. *Vertskommunesamarbeid* ble innarbeidet i Kommunelovens § 28 i 2007. Dette er utviklet for samarbeid mellom kommunene på områder av forvaltningsmessig karakter. Et vertskommunesamarbeid har to varianter, enten administrativt vertskommunesamarbeid eller med felles folkevalgt nemd.

Stiftelser. Kommuner og fylkeskommuner står også fritt til å etablere stiftelser (Stiftelsesloven av 2001). Oppretterne (kommunen/fylkeskommunen) står fritt til å fastsette formålet, og stiftelsen er et selvstendig rettssubjekt. Stiftelser har til forskjell fra selskapene (IKS og AS), ingen eiere. Verken oppretteren eller andre kan med grunnlag i eiendomsretten utøve styring over stiftelsens virksomhet eller gjøre krav på andel i stiftelsens overskudd. Eierne kan imidlertid få betydelig innflytelse på stiftelsen ved å etablere en "rådsforsamling" med oppgaver og myndighet som beskrevet i § 36 o stiftelsesloven. Eierne står ikke fritt til å løse opp stiftelsen, og dette er ingen organisasjonsform hvis kommunen ønsker å utøve eierstyring og opprette en økonomisk interesse i de verdier som er knyttet til virksomheten.

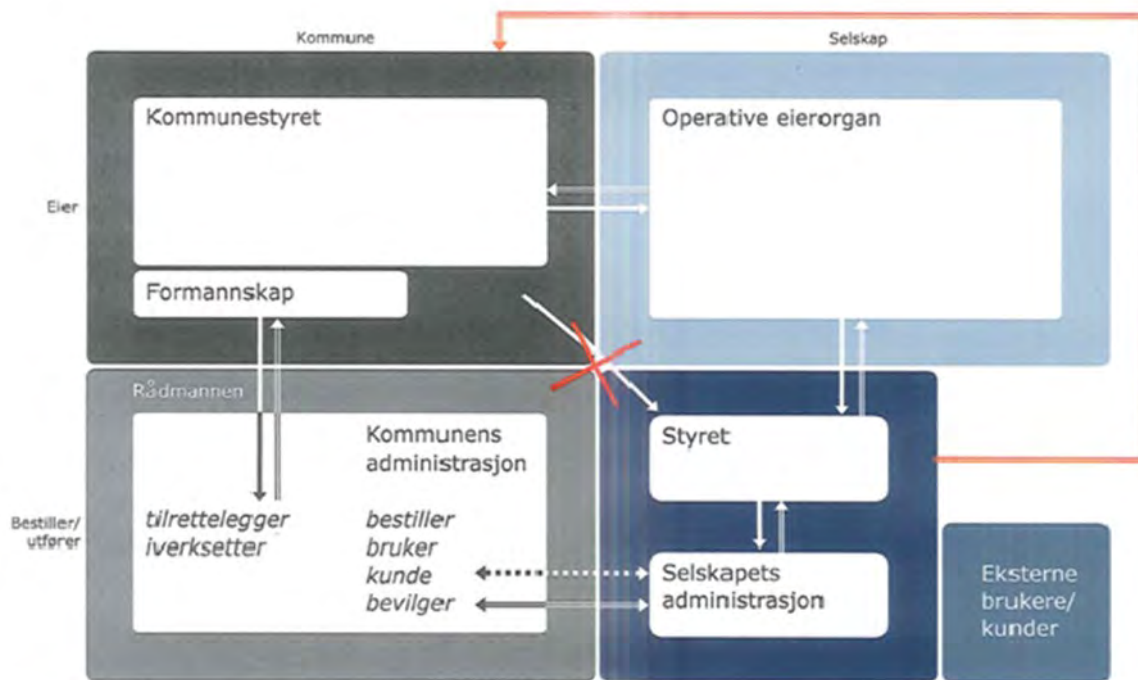
Kommunene har også et *kontroll- og tilsynsansvar* overfor sine eierinteresser i selskaper. I 2004 ble det tatt inn bestemmelser om selskapskontroll i Kommunelovens kap. 12. Disse bestemmelsene gir kontrollutvalgene en selvstendig rolle i forhold til eierne og selskapsledelsen.

Kjønnsrepresentasjon i styrene. I loven er det nå krav om 40 % kjønnsrepresentasjon i styrene for både interkommunale selskap, aksjeselskap og aksjeselskap hvor kommuner og fylkeskommuner har eiermajoritet. KS anbefaler at eierorgan uavhengig av organisasjonsform tilstreber balansert kjønnsrepresentasjon i styrene for bedre å utnytte eksisterende kompetanse i regionen/kommune/fylkeskommunen. Egne rekrutteringsseminar anbefales iverksatt der det er vanskelig å oppnå lik kjønnsrepresentasjon.

2.2. Eierstyring

Utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter som IKS, SA (samvirkeforetak), og AS innebærer at den politiske styringslinjen endrer karakter. Den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring.

Eierstyringen utøves gjennom kommunens eierorgan som i IKS og SA er representantskapet, og i AS er generalforsamlingen.

2.3. Vedtatt eierskapspolitikk

Alle kommunene i Gjøvik-regionen vedtok i 2009 en felles eierskapspolitikk som styringsgrunnlag for kommunalt eide selskaper og samarbeider. Punktene som ble vedtatt er senere presisert og sortert for å vise hva eierne skal passe på og hva styret skal passe på.

Dette må **eierne** passe på:

- **Ved etablering av nye selskaper skal selskapsform vurderes grundig.**
- **For å sikre god eierstyring skal kommunen gjennom representantskap og generalforsamling avklare strategiske og sentrale spørsmål med selskapets styre.**
- **Kommunen skal vurdere om det er behov for å avklare sentrale målsettinger med alle eller deler av de øvrige eiere for å sikre langsiktig forutsigbar drift og utvikling i form av eieravtaler.**

- *I alle selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse skal det avholdes eiermøter årlig. Eiermøte er selskapets arena for å drøfte felles strategi og utfordringer sammen med eierne. Her møtes selskapsstyret/-ledelse og eierne (representantskap/generalforsamling). Det anbefales å legge eiermøte i forkant av generalforsamling/representantskapsmøte.*
- *Gjennom etablering av aksjonæravtaler/eieravtaler, eiermøter eller på annen måte må kommunen sikre at det i størst mulig grad er tverrpolitisk forankret den eierpolicy selskapene drives etter.
Kommunens valgte eller nominerte eierrepresentanter skal representere kommunens syn.*
- *Valg til styre bør skje etter arbeid fra en valgkomité.
Valgkomiteen må ha et bevisst forhold til de nye habilitetsreglene.
Valgkomiteen bør ha skriftlige retningslinjer som representantskap/generalforsamling har vedtatt.
Gjøvik kommune har i tillegg fattet følgende vedtak:
«Kommunestyrets medlemmer bør som hovedregel ikke velges til selskapsstyrer i selskaper der kommunen er eier/medeier.
Eventuelle unntak vurderes med bakgrunn i selskapets nytte også av politisk kompetanse. Med politisk kompetanse menes kunnskap om de løpende politiske og administrative prosessene på det relevante saksfeltet.»*
- *De som representerer kommunen i selskapenes representantskap/generalforsamling kan ha behov for avklaringer av vesentlige spørsmål. Dette gjøres ved en henvendelse til ordfører som drøfter dette med formannskapet og melder tilbake til representanten. Er det ikke tid til å konsultere formannskapet gir ordføreren tilbakemeldingen. Rådmannen bistår ordfører og kan svare på rent oppklarende spørsmål fra representanten.*
- *Rådmannen sørger for at en person i sin administrasjon har oversikt over selskapene kommunen er medeier i og kan gi svar på spørsmål. I selskaper der flere av kommunene i regionen er medeiere kan rådmennene fordele et hovedansvar mellom seg.*
- *I starten av hver valgperiode bør kommunen/-e avholde et kurs i styrearbeid for styremedlemmer i sine selskaper, og opplæring i eierskapsstyring for sine politikere.*
- *Kommunen bør tydelig skille kunde og eierrollen i de selskaper en går inn i. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.*
- *For å sikre god drift i våre selskaper bør kommunen ha en klar og uttalt utbyttepolitikk som står fast over noe tid.*
- *Eierne i våre selskaper skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.*
- *Åpningsbalansen i selskapet skal være tilpasset selskapets oppgaver og den strategi som ligger til grunn for opprettelsen av selskapet.*

- **Selskapets styre skal sammensettes ut fra den kompetanse selskapet trenger for å realisere sine mål. Politisk kompetanse kan være, men trenger ikke være en slik kompetanse, det avhenger av selskapets mål og situasjon.**

- **Rådmannen utarbeider en samlet eierskapsmelding en gang pr år med sikte på behandling i kommunestyret tidlig høst.**

- **Disposisjon for eierskapsmeldingen:**

Gjennomgang av hvert enkelt selskap med;

- **Formål (vedtektsfestet)**
- **Eierandel**
- **Ledelse/styret**
- **Økonomiske nøkkeltall for 4 år**
 - **sum driftsinntekter**
 - **driftsresultat**
 - **resultat før / etter skatt**
 - **sum omløpsmidler**
 - **sum anleggsmidler**
 - **sum egenkapital**
 - **sum gjeld**

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende.

Dette må **styret** i selskapet passe på:

- **Kommunalt eide virksomheter skal legge til rette for åpenhet om sitt selskap i forhold til alle forhold det ikke av konkurransemessige hensyn må unntas offentlighet.**
- **For å sikre god selskapsstyring skal styre avklare strategiske og sentrale spørsmål med eier gjennom representantskap og generalforsamling. Styret har sammen med daglig leder ansvar for å utvikle og lede selskapet innenfor disse rammer.**
- **Det skal utarbeides en styreinstruks i alle selskaper med vesentlig virksomhet (antall ansatte/omsetning mv). Instruksen, som er et internt arbeidsdokument, utarbeides av styret.**
- **Alle kommunens selskaper skal ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål, gjerne fastlagt i egne etiske retningslinjer.**
- **Styret bør tydelig skille kunde og eier. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.**
- **Eierne i selskapet skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.**
- **Styret i kommunens selskaper setter opp en årlig plan for sitt arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.**

3. Kommunalt eide selskaper og samarbeider

Kommunene har stor frihet i å organisere tjenestene slik de finner det hensiktsmessig enten som del av kommunen som juridisk person eller gjennom etablering av selvstendige rettssubjekter.

Kommunene i Gjøvikregionen har for tiden 39 selskaper som selvstendige rettssubjekter, 3 vertskommunesamarbeider i henhold til Kommunelovens § 28, og 1 kommunalt foretak.

Eierskapsmelding 2015

Selskaper	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten	Totalt
KUF-fondet i Oppland AS	1			1	1	1
Topro AS	1	1	1	1	1	1
ATS Gjøvik/Toten AS	1			1	1	1
Mjøsmuseet AS	1			1	1	1
AS Oplandske Dampsk.s.	1			1		1
Eidsiva Energi AS	1			1		1
Dokkadeltaet N. Våtmark.s. AS		1	1			1
Randsfjordmuseene AS		1	1			1
AS Gjøvik Rådhus	1					1
AS Industribygg	1					1
GOA AS	1					1
AS Snertingdal Auto	1					1
AS Snertingdalshallen	1					1
Norsk Bane AS	1					1
Oplandske Bioenergi AS	1					1
Sølv AS		1				1
Dokka Møbler AS			1			1
Landsbyen Næringshage AS			1			1
Nordre Land Asvo AS			1			1
AS Sentrumsbygg			1			1
Vokks AS			1			1
Kapp Næringshage AS				1		1
Lena Produkter AS				1		1
Østre Toten Eiendomsselskap AS				1		1
Vestre Toten Rådhus AS					1	1
Raufoss Industripark III AS					1	1
Komm-in AS					1	1
Raufoss Industrihistoriske Samlinger AS					1	1
Sum AS	13	4	8	9	5	28
GLT-Avfall IKS	1	1	1	1	1	1
Gjøvikreg. Helse og Miljøtilsyn IKS	1	1	1	1	1	1
Innlandet Revisjon IKS	1	1	1	1	1	1
Krisesenteret i Gjøvik IKS	1	1	1	1	1	1
SMISO Oppland IKS	1	1	1	1	1	1
Mjøslab IKS	1			1	1	1
Sum IKS	6	5	5	6	6	6
Biblioteksentralen AL	1	1	1	1	1	1
Sum AL	1	1	1	1	1	1
KLP - Kommunal Landspensjonskasse	1	1	1	1	1	1
Sum Pensjonskasser	1	1	1	1	1	1
Gjøvik Boligstiftelse	1					1
Østre Toten Boligstiftelse				1		1
Vestre Toten Boligstiftelse					1	1
Sum Stiftelser	1	0	0	1	1	3
Sum alle selskaper						39

Eierskapsmelding 2015

I tillegg er det etablert:						
Vertskommunesamarbeider i hht Kommunelovens § 28						
Legevakt	1	1	1	1	1	1
Innkjøp	1	1	1	1	1	1
Tilsynsførerordning fosterhjem	1	1	1	1	1	1
Sum Vertskommunesamarbeider § 28	3	3	3	3	3	3
Kommunalt foretak: Totenbadet KF					1	1
Andre eierskap: Tronhus i Land		1	1			1
Sum alle selskaper og samarbeider						44

I dette kapitlet presenteres hvert av de 40 selskapene i et fakta-ark hvor offisielle data er hentet fra Brønnøysundregistrene, supplert med opplysninger direkte fra selskapene ved behov.

Vurderinger er gjort med bakgrunn i den informasjonen som er samlet. Flere opplysninger om selskapene er å finne på nettstedet <http://www.proff.no>.

For øvrig ønskes tilbakemelding dersom det oppdages vesentlige feil og mangler i de selskapsdata som presenteres.

Ris, ros og tips til forbedringer imøteses, og er viktige bidrag i å utvikle eierskapsmeldingen.

3.1.

Alle 5 kommuner

Selskaper/samarbeider som alle kommunene i Gjøvik, Land og Toten har i fellesskap.

3.1.1. KUF-fondet i Oppland AS

Å bidra til kompetanseheving for sikring og utvikling av trygge og gode bo- og arbeidsplasser i Oppland, herunder bidra til å styrke høyskolene i Oppland sin posisjon for å kvalifisere seg til universitetsstatus. Det skal vektlegges samarbeid mellom høyskolene i Oppland og/eller med andre betydelige sentrale eller regionale aktører for å:

1. Etablere og/eller videreutvikle doktorgradsutdanninger i Oppland
2. Videreutvikle mastergradsutdanninger
3. Etablere og kvalifisere seg til nasjonalt og internasjonalt ledende forsknings- og kompetansemiljøer.
4. Satsingene må ha en klar strategi for å være selvgående eller ha tilgang på andre finansieringskilder etter fondets engasjement.

Forutsetninger for utbetaling av midler fra fondet er at det foreligger en omforent avtale mellom høyskolene og eventuelle andre aktører om å arbeide med konkrete utviklingsprosjekter. Dette samarbeidet skal danne grunnlaget for en struktur som på sikt kan virkeliggjøre universitetsambisjonen. Selskapet kan ikke yte støtte til ordinær drift av forsknings- og undervisningsinstitusjoner.

Selskapets egenkapital kan også benyttes til selskapets formål angitt i denne paragrafen. Selskapet har ikke erverv som formål, og utbytte kan ikke utdeles.

Ledelse:

Daglig leder: Erik Lagethon (f 1971)

Styrets leder: Gro Lundby (f 1954)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/kompetanse-universitets-og-forskningsfondet-i-oppland-as/lillehammer/-/Z0IJ391/>

Eierandel:

Selskapets aksjekapital er på kr. 951.700 fordelt på 9 517 aksjer à kr. 100,- lydende på navn.

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Oppland Fylkeskommune	5000	52.54%
Lillehammer Kommune	1700	17.86%
Gjøvik Kommune	1600	16.81%
Gausdal Kommune	400	4.2%
Vestre Toten Kommune	300	3.15%
Østre Toten Kommune	300	3.15%
Søndre Land Kommune	150	1.58%
Øyer Kommune	20	0.21%
Nordre Land Kommune	10	0.11%
Ringebu Kommune	5	0.05%
Sel Kommune	5	0.05%
Lom Kommune	5	0.05%
Vågå Kommune	5	0.05%
Nord-Fren Kommune	5	0.05%
Dovre Kommune	5	0.05%
Lesja Kommune	5	0.05%
Nord-Aurdal Kommune	2	0.02%

Sist oppdatert 2015

Ordførerne sitter i generalforsamling. For Gjøvik kommune møter rådmannen.

Økonomiske nøkkeltall:

KUF-fondet i Oppland AS	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)		
Brutto driftsinntekter	-	-
Resultat før skatt	507	(7 880)
Årsresultat	507	(7 880)
Anleggsmidler	-	-
Omløpsmidler	50 283	42 889
Egenkapital	50 239	42 359
Gjeld	44	531
Bokført egenkapital/Totalkapital	99,9 %	98,8 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Det ble i 2015 innvilget søknader på totalt 35,8 mill. kroner. Dette er tildelinger som skal dekke prosjektkostnader i perioden 2015-2019. Av disse bevilgningene ble det utbetalt kr 8 350 000 i 2015.

3.1.2. Topro AS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er å eie og drive arbeidsmarkedsbedrifter. Ved produksjon, servicenæring og annen virksomhet å avklare og kvalifisere yrkeshemmede med

Eierskapsmelding 2015

sikte på formidling til ordinært arbeidsliv eller utdanning. Bedriften kan også gi tilbud om varig sysselsetting.

Ledelse:

Daglig leder Rune Midtun (f 1957)

Styrets leder Sigmund Egner (f 1945)

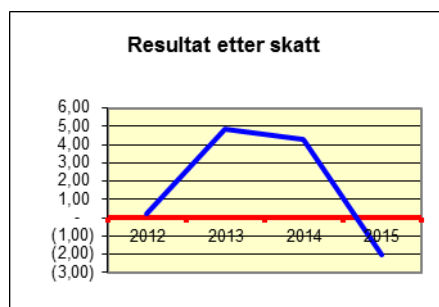
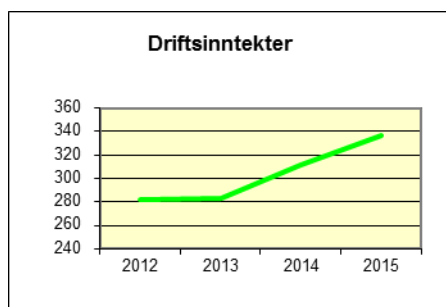
Flere opplysninger på <http://www.proff.no/roller/topro-as-tidl.-totenprodukter/gj%C3%B8vik/-/Z0I3OGNF/>

Eierandel:

Gjøvik kommune	28,89 %
Østre Toten kommune	6,93 %
Vestre Toten kommune	10,40 %
Nordre Land kommune	6,07 %
Søndre Land kommune	15,68 %
Andre	32,03 %

Ordførerne sitter i generalforsamlingen.

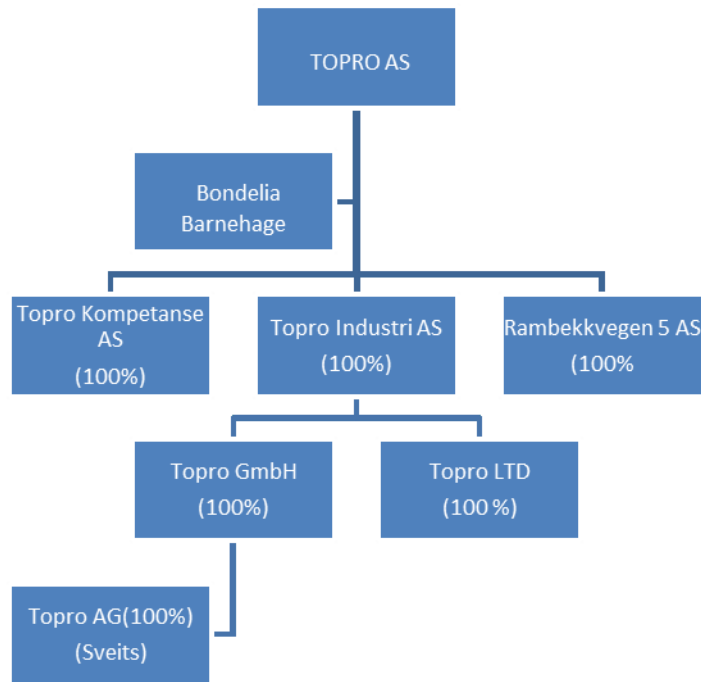
Økonomiske nøkkeltall:

TOPRO AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	282 117	283 247	312 000	337 125
Resultat før skatt	150	4 626	4 194	(4 093)
Årsresultat	210	4 827	4 271	(2 004)
Anleggsmidler	90 125	92 069	111 067	127 788
Omløpsmidler	89 801	81 788	76 554	88 008
Egenkapital	91 718	95 041	98 397	99 897
Gjeld	88 208	78 816	89 224	115 899
Bokført egenkapital/Totalkapital	51,0 %	54,7 %	52,4 %	46,3 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Selskapsstrukturen for Topro AS er fra 01.01.15 slik:

Etter løpende prosesser i 2013 og 2014 og dialog med eierne i eiermøter ble det fra 01.01.15 opprettet 2 nye datterselskaper i morselskapet Topro AS:

1. Topro Kompetanse AS som skal arbeide med og ha ansvar for alt «tradisjonelt» attføringsarbeid.
2. Topro Industri AS. Dette selskapet skal arbeide med den «kommersielle» delen av selskapet – produksjon og salg. Det er to avdelinger, elektronikk og hjelpemidler (rullatorer ol).

Begrunnelsen har vært et behov for å skille attføringsvirksomheten fra den kommersielle. Dette sikrer attføringsvirksomhetene dersom noe skulle «gå galt» med den kommersielle produksjon.

I 2015 ble den organisatoriske tilknytning av salgsselskapene Topro GmbH og Topro LTD endret slik at disse «eies» direkte av Topro Industrier AS. Topro GmbH betjener det sveitsiske markedet. Regelverket i Sveits krever at dette skjer gjennom et eget selskap - registrert i Sveits.

3.1.2.1. Topro Kompetanse AS

Vedtektsfestet formål:

Selskapet tilbyr og selger kompetanse og veiledningstjenester til offentlig og privat virksomhet med formål å fremme tilknytning til jobb og vekst for den enkelte kunde/arbeidssøker/arbeidstaker.

Ledelse:

Daglig leder Thomas Frydenlund (f 1975)

Styrets leder Sigmund Egner (f 1945)

Eierskapsmelding 2015

Flere opplysninger på <http://www.proff.no/roller/topro-kompetanse-as/gj%C3%B8vik/-/Z0ISCRVD/>

Eierandel:

Topro AS eier 100 %.

Økonomiske nøkkeltall:

TOPRO KOMPETANSE AS	2015
(Tall i 1000 kroner)	
Brutto driftsinntekter	44 688
Resultat før skatt	1 902
Årsresultat	1 902
Anleggsmidler	22
Omløpsmidler	13 618
Egenkapital	4 750
Gjeld	8 889
Bokført egenkapital/Totalkapital	65,2 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

En organisering i eget utføringsselskap sikrer en god videre utvikling innenfor dette området. Rammevilkårene er i stadig endring, og det ikke lenger behov for eller ønskelig med stor egenproduksjon for å kunne drive godt utføringssarbeid. Dette arbeid skal nå skje i samarbeid med det ordinære næringslivet. Tjenestene NAV etterspør, «kjøpes» mer og mer gjennom konkurranse/anbud, og tilbyderne er til dels landsomfattende private aktører – både nasjonale og utenlandske.

Topro Kompetanse AS nådde ikke opp i de anbudskonkurransene som ble utlyst i Oppland og Hedmark i 2015. Som følge av dette har bedriften i 2016 gjennomført

Ovennevnte organisering av utføringssarbeidet åpner bl.a. for en utvikling i form av et eventuelt utvidet samarbeid med andre utføringssbedrifter. Organiseringen legger også til rette for at eierne – om ønskelig – lettere kan se på endringer av strukturen for sine forskjellige bedrifter som arbeider innenfor dette området.

Topro Kompetanse AS fikk i oktober 2015 godkjenning som tiltaksarrangør for arbeidsrettede tiltak i skjermet virksomhet. Denne gjelder i 6 år. Denne godkjenningen var tidligere gitt til Topro AS.

3.1.2.2. Topro Industri AS

Vedtektsfestet formål:

Produksjon og salg av hjelpemidler, produksjon av mekaniske underleveranser og produksjon elektroniske komponenter.

Ledelse:

Daglig leder Rune Midtun (f 1957)

Eierskapsmelding 2015

Styrets leder Sigmund Egner (f 1945)

Flere opplysninger på

http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000570349&sokeverdi=914561973

Eierandel:

Topro AS eier 100 %.

Økonomiske nøkkeltall:

TOPRO INDUSTRI AS	2015
(Tall i 1000 kroner)	
Brutto driftsinntekter	228 199
Resultat før skatt	(7 196)
Årsresultat	(4 996)
Anleggsmidler	37 768
Omløpsmidler	76 364
Egenkapital	4 147
Gjeld	109 986
Bokført egenkapital/Totalkapital	3,6 % ¹

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Ordinært resultat for 2015 ble et underskudd på 4,9 mill. kroner. Det svake resultatet skyldes svikt i omsetning, høye varekostnader som følge av valutaendringer og økte finanskostnader.

Det er i 2015 og inn i 2016 igangsatt en rekke tiltak der resultatforbedring er hovedfokus. Det kan nevnes nye automatiserte produksjonslinjer og fysisk samling av all produksjonsvirksomhet til Gjøvik. Det forventes at iverksatte effektiviseringstiltak vil føre til positivt resultat for 2016. Resultatet 1. halvår i 2016 synes å bekrefte dette.

Med sin produktportefølje og kompetanse i denne sammenheng har Topro Industri AS svært gode forutsetninger for å kunne opprettholde og utvikle en betydelig industrivirksomhet i lokalområdet. Dette gjelder både for produksjon/salg av ferdige hjelpemidler og for produksjon/salg av komponenter innenfor elektronikk. En viktig forutsetning – utover høy kvalitet på produktene – er at enhetskostnadene blir konkurransedyktige med produkter produsert i f.eks. Kina. Med ny organisering, økte volumer/vekst i kombinasjon med effektive lokale produksjonslinjer – er det lagt et viktig grunnlag for at selskapets merkevarer o.a. produkter innen elektronikk, fortsatt skal være konkurransedyktige i de aktuelle markeder.

I tillegg vil en fortsatt vekst av industriproduksjonen være avhengig av tilførsel av nye ressurser i form av kapital og kompetanse. I flere eiermøter de senere år – senest

¹ Selskapet har et ansvarlig lån til Topro AS som kan konverteres til aksjekapital. Ved å beregne dette inn som egenkapital blir egenkapitalandelen 21.1 %

9. juni 2016 – er det klart at nødvendig kapitaltilførsel må gjennomføres med andre investorer enn dagens offentlige eiere. Administrasjonen og styret i Topro Industrier AS arbeider med denne problemstilling og forskjellige modeller for dette. Det vil eventuelt kunne føre til at nye eiere kan inn i Topro Industrier AS i løpet av høst/vinter 2016/2017. Eierne i Topro AS holdes løpende orientert om prosessen.

3.1.3. GLT-Avfall IKS

Vedtektsfestet formål:

Formålet med GLT-Avfall IKS er på vegne av eierkommunene å drive avfallshåndtering bestående av innsamling, transport, behandling og omsetning innenfor de til enhver tid gjeldende konsesjonsvilkår og markedsmessige forhold. Selskapet skal sørge for at det både ved utbygging og drift av de interkommunale avfallsløsningene, legges vekt på de miljømessige forhold i tråd med myndighetenes krav. Etter anmodning fra en eller flere av kommunene kan selskapet ta på seg oppgaver som det er naturlig å utføre. På eget initiativ skal selskapet analysere situasjonen i avfallssektoren og komme med tilrådninger om nye tiltak eller endringer. GLT-Avfall IKS kan tegne selskaper som er organisert i henhold til norsk aksjelovgivning, alene eller i samarbeid med andre, opprette samarbeid eller IKS med andre kommuner eller IKS, når disse driver innen avfallsrelatert virksomhet. GLT-Avfall IKS kan også påta seg oppgaver for andre kommuner eller selskaper

Ledelse:

Daglig leder: Stein Giæver (f 1962)

Styreleder: Kjetil Bjørklund (f 1967)

Flere opplysninger på

<http://www.glt-avfall.no/om/styret/>

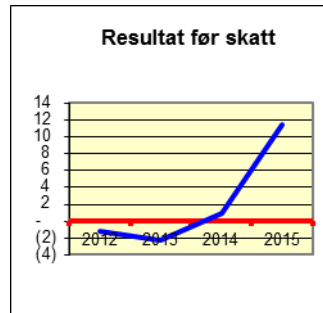
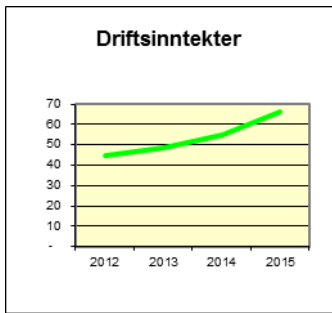
<http://www.proff.no/roller/glt-avfall/hunndalen/avfallsbehandling-og-gjenvinning/Z0ING02X/>

Eierandel:

Gjøvik kommune	42,03 %
Østre Toten kommune	21,19 %
Vestre Toten kommune	18,57 %
Nordre Land kommune	9,74 %
Søndre Land kommune	8,47 %
	100,00 %

Representantskapet er selskapets øverste organ og består av ordførerne i GLT-Avfalls eierkommuner, samt en representant for opposisjonen fra hver av eierkommunene. Alle er valgt for en 4-årsperiode tilsvarende kommunevalgperioden og har personlige vararepresentanter.

Økonomiske nøkkeltall:

GLT-Avfall IKS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	44 597	48 651	55 200	66 149
Resultat før skatt	(1 129)	(2 326)	894	11 451
Årsresultat	(1 339)	(2 931)	653	8 890
Anleggsmidler	100 555	107 449	103 500	105 239
Omløpsmidler	19 085	31 235	28 834	34 787
Egenkapital	47 525	45 235	37 624	45 514
Gjeld	72 115	93 449	94 710	94 512
Bokført egenkapital/Totalkapital	39,7 %	32,6 %	28,4 %	32,5 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Fra årsmeldingen:

Om framtidsutsiktene og utfordringer:

Det er nå 22 år siden de nasjonale mål for en miljøvennlig avfallsbehandling ble trukket opp basert på følgende strategi (Stortingsmelding nr.44, 91-92):

- Hindre at avfall oppstår
- Fremme gjenvinning
- En mest mulig miljøvennlig behandling av restavfallet

Avfallsmarkedet har siden den gang gjennomgått en omfattende utvikling med betydelige endringer av rammevilkårene. Selv om den nye stortingsmeldingen for fremtiden avfallsbehandling ble stanset, vil man kunne påregne endringer også i fremtiden. Det arbeides blant annet i EU med det «grønne skifte» som vil få betydning for våre rammebetingelser. Avfallshierarkiet som ble etablert tidlig på 90-tallet står imidlertid fortsatt ved lag, selv om det er blitt noe modernisert i tråd med utviklingen i samfunnet for øvrig. I dag snakkes det om et avfallshierarki som i prioritert rekkefølge består av:

Tidene med gode inntekter fra sluttbehandling av restavfall er nå over etter at deponiforbudet ble innført fra 1. juli 2009.

GLT-Avfall IKS valgte likevel å bygge ut etappe III ved deponiet i Dalborgmarka. Dette var et bevist valg ut fra at det i fremtiden vil være en til dels betydelig avfallstonnasje som må sluttbehandles.

Erfaringene pr. utgangen av 2015 viser at 29 % av innveid tonnasje ble sluttbehandlet enten fordi fraksjonen er fritatt fra deponiforbudet, er uorganisk eller at det gis dispensasjon fra deponiforbudet på grunn av avfallsfraksjonen "beskaffenhet".

Dalborgmarka Miljøpark fremstår i dag som et topp moderne anlegg i henhold til myndighetenes krav og vil i fremtiden sannsynligvis være det eneste godkjente deponiet i Oppland.

Levetiden for deponiet er beregnet til år 2040 basert på siste års gjennomsnittlige tonnasje deponert. Det vil imidlertid utover den tidsperioden fortsettes med forskjellige driftsoppgaver ved anlegget i Dalborgmarka. Dette er hensyntatt i oppbyggingen av etterdriftsfondet.

Driften av deponigassanlegget både ved det gamle deponiet på Nygard og det nye deponi etappe I og II i Dalborgmarka har vist seg å være krevende og kostbart. En oppgradering av deponigassanlegget er ønskelig ut fra driftsmessige og miljømessige forhold. Et viktig steg ble tatt i 2015. Det ble gjennomført investeringer i utstyr for å kunne energiutnytte egen deponigass. Dette i form av produksjon av elektrisitet og varmeenergi.

Avfallsindustrien er fortsatt en virksomhet i stor utvikling og endring. Vi må forvente endringer i håndtering av farlig avfall. Endringer som kan få konsekvenser for vår håndtering med tanke på mottak, sortering og behandling.

Ny IKS lovgivning er også på trappene. Endringer som i denne forbindelse har vært ute på høring kan ved innføring, gi signifikante endringer for hvordan IKS selskaper vil måtte organiseres og ikke minst finansieres i fremtiden. Her foreligger det imidlertid ingen vedtatte endringer, men dette forventes å komme i løpet av 2016.

GLT-Avfall sin strategiplan for perioden 2013 – 2016 ble godkjent i de enkelte

kommunestyre i 2013. Arbeidet med implementering og gjennomføring av denne er videreført i 2015 og de nødvendige politiske beslutninger ble vedtatt i alle kommuner i 2015. I dette ligger det en ansvarsdelegasjon fra alle kommuner for inntransport av husholdningsavfall samt virksomhetsoverdragelse fra Vestre Toten kommune.

Vedtakene er gjort i tråd med GLT Avfalls selskapsavtale.

Dette iverksettes med virkning fra 1. januar 2016.

Selskapets styre, administrasjon og øvrig ansatte ser på dette som en viktig milepæl for selskapets videre utviklingsmuligheter.

3.1.4. Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er å utføre forvaltningsoppgaver og drive opplysnings-, veilednings- og rådgivningsvirksomhet i samsvar med følgende lover:

- Lov av 1. januar 2012 om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)
- Lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer, kapittel 7, §7-1 og 2
- Lov av 2. desember 1955 nr. 2 om helsemessig og sosial beredskap,
- Lov av 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader

Selskapets ansvar og myndighet er bestemt av delegasjon og oppdrag fra hver av de deltakende kommunene.

Etter vedtak i styret og representantskapet kan selskapet også ta opp andre oppgaver enn de som omfattes av lovene nevnt ovenfor.

Ledelse:

Daglig leder: Jon T. Brevik gikk av med pensjon 28.2.2015.

Ny daglig leder fra 1.3.2015: Randi Haugen (f 1971)

Styrets leder Odd Syversen (f 1953) – delvis sykmeldt i 2015.

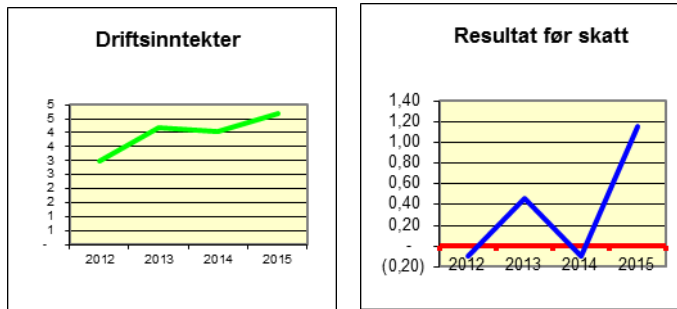
Nestleder: Monica Andersson – konstituert leder i 2015

Eierandel:

Gjøvik kommune	35,2 %
Østre Toten kommune	17,8 %
Vestre Toten kommune	15,6 %
Nordre Land kommune	8,2 %
Søndre Land kommune	6,9 %
Gran kommune	16,3 %
	100 %

I representantskapet sitter ordfører Bjørn Iddberg (leder) fra Gjøvik kommune, Terje Odden fra Søndre Land kommune, Leif Waarum fra Vestre Toten kommune, Liv Solveig Alfstad fra Nordre land kommune, Anne Kari Hovde fra Østre kommune, og Anne Marte Skari fra Gran kommune.

Økonomiske nøkkeltall:

Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	3 010	4 162	4 058	4 675
Resultat før skatt	(103)	459	(97)	1 152
Årsresultat	(103)	459	(97)	1 152
Anleggsmidler	2 779	3 269	3 679	4 239
Omløpsmidler	1 393	1 834	1 797	2 726
Egenkapital	111	521	8	1 366
Gjeld	4 061	4 582	5 468	5 595
Bokført egenkapital/Totalkapital	2,7 %	10,2 %	0,1 %	19,6 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Selskapets drift finansieres i hovedsak av overføringer fra eierkommunene, som til sammen bevilget 4,5 mill. kroner i 2015. Tilsynets egen inntjening er begrenset og består av oppdrag fra enkeltpersoner i forbindelse med vurdering/rådgivning og måling av inneklime mhp fuktskader, samt uttak av prøver i vassdragene Hunnselva og Lena elva for NIVA.

Selskapet har 4,5 stillingshjemler hvorav 1 stilling som samfunnsmedisiner har stått vakant i 2015.

3.1.5. Innlandet Revisjon AS

Vedtektsfestet formål:

Innlandet Revisjon har som oppgave å utføre revisjon i kommuner i henhold til Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992 med senere endringer, og skal sikre de deltakende kommuner revisjon i egen regi.

Innlandet Revisjon skal tilby deltakerne tjenester i samsvar med Forskrift om revisjon. Arbeidsområdet er nærmere definert i samme forskrift.

Selskapet kan også tilby sine tjenester til andre kommuner og virksomheter som fører regnskap etter de kommunale regnskapsprinsippene, samt i andre virksomheter der selskapet er valgbar som revisor.

Selskapet skal levere sine tjenester til selvkost, og har ikke erverv til formål.

Avtale om revisjon inngås mellom oppdragsgiverne og selskapet ved daglig leder.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Bjørg Hagen (f 1966)

Styreleder i 2015: Anne Lise Bleie (f 1945)

Ny styreleder fra 2016: Espen Hagberg Stormoen (f 1967)

Flere opplysninger på

Eierskapsmelding 2015

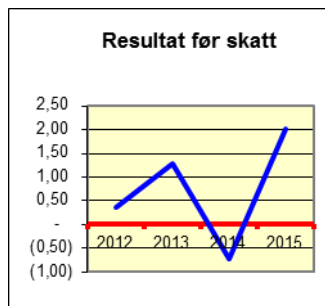
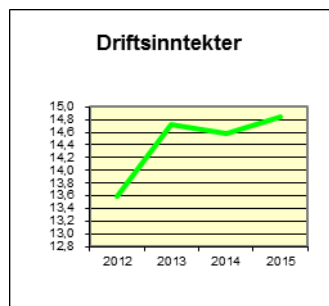
<http://www.proff.no/roller/innlandet-revisjon-iks/lillehammer/revisjonstjenester/Z0INN1KZ/>

Det er ikke skutt inn kapital fra deltakerne. Deltakerne er 12 kommuner og 1 fylkeskommune.

Representantskapet for 2016 består av:

Kommune	Navn
Jevnaker	Magnusen, Lars
Lunner	Tyrdal, Harald
Gran	Westhagen, Willy
Søndre Land	Tholin, Mona Tønnesland
Nordre Land	Eng, Arnfinn
Østre Toten	Granum, Arve
Vestre Toten	Waarum, Leif leder
Gjøvik	Håkonsen, Petter
Lillehammer	Johnsen, Espen Granbereg
Gausdal	Høistad, Hans Oddvar
Øyer	Lundgard, Brit Kramprud
Nord-Fron	Støstad, Rune
Oppland Fylkeskommune	Thoresen, Anne

Økonomiske nøkkeltall:

Innlandet Revisjon IKS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	13 583	14 713	14 578	14 847
Resultat før skatt	368	1 276	(716)	2 005
Årsresultat	368	1 276	(716)	2 005
Anleggsmidler	649	720	843	931
Omløpsmidler	7 860	8 236	8 142	9 730
Egenkapital	4 881	6 158	5 442	7 447
Gjeld	3 628	2 798	3 543	3 214
Bokført egenkapital/Totalkapital	57,4 %	68,8 %	60,6 %	69,9 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Siden 2006 er det årlig inngått egen oppdragsavtale mellom hvert kontrollutvalg og Innlandet Revisjon IKS som regulerer omfang av revisjonstjenestene det enkelte år.

Fra selskapsavtalen:

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS. Innlandet Revisjon IKS skal yte eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost. Det skal inngås oppdragsavtaler mellom oppdragsgiver og selskapets daglige leder.

Kommunestyret/fylkesting har delegert til kontrollutvalget å inngå oppdragsavtale med selskapet.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kompetent og kundeorientert. Oppdragsansvarlig revisor for både regnskaps- og forvaltningsrevisjon skal oppfylle kravene til utdanning og praksis. Revisjonsteamene skal ha tilfredsstillende kompetanse og være uavhengige. Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Revisor skal rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget jf. pkt. 4.

Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen. Utvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen ivaretas gjennom oppfølging av oppdragsavtalen med vedlegg. Oppdragsavtalen med vedlegg fokuserer på kvalitet og kostnad. Med kvalitet menes blant annet revisors kvalifikasjoner og faglig utførelse samt kommunikasjon mellom revisor og kontrollutvalg.

3.1.6. Kriesesenteret i Gjøvik IKS

Vedtektsfestet formål:

Kriesesenterets formål er å oppfylle kommunenes forpliktelser etter Lov om kommunale kriesesentertilbud av 19.06.2009, jfr. Lovens § 1:

Formålet med denne lova er å sikre eit godt og heilskapleg kriesesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller trusler om vald i nære relasjonar.

Ledelse:

Daglig leder og kontaktperson: Heidi Olden Eng (f 1960)

Styreleder: Odd Inge Sanden (f 1944)

Eierandel

Deltakerkommunene har lik eierandel i selskapet, delt på det antall deltakere.

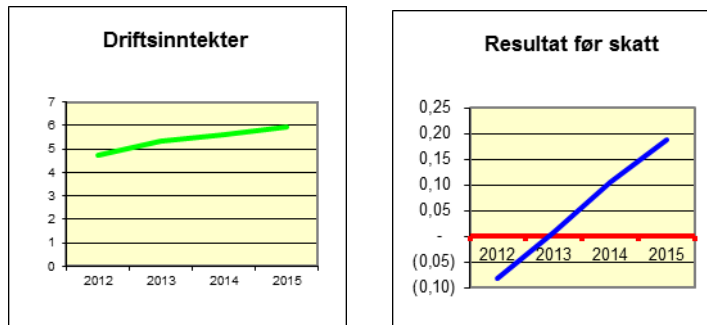
Gjøvik 1/5

Østre Toten 1/5

Vestre Toten 1/5

Nordre Land 1/5

Økonomiske nøkkeltall:

Krisesenteret i Gjøvik IKS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	4 731	5 352	5 608	5 914
Resultat før skatt	(81)	9	106	189
Årsresultat	(81)	9	106	189
Anleggsmidler	65	65	65	65
Omløpsmidler	776	1 054	1 062	1 377
Egenkapital	(52)	(43)	64	253
Gjeld	894	1 161	1 063	1 189
Bokført egenkapital/Totalkapital	-6,2 %	-3,8 %	5,7 %	17,5 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Kommunene bevilger til sammen ca. 5,6 mill. kroner til drift av Krisesenteret. Kostnadene fordeles etter antall innbyggere i kommunene. Denne summen går i all hovedsak til personalkostnader som utgjør 80 % av årsregnskapet. Krisesenteret har per i dag 9 fast ansatte fordelt på 5,4 årsverk.

Driftsåret 2015 har inneholdt ulike aktiviteter og utfordringer. Krisesenteret drives for det meste tilfredsstillende innenfor de rammene som er gitt. Det er gitt god oppfølging av brukerne. Lang oppholdstid, periodevis manglende kapasitet på grunn av stor pågang, sykemeldinger, lav bemanningsnorm, samt en boligmasse som ikke fullt ut tilfredsstiller lovens krav, er blant de største utfordringene. Ett av hovedmålene for 2016 er videre jobbing med ny bolig slik at det kan gis et bedre og mer universelt tilpasset krisesentertilbud til kommunens innbyggere.

3.1.7. Støttesenter mot Incest og Seksuelle Overgrep Oppland IKS (Smiso)

Vedtektsfestet formål:

Støttetilbud til ungdom over 16 år, kvinner og menn som har vært utsatt for incest og seksuelle overgrep, til støttepersoner for incestutsatte barn og voksne, og til de som ønsker informasjon og veiledning. Støttesenteret skal være et lavterskeltilbud der målet er å gi råd, støtte, veiledning og hjelp til brukere basert på prinsippet om hjelp til selvhjelp. Dette kan skje gjennom enesamtaler, og ulike former for aktiviteter og

selvhjelpsgrupper. De ansatte skal bidra til å kartlegge hvilke tilbud på senteret og i det offentlige hjelpeapparat den enkelte bruker har behov for. Senteret skal drive forebyggende arbeid, informasjon og rettledning til andre instanser.

Ledelse:

Daglig leder Bente Brudal (f 1955)

Styrets leder Hanne Solfrid Glemmestad. Fra 31.10.15: Anne Kari Hovde (f 1961)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/st%C3%B8ttesenter-mot-incest-og-seksuelle-overgrep-oppland-iks/gj%C3%B8vik/pleie-og-omsorgstjenester/Z0IPQOVB/>

Deltakere med delt ansvar:

Etnedal Kommune

Gjøvik Kommune

Gran Kommune

Lillehammer Kommune

Lunner Kommune

Nord-Aurdal Kommune

Nordre Land Kommune

Søndre Land Kommune

Sør-Aurdal Kommune

Vang Kommune

Vestre Slidre Kommune

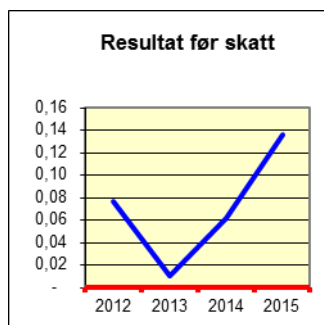
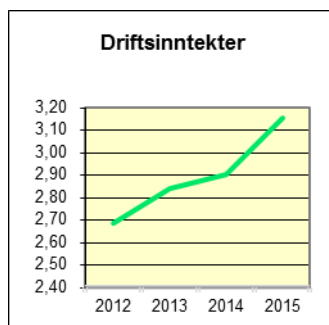
Vestre Toten Kommune

Østre Toten Kommune

Øyer Kommune

Øystre Slidre Kommune

Økonomiske nøkkeltall:

Støttesenter mot Incest og Seksuelle Overgrep Oppland IKS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	2 687	2 839	2 902	3 153
Resultat før skatt	77	10	62	136
Årsresultat	77	10	62	136
Anleggsmidler	164	120	89	74
Omløpsmidler	972	988	1 093	1 277
Egenkapital	761	770	832	969
Gjeld	375	338	349	383
Bokført egenkapital/Totalkapital	67,0 %	69,5 %	70,4 %	71,7 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Bidragene fra kommunene, sammen med støtte fra Oppland Fylkeskommune og Helse Sør-Øst utgjør 20 % av driftsgrunnlaget, mens staten står for de resterende 80 %. Tilbudet er gratis til alle innbyggere i Oppland fylke.

3.1.8. Biblioteksentralen SA

Vedtektsfestet formål:

Biblioteksentralen skal være et serviceorgan for alle typer offentlige biblioteker. BS har til oppgave å være hovedleverandør av alle produkter og tjenester til biblioteker og lignende institusjoner. I tillegg kan BS delta i/etablere virksomhet med det formål å betjene det totale bok-, informasjons- og kunnskapsmarkedet. BS skal drives etter vanlige bedriftsøkonomiske prinsipper, slik at det skapes økonomisk trygghet og utviklingsmuligheter og slik at andelseiernes interesser ivaretas på beste måte. BS har ikke økonomisk fortjeneste i seg selv som formål for virksomheten - herunder heller ikke for medlemmene jfr. § 15.

Ledelse:

Daglig leder Børge Hofset (f 1948)

Styrets leder Siri Austeng (f 1944)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/biblioteksentralen-sa/oslo/bokhandlere/Z0IRNM5R/>

Eierandel:

Av totalt 3811 andeler

eier: Gjøvik 24 andeler

Søndre Land 5 andeler

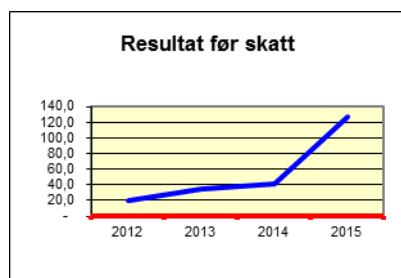
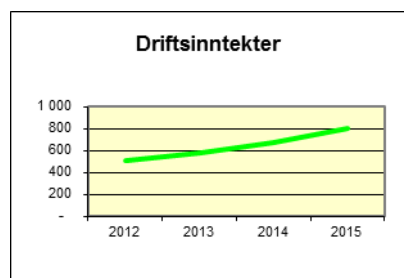
Nordre Land 5 andeler

Østre Toten 12 andeler

Vestre Toten 11

andeler

Økonomiske nøkkeltall:

Eierskapsmelding 2015

BIBLIOTEKSENTRALEN SA - konsern	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	505 154	574 291	671 548	805 974
Resultat før skatt	20 615	34 498	41 931	126 552
Årsresultat	13 712	26 212	30 114	114 477
Anleggsmidler	46 787	58 231	54 660	66 326
Omløpsmidler	176 784	205 347	245 414	378 237
Egenkapital	138 321	164 859	195 039	317 382
Gjeld	85 251	98 719	105 035	127 180
Bokført egenkapital/Totalkapital	61,9 %	62,5 %	65,0 %	71,4 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Konsernets likviditet, lønnsomhet og soliditet er meget god.

3.1.9. KLP - Kommunal Landspensjonskasse

(Selskapsform: GFS – Gjensidig forsikringsselskap)

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er å ivareta medlemmenes behov for tjenstepensjonsordninger. Selskapet kan også enten selv eller gjennom deltakelse i andre selskaper tilby andre pensjons- og forsikringsprodukter, og kan delta i eller drive enhver virksomhet som naturlig henger sammen med forsikringsvirksomhet og enhver annen virksomhet som er tillatt for livsforsikringsselskaper, herunder administrasjon og forvaltning av pensjonskasser.

Ledelse:

Daglig leder Sverre Thornes (f 1960)

Styrets leder Liv Kari Eskeland (f 1965)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/klp-kommunal-landspensjonskasse/bergen/oppfo%C3%B8ringer-uten-bransjetilknytning/Z0I1SZ8D/>

Eierandel:

Kommunal Landspensjonskasse er et gjensidig selskap, og har ikke eiere i tradisjonell forstand, men selskapsmedlemmer. Selskapsmedlemmene i KLP er alle kunder som har offentlig tjenstepensjonsordning i selskapet.

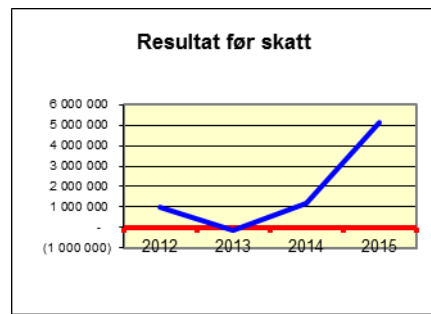
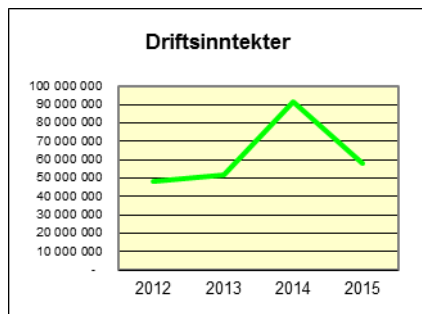
KLPs kunder og eiere/selskapsmedlemmer består av kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og selvstendige virksomheter tilknyttet offentlig sektor

Medlemmene plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet.

Våre kommuner har følgende egenkapitalinnskudd i selskapet ved utgangen av 2015:

Egenkapitalinnskudd	
	<i>Beløp i 1000 kr.</i>
Gjøvik	44 959
Søndre Land	17 264
Nordre Land	15 091
Østre Toten	26 488
Vestre Toten	22 058
Sum	125 860

Økonomiske nøkkeltall:

Kommunal Landspensjonskasse	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	48 081 000	51 993 000	91 320 000	58 302 000
Resultat før skatt	1 001 000	(106 000)	1 188 000	5 128 000
Årsresultat	809 000	870 000	862 000	4 454 000
Anleggsmidler	144 772 000	154 285 000	184 911 000	
Omløpsmidler	187 012 000	215 472 000	305 984	
Egenkapital	13 547 000	15 268 000	17 644 000	23 260 000
Gjeld	318 235 000	354 448 000	473 124 000	520 002 000
Bokført egenkapital/Totalkapital	4,1 %	4,1 %	3,6 %	4,3 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Fra årsmeldingen:

2015 ble nok et spennende år. KLP leverte gode resultater i et turbulent finansmarked. Kostnadene er holdt nede, selv om omfanget av tjenestene vokser, og det er satset for fullt på effektive prosesser og god kundekommunikasjon. 2015 ble et nervepirrende år for alle med investeringer i aksjemarkedet. Dette året ble også et bevis på at KLP er godt rustet for store markedsbevegelser. Verdijustert og bokført avkastning i 2015 endte på henholdsvis 4,0 og 3,6 prosent, og konsernet hadde ved årets slutt en forvaltningskapital på 543 milliarder kroner.

Lave renter – en utfordring

KLP forvalter rundt 425 milliarder kroner for dagens og morgendagens pensjonister, og skal sørge for at 900 000 pensjonister og medlemmer skal få den pensjonen de har krav på. Samtidig skal det gis en garantert avkastning til eierne. Svake økonomiske vekstutsikter og vedvarende lave renter skaper hodebry for alle som forvalter penger – og vi ser i tillegg høyere risikopåslag på gjeldsinstrumenter, urolige aksjemarkeder og lavere råvarepriser. Med det som bakteppe er det viktig å ha tilstrekkelig soliditet til å stå imot fremtidige markedssvingninger. KLP har derfor valgt å styrke sine finansielle buffere for å være best mulig forberedt til å møte utfordrende markeder.

Ikke likegyldig hvordan pengene forvaltes

Med store pensjonsfond å forvalte følger også stort ansvar. KLP ønsker å bidra til en bærekraftig utvikling globalt, og har forpliktet seg til å følge FN Global Compact sine ti prinsipper om vern av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, bedre miljø og bekjempe korrupsjon. I 2014 trakk KLP seg ut av selskaper som har mer enn 50 % av

sine inntekter fra kull. Høsten 2015 ble denne grensen senket til 30 %. Samtidig besluttet konsernet å øke sine investeringer med 0,5 milliard kroner i fornybar kraftproduksjon i fremvoksende økonomier, der behovet for energi er stort. Dette gjøres ved å utvide samarbeide med Norfund. KLP er åpne om hvem som ekskluderes fra selskapets porteføljer, - og hvorfor. Slik ønsker KLP å bidra til en mer bærekraftig utvikling.

Effektive prosesser og bedre kundeservice

KLP har hatt en betydelig tilflytting av nye kunder på offentlig tjenstepensjon de seneste årene. Siden 2013 har totalt 86 kommuner, én fylkeskommune og 375 bedrifter valgt KLP som ny leverandør.

Flere medlemmer, et økende antall pensjonister, nye reformer og regelverksendringer stiller høyere krav til selskapet. Det er derfor satt i gang prosesser som skal gjøre selskapet i stand til å håndtere flere kunder og medlemmer på en mer effektiv måte, uten at kostnadene øker. Behandlingstiden er redusert, og det jobbes målrettet med digitalisering for å møte kundenes forventninger om gode selvbetjente løsninger og høy brukervennlighet. Det jobbes også med å skrive et språk og formidle innhold på en måte som folk flest forstår.

Stø kurs

«Ingen vet hva fremtiden vil bringe, men mange vil være enige i at framtidsutsiktene er mer usikre enn på lenge. Finansmarkedene reagerer raskt på negative nyheter og utslagene kan bli kraftige. Det vi vet er at KLP har et solid fundament for fremtidig vekst. Vi fortsetter å bygge på denne soliditeten og har fokus på å jobbe smartere, både for å møte kundenes behov for tjenester og for å holde kostnadene nede.

KLPs eiere skal føle seg trygge på at vi også i fremtiden vil levere konkurransedyktig avkastning, ha lave kostnader og yte god service. Vårt mål er ufravikelig: Vi skal være den beste samarbeidspartneren for dagene som kommer, uansett hvordan de ser ut», sier selskapet i sin årsmelding.

3.2.

Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten

3.2.1. ATS Gjøvik/Toten AS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål skal være å tilby meningsfylt arbeid til funksjonshemmede i Gjøvik, Østre og Vestre Toten.

Ledelse:

Daglig leder Hege Johansen (f 1971)

Styrets leder Kåre Haugen (f 1945)

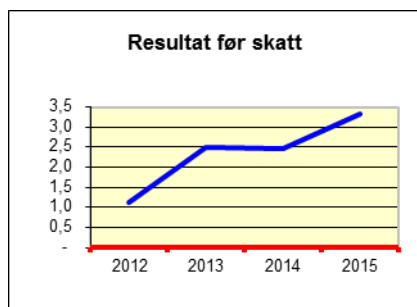
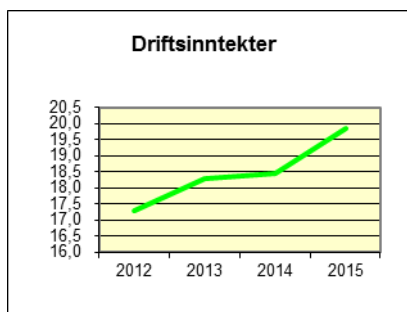
Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/ats-gj%C3%B8viktoten/hunndalen/montering/Z0INN4G5/>

Eierandel:

Gjøvik kommune	50 %
Østre Toten kommune	25 %
Vestre Toten kommune	25 %

I generalforsamlingen sitter ordførerne.

Økonomiske nøkkeltall:

ATS Gjøvik/Toten AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	17 298	18 296	18 453	19 831
Resultat før og etter skatt	1 125	2 484	2 459	3 327
Anleggsmidler	32 660	30 550	29 932	29 398
Omløpsmidler	5 575	9 076	12 702	15 737
Egenkapital	16 595	19 079	21 538	24 865
Gjeld	21 640	20 547	21 095	20 270
Bokført egenkapital/Totalkapital	43,4 %	48,1 %	50,5 %	55,1 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Resultatet for 2015 viser at ATS Gjøvik/Toten AS fortsetter den gode utviklingen fra tidligere år. Likviditet og soliditet er meget god, og lønnsomheten er tilfredsstillende.

ATS Gjøvik/Toten as er godkjent som tiltaksarrangør av NAV og Arbeidsdirektoratet. Det betyr at bedriften får statlige tilskudd for å drive virksomheten. Bedriften omsetter også varer og tjenester i det ordinære markedet, og har i tillegg avtale med eierkommunene om medfinansiering.

Selskapet har:

- Varig tilrettelagt arbeid (VTA) med 45 arbeidsplasser
- Arbeid i Fokus avklaring med 20 tiltaksplasser
- I tillegg kjøper kommunene 36 kommunale plasser for personer som trenger et varig arbeidstilbud

Totalt beskjeftiger bedriften ca. 115 arbeidstakere/tiltaksdeltakere.

Selskapet er en attføringsbedrift og har ikke erverv som formål, og de er derfor ikke skattepliktige.

3.2.2. Mjøsmuseet AS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er utvikling og drift av allmennyttige museer.

Avtalen er inngått med en felles målsetting om å drive, vedlikeholde og utvikle eiendommene og samlingene ved de tre museene som en enhet i ett driftsselskap etter aksjelovens bestemmelser. Selskapet skal være et non profit selskap.

Ledelse:

Daglig leder Arne Julsrud Berg (f 1962)

Styrets leder Bjørn Stensli Iversen (f 1948)

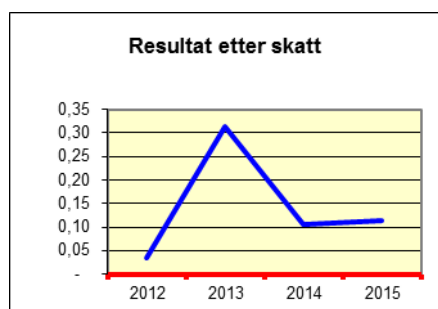
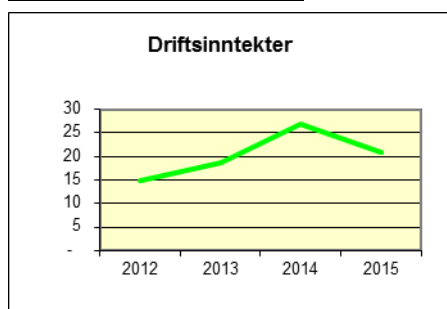
Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/selskap/mj%C3%B8smuseet/kapp/museer-og-samlinger/Z0I3OKF9/>

Eierandel:

Gjøvik kommune	50,00 %
Østre Toten kommune	12,00 %
Vestre Toten kommune	12,00 %
Andre	26,00 %

I generalforsamlingen sitter ordførerne.

Økonomiske nøkkeltall

Eierskapsmelding 2015

Mjøsmuseet AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	14 950	18 691	26 775	20 905
Resultat før og etter skatt	36	313	106	115
Anleggsmidler	365	366	344	523
Omløpsmidler	3 480	3 410	7 832	5 810
Egenkapital	953	1 266	1 371	1 487
Gjeld	2 892	2 510	6 805	4 846
Bokført egenkapital/Totalkapital	24,8 %	33,5 %	16,8 %	23,5 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Mjøsmuseet AS har tilfredsstillende likviditet og god soliditet, men lønnsomheten er noe svak.

I retningslinjene for driften av selskapet står det blant annet:

"Mjøsmuseet AS skal være et møtested for arbeid med natur, kultur, kunst og teknologi mellom fortid, nåtid, fremtid i museets ansvarsområde. Museet skal videreutvikle sin kompetanse på Mjøsas natur- og kulturhistorie. Museet er en vitenskapelig institusjon som skal drive forskning, dokumentasjon, innsamling, aktivisering, vern og formidling knyttet til den totale historien i ansvarsområdet. Museet skal samarbeide med offentlige myndigheter, næringslivet og private aktører med og for utvikling av museets ansvarsområde. Museet kan ta på seg nasjonale oppgaver. Driften av museet skal være i samsvar med retningslinjene for det internasjonale museumsforbundet (ICOM)".

Digitalisering av museets samlinger og universell utforming av besøkpunkter er hovedstrategiene for inkludering og mangfold i Mjøsmuseet.

En hovedutfordring for Mjøsmuseet er etablering av helårs basisutstillinger, og den største forvaltningsmessige utfordringen er vedlikeholdet av museets 104 kulturhistoriske bygninger som er fordelt over 5 kommuner.

Strategiplan for Mjøsmuseet AS 2013-2016 er vedtatt av styret. Arbeidet med planen har involvert eierne, ansatte, lag, foreninger og andre samarbeidsparter.

3.2.3. Mjøslab IKS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er å drive et kommersielt laboratorium som hovedsakelig tilbyr analysetjenester på næringsmiddel- og miljøsektoren for eierkommunene, andre offentlige instanser, private virksomheter og privatpersoner. Selskapet skal fungere som beredskapslaboratorium for Mattilsynets distriktskontor.

Selskapet skal også yte veilednings- og konsulenttjenester der dette faller naturlig sammen med laboratoriets tjenesteproduksjon.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Stein Emil Holm (f 1967)

Styrets leder Stein Knudsen (f 1946)

Se flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/mj%C3%B8slab-iks/gj%C3%B8vik/laboratorier/PN4799976I1178/>

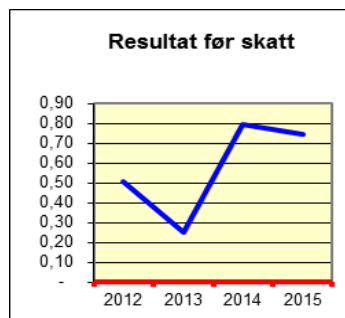
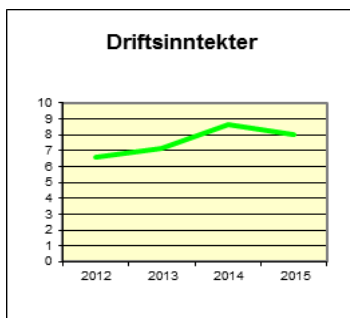
Eierskapsmelding 2015

Eierandel:

Gjøvik	50 %
Ø. Toten	25 %
V. Toten	25 %
	100 %

I representantskapet sitter rådmannen i Gjøvik kommune, og ordførerne fra Østre og Vestre Toten.

Økonomiske nøkkeltall:

Mjøslab IKS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	6 627	7 164	8 646	7 995
Resultat før skatt	511	253	799	748
Årsresultat (før interne finanstransaksjoner)	511	253	799	748
Anleggsmidler	5 142	5 433	5 641	6 255
Omløpsmidler	1 481	1 308	2 425	3 040
Egenkapital	(369)	(372)	218	803
Gjeld	6 991	7 114	7 847	8 492
Bokført egenkapital/Totalkapital	-5,6 %	-5,5 %	2,7 %	8,6 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Selskapet har hatt inntektsøkning og positive driftsresultater i hele perioden.

Salgsinntekten i 2015 viste en økning på 21 % fra 2012. Nye kontraktsinngåelser ved årsskifte 2013/2014 forklarer mye av inntektsveksten.

Egenkapitalen som har vært negativ, er med økte inntekter blitt positiv i 2014 og er ytterligere styrket i 2015.

3.3.

Gjøvik og Østre Toten

3.3.1. A/S Oplandske Dampskibsselskab

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er bevaring av D/S Skibladner som teknisk kulturminne, og samtidig opprettholde funksjonen som rutegående skip.

Ledelse/Styret:

Kontaktperson Bjørn Blichfeldt (f 1953)

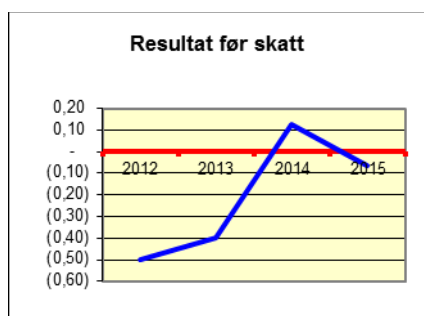
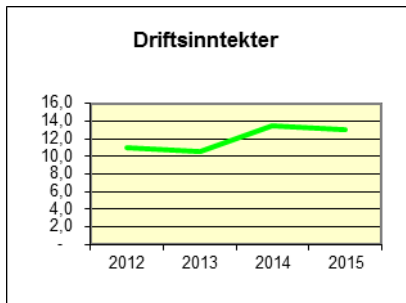
Styrets leder Bjørn Blichfeldt (f 1953)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/as-oplandske-dampskibsselskab/eidsvoll/-/915025064/>

Eierandel:

Gjøvik kommune	6,90 %
Østre Toten kommune	1,41 %
Andre	91,69 %

Økonomiske nøkkeltall:

AS Oplandske Dampskibsselskab	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	11 020	10 492	13 427	13 023
Resultat før skatt	(501)	(400)	127	(67)
Årsresultat	(501)	(400)	127	(67)
Anleggsmidler	29	12	599	885
Omløpsmidler	1 099	658	975	651
Egenkapital	(126)	(525)	(392)	(459)
Gjeld	1 255	1 196	1 967	1 995
Bokført egenkapital/Totalkapital	-11,2 %	-78,2 %	-24,9 %	-29,9 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Årsresultatet for 2015 viser underskudd på 67 tusen kroner.

Det flott sommerværet de to foregående år, slo ikke helt til for sesongen 2015, men det ble en flott og solrik uke ved rutestart med fullsatt skip før solen lekte gjemsel i store deler av rutesesongen. Allikevel var det mange passasjerer som fant veien til

Mjøsa, og Skibladner hadde i 2015 et passasjertall på 16684, en reduksjon på 1845 fra forrige år.

Første chartertur i 2015 var torsdag 28. mai, og sesongen ble avsluttet søndag 13. september.

Det er arrangert 21 spesialturer/arrangementer som jazzkvelder, champagne-cruise, midt-sommercruise, akevittcruise, tur m/omvisning på Eidsvoll (Grunnlovsjubileet 2014), og familiedag fra Hamar til «Dyrene i Hakkebakkeskogen» på Gjøvik.

Selskapets lønnsomhet, likviditeten og soliditeten er ikke tilfredsstillende, og egenkapitalen er negativ med 459 tusen kroner ved utgangen av 2015.

«Selskapets første og viktigste mål er å holde Skibladner flytende som et levende kulturminne i rutedrift på Mjøsa. Målsettingen er ikke først og fremst å få økonomisk gevinst, men selskapet er avhengig av normal og sunn økonomisk drift på linje med andre aksjeselskap.

Selskapet møter stadig større krav fra myndighetene, og disse blir hvert år vanskeligere og mer kostbare å innfri.

Det blir mer og mer tydelig at selv med normale vannforhold i Mjøsa og godt sommervær i regionen, vil vi ikke klare å skape nok inntjening til å dekke kostnaden ved å drifte verdens eldste hjuldampere! Vi arbeider derfor kontinuerlig med å få en generell økning i offentlig støtte», sier selskapet i sin årsrapport for 2015.

3.3.2. Eidsiva Energi AS

Vedtektsfestet formål:

Selskapets virksomhet skal være:

- a) Kraftproduksjon og tilknyttede tjenester i Innlandets hovedvassdrag og i Orklavassdraget
- b) Nettvirksomhet og detalj salg av kraft i nåværende nettområde og tilgrensede nettområder,
 - ✓ Herunder regionalnett i Hedmark og Oppland fylker samt virksomhet innen beslektet infrastruktur i Innlandet
- c) Fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med kraftproduksjon i nevnte vassdrag, og/eller nettvirksomhet og annen infrastruktur eller detalj salg i nåværende eller tilgrensede områder
- d) Produksjon og distribusjon av bioenergi i Innlandet
- e) Deltakelse i virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med forannevnte virksomheter.

Ledelse:

Daglig leder Ola Mørkved Rinnan (f 1949)

Ny daglig leder registrert 20.8.2015: Øistein Magnar Andresen (f 1960)

Styrets leder Øystein Løseth (f 1958)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/eidsiva-energi-as/moelv/fasadebehandling-og-rengi%C3%B8ring/Z0IC3MFZ/>

Eierandel:

Eierskapsmelding 2015

Gjøvik kommune	3,31 %
Østre Toten kommune	1,80 %
Andre	94,89 %

Aksjonærer

<i>Navn</i>	<i>Ant aksjer</i>	<i>Andel i %</i>
Hedmark Fylkeskraft AS	75 370 159	22,08 %
Hamar Energi Holding AS	75 370 157	22,08 %
Ige Holding AS	57 237 155	16,77 %
Ringsaker Kommune	50 620 004	14,83 %
Oppland Fylkeskraft AS	32 052 281	9,39 %
Gjøvik Kommune	11 308 812	3,31 %
Løten Kommune	6 660 525	1,95 %
Østre Toten Kommune	6 134 741	1,80 %
Åmot Kommune	4 109 379	1,20 %
Trysil Kommune	4 101 917	1,20 %
Engerdal Kommune	3 579 646	1,05 %
Nord-Fron Kommune	3 219 157	0,94 %
Ringebu Kommune	2 622 742	0,77 %
Øyer Kommune	2 429 743	0,71 %
Stor-Elvdal Kommune	2 054 690	0,60 %
Nord-Odal Kommune	1 168 181	0,34 %
Øystre Slidre Kommune	1 122 988	0,33 %
Vestre Slidre Kommune	1 059 593	0,31 %
Vang Kommune	253 586	0,07 %
Lesja Kommune	196 002	0,06 %
Kongsvinger Kommune	178 982	0,05 %
Åsnes Kommune	97 996	0,03 %
Eidskog Kommune	93 070	0,03 %
Våler Kommune	89 491	0,03 %
Grue Kommune	89 491	0,03 %
Sør-Odal Kommune	89 433	0,03 %
Skjåk Kommune	78 218	0,02 %

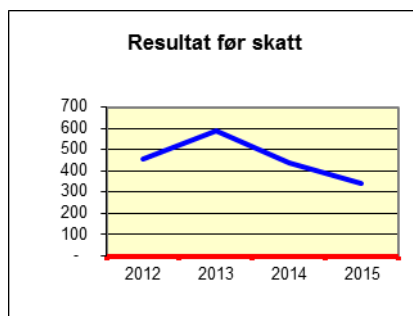
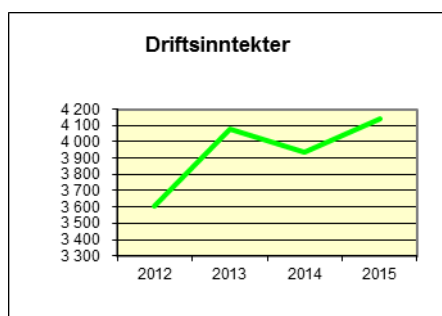
I selskaper med flere enn 200 ansatte skal det velges en bedriftsforsamling på 12 medlemmer eller et høyere antall, delelig med tre, som fastsettes av generalforsamlingen.

Eidsivas bedriftsforsamling består av 30 medlemmer. To tredeler av medlemmer med varamedlemmer velges av generalforsamlingen. En tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Fra Gjøvik/Østre Toten sitter ordførerne i bedriftsforsamlingen (den ene som personlig vararepresentant).

Økonomiske nøkkeltall:

Eierskapsmelding 2015

EIDSIVA ENERGI KONSERN	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	3 608 000	4 077 000	3 936 000	4 143 000
Resultat før skatt	454 000	592 000	438 000	339 000
Årsresultat	200 000	244 000	232 000	208 000
Anleggsmidler	14 851 000	15 162 000	15 113 000	15 951 000
Omløpsmidler	874 000	897 000	846 000	987 000
Egenkapital	5 113 000	5 080 000	4 950 000	5 310 000
Gjeld	10 612 000	10 979 000	11 009 000	11 628 000
Bokført egenkapital/Totalkapital	32,5 %	31,6 %	31,0 %	31,3 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Årsregnskapet for Eidsivas virksomheter viser at konsernet i 2015 oppnådde et årsresultat på 208 millioner kroner etter skatt. Dette til tross for at kraftprisen i prisområdet var 17,7 øre/kWh i gjennomsnitt. Tilsvarende var kraftprisen 22,9 øre/kWh i 2014. Positiv utvikling i de øvrige virksomhetsområdene kombinert med streng kostnadskontroll kompenserte delvis for bortfall av inntekter innen kraftproduksjon. 202,5 millioner kroner utbetales som utbytte (for 2014) til eierne.

Som følge av svak økonomisk vekst globalt har råvareprisen på fossile brenslere falt betydelig. Sammen med en sterkere kraftbalanse har dette medført at kraftprisen gjennom 2015 har falt til et nivå som vi ikke har sett siden årtusenskiftet. Også prisene framover har falt betydelig, og det forventes et relativt lavt prisnivå fram mot 2020. Det fallende prisnivået har medført svakere resultater fra produksjon av vannkraft og fjernvarme.

Eidsiva har innenfor vann- og vindkraft en betydelig portefølje av aktuelle investeringsprosjekter som kan realiseres fram mot 2020. Det økonomiske grunnlaget for disse prosjektene er imidlertid svekket som følge av det fallende kraftmarkedet. I tillegg forventes store investeringer på nettområdet og innenfor fiberutbygging. Som følge av negativ resultatutvikling og et betydelig investeringsomfang framover, igangsatte Eidsiva et strategiarbeid med fokus på å tilpasse konsernet til nye utfordringer.

I desember 2015 vedtok styret i Eidsiva en ny konsernstrategi etter en omfattende virksomhetsgjennomgang. Den nye strategiplanen tydeliggjør behovet for ytterligere å styrke konsernets fremtidige finansielle plattform. Tre initiativ ble besluttet for å sikre at selskapet skal være konkurransedyktig i årene framover: Omorganisering av konsernet, et resultatforbedringsprogram på 165 millioner kroner og et digitaliseringsprogram.

For å få økt fokus på kjernevirksomheten, forenkle styringsstrukturen og utnytte synergier på tvers ble antall virksomhetsområder redusert fra sju til fire. De nye virksomhetsområdene er Produksjon (tidligere Vannkraft og Bioenergi), Nett

Eierskapsmelding 2015

(tidligere Nett og Anlegg), Marked og Bredbånd. Eidsiva Vekst AS ble beholdt som selskap med forretningsadresse på Gjøvik, men organisatorisk endret ved at de ansatte på dette området tilhører felles konsernfunksjoner. Endringen trådte i kraft fra 1.1.2016.

For å sikre en systematisk tilnærming og optimal utnyttelse av kjerneressurser, ble det opprettet et strategisk konsernprogram, med det formål å kontinuerlig identifisere og implementere muligheter med digital teknologi. Dette gjøres for å bidra til å systematisere og løfte digitaliseringsarbeidet i virksomhetene og gi ytterligere gjennomføringskraft med betydelig kostnadseffektivisering som resultat.

Foruten resultatforbedringsprogrammet, har konsernet også påbegynt en salgsprosess for eierandelen i Moelven Industrier ASA, og arbeider for å realisere resten av investeringsporteføljen i Eidsiva Vekst. Selskapet har også henvendt seg til eierne om forlengelse av Eidsivas ansvarlige lån med ytterligere ti år.

I 2011 ble det inngått nye aksjonæravtaler som sikrer et langsiktig regionalt offentlig eierskap med minimum 51 % til 2026 og deretter negativ kontroll med 34 % til 2036. Det ble etablert et ansvarlig lån til aksjonærene på 1,5 mrd kr og ytterligere nedsatt egenkapital med 750 mill kr med utbetaling til aksjonærene. Det ble videre lagt grunnlag for en oppkapitalisering med inntil 33 % om selskapet skulle trenge det for strategiske investeringer.

I 2013/2014 har Innlandet Revisjon og Hedmark Revisjon utført selskapskontroll av Eidsiva om roller, habilitet og sponsing.

<http://www.irev.no/Global/IREV/Forvaltningsrevisjonsrapporter/rapport%20Eidsiva%20endelig%2020141920.pdf>

Tilleggsopplysninger:

EIDSIVA ENERGI KONSERN					
Konsernregnskapet omfatter morselskapet Eidsiva Energi AS med følgende datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap inndelt etter virksomhetsområder.					
	Forr.kontor	Eierandel	Økonomisk analyse basert på 2015 regnskapet		
			Likviditetsgrad	Lønnsomhet	Soliditet
Følgende DATTERSELSKAPER inngår i konsernet					
* Eidsiva Vannkraft	Lillehammer	100 %	Svak	Svak	Meget god
* Mesna Kraftselskap DA	Lillehammer	100 %		Svak	Meget god
* Eidsiva Nett Holding	Hamar	100 %			
* Eidsiva Nett	Hamar	100 %	Ikke tilfredsstillende	Svak	God
* Eidsiva Marked	Hamar	100 %	Meget god	God	Meget god
* Eidsiva Anlegg - Enheten er slettet i Brønnøysund	Hamar	100 %			
* Eidsiva Vekst	Gjøvik	100 %	Meget god	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* BioTerra AS	Gjøvik	100 %			
* Energihuset AS	Gjøvik	100 %	Meget god	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Fjellnett AS	Lillehammer	90,10 %			
* Elsikkerhet Norge	Ringsaker	68 %	God	Meget god	God
* EnergiSmart AS	Ringsaker	68 %	Meget god	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Eidsiva Bioenergi	Gjøvik	100 %	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Kongsvinger Bioenergi AS	Kongsvinger	66 %	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Svak
* Åsnes Fjernvarme AS	Åsnes	74 %	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Trysil Fjernvarme AS	Trysil	65 %	Tilfredsstillende	Svak	Meget god
* Lena Fjernvarme AS	Østre Toten	51 %	Ikke tilfredsstillende	Svak	God
* Eidsiva bredbånd	Lillehammer	91 %	Svak	Svak	Meget god
Følgende felleskontrollerte virksomheter inngår i konsernet					
* Oppland Energi	Lillehammer	38,70 %	Svak	Tilfredsstillende	Meget god
* Austri Vind DA	Gjøvik	62,50 %	God	Ikke tilfredsstillende	God
* Austri Raskiftet DA	Gjøvik	62,50 %	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Meget god
Tilknyttede selskap som klassifiseres over driften					
* Vinstra kraftselskap DA	Nord-Fron	28,30 %	God	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Opplandskraft DA	Lillehammer	25 %	Meget god	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Hunderfossen kraftverk som del av OK	Lillehammer	8,60 %	God	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Kraftverkene i Orkla	Rennebu	12 %	Tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Glommen og Laagens Brukseierforening	Lillehammer	Varierende	Svak	Svak	Meget god
* Austri Kvittola DA	Gjøvik	50 %	God	Ikke tilfredsstillende	God
* Opplandske Bioenergi AS	Gjøvik	36 %	Ikke tilfredsstillende	Svak	God
Øvrige tilknyttede selskap					
* Energiråd Innlandet AS	Gjøvik	34 %	Meget god	Meget god	Meget god
* Energy Future Invest AS	Gjøvik	49,50 %	Meget god	Ikke tilfredsstillende	Meget god
* Raufoss Beredskap AS	Vestre Toten	49 %	Tilfredsstillende	Meget god	God
* Prevent Systems AS	Lillehammer	20 %	Meget god	Tilfredsstillende	Meget god
* Moelven Industrier ASA	Ringsaker	23,70 %	Ikke tilfredsstillende	Svak	God

Kilde: Proff.no/Brønnøysundregisteret

3.4. Søndre- og Nordre Land

3.4.1. Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS

3.4.2. Randsfjordmuseene AS

3.4.3. Tronhus

3.5.

Gjøvik

3.5.1. AS Gjøvik Rådhus

Vedtektsfestet formål:

Bygging og drift av et rådhus for Gjøvik kommune og virksomhet som står i forbindelse med det, herunder kapitalforvaltning. Selskapet har ikke erverv til formål. Gjøvik Kommune skal være eneste leietaker. Selskapets inntekter skal på sikt tilsvare selskapets kostnader.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Sigmund Egner (f 1945)

Ny daglig leder registrert 31.10.2013: Einar Amlie Karlsen (f 1950)

Styrets leder Torvild Sveen (f 1975)

Ny styreleder registrert 31.10.2013: Katrine Hveem Gjørvad (f 1970)

Flere opplysninger på

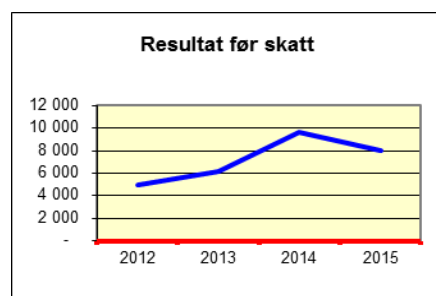
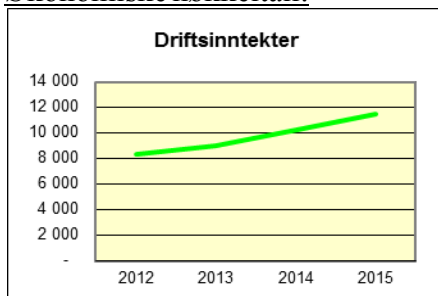
<http://www.proff.no/roller/gj%C3%B8vik-r%C3%A5dhus-as/gj%C3%B8vik/-/932399253/>

Eierandel:

Gjøvik kommune eier 2100 aksjer tilsvarende 100 %.

Eierskapet er overdratt til AS Industribygg 1. juli 2013.

Økonomiske nøkkeltall:

Gjøvik Rådhus AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	8 308	9 057	10 290	11 532
Resultat før skatt	4 989	6 184	9 591	8 048
Årsresultat	4 989	6 184	9 591	8 048
Anleggsmidler	39 687	37 583	35 580	33 865
Omløpsmidler	25 481	31 732	41 180	50 385
Egenkapital	26 376	32 560	42 151	50 199
Gjeld	38 792	36 754	34 609	34 050
Bokført egenkapital/Totalkapital	40,5 %	47,0 %	54,9 %	59,6 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Selskapet ble pr 1. juli 2013 overført til AS Industribygg. Etter avtale med kommunen skal Industribygg gjennomføre en rehabilitering av bygget. Rammene for dette ble

behandlet av kommunestyret i sak 59/15. Hovedutfordringen er innemiljøet i bygget, men i kartleggingsfasen er det identifisert flere betydelige utfordringer og forbedringsmuligheter. Dette er bl.a. knyttet til

- Generell forbedring av fleksibilitet
- Disponering av førsteetasje.
- Tilrettelegging for litteraturhuskonsept
- Adkomstløsning på førsteetasjeplan
- Energikonsept

Målprosess for rehabiliteringen er igangsatt. Anskaffelse av prosjekteringsteam er i gang, med sikte på prosjekteringsstart i siste halvdel av november 2015. Ombyggingen forutsettes gjennomført innen utgangen av 2018.

3.5.2. AS Industribygg

Vedtektsfestet formål:

Fremme næringsutvikling ved å oppføre fast eiendom for utleie og videresalg og hva hermed står i naturlig forbindelse samt erverve aksjer i selskaper.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Einar Amlie Karlsen (1950)

Styrets leder Tor Espen Larsen (f 1960)

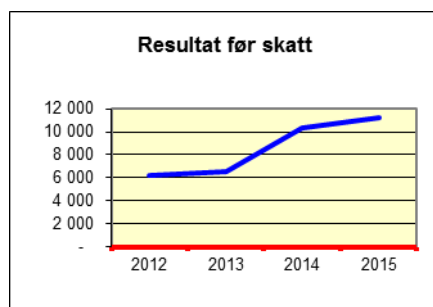
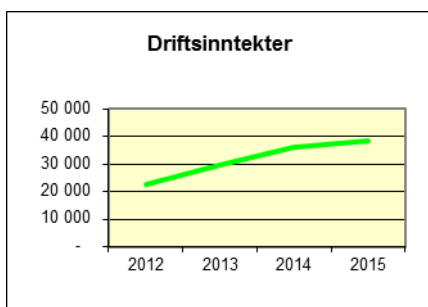
Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/as-industribygg/gj%C3%B8vik/eiendomshandel-og-utleie/Z0IPPODX/>

Eierandel:

Gjøvik kommune eier alle 17857 aksjer tilsvarende 100

%. Formannskapet i Gjøvik kommune er generalforsamling.

Økonomiske nøkkeltall:

Eierskapsmelding 2015

AS Industribygg	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	22 641	29 504	36 103	38 393
Resultat før skatt	6 180	6 539	10 322	11 292
Årsresultat	6 180	6 539	10 322	11 292
Anleggsmidler	237 438	295 233	315 072	347 184
Omløpsmidler	23 179	21 307	25 368	17 720
Egenkapital	66 715	86 111	96 433	107 725
Gjeld	193 902	230 420	244 007	257 179
Bokført egenkapital/Totalkapital	25,6 %	27,2 %	28,3 %	29,5 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Selskapet har meget god likviditet, tilfredsstillende lønnsomhet og god soliditet.

Industribygg har ca 38 200 m2 bygningsareal fordelt på 15 eiendommer og bygningsseksjoner. Nybygg på 950 m2 er under oppføring. Leieinntektene i 2015 var eks. rådhuset på ca 38,4 mill. kr. og ga et overskudd på 11,3 mill. kr. Omsetningen for 2016 er budsjettert med 41 mill. kr.

Aktiviteten i selskapet er høy. Industribygg har ved utløpet av 2. tertial ferdigstilt prosjektene:

- Ombygging av plan 1 i Brenneriet med felles resepsjon, butikk og utstillingsareal for Vitensenteret Innlandet, Mjøsmuseet og Gjøvik Glassverk. I tillegg åpner løsningen for omdisponering av Mjøsmuseets magasin i Brenneriet til utstillingslokaler. Samlet vil dette styrke Brenneriet som attraksjon i byen.
- Utvidelse av oppgradering av Auditorium Eureka for NTNU.

Pågående prosjekter er:

- Byggetrinn 2 for Gjøvikregionen International School. Utvidelsen er på ca 950 kvm og gir skolen mulighet for å ta opp elever over hele grunnskoletrinnet. Kapasiteten blir 200 elever. Byggetrinn 2 tas i bruk fra skolestart 2017.
- Oppgradering av Potetlageret i Brenneriet. Arealet skal benyttes av Vitensenteret Innlandet, som leier arealet av Gjøvik kommune. Prosjektet avsluttes i november.
- Ombygging av Gjøvik Rådhus. Grunnlaget for prosjektet er dokumentet «Rammer for rehabilitering av Gjøvik Rådhus», behandlet av kommunestyret i sak 59/15. I den innledende fasen har Industribygg samarbeidet med kommunen om utvikling av et måldokument for prosjektet. Prosjekteringen startet i april og forprosjekt vil foreligge pr 15. november. Byggestart er planlagt til 1. juni 2017. Under ombyggingen er det Telenorbygget (det gamle rådhuset) leid inn som midlertidige lokaler for kommunen. Utflytting vil skje i mars 2017.

Industribyggs samlede investeringer i 2016 vil være på ca. 45 mill kr.

Sammen med de øvrige aksjonærene i Farverikvartalet har Industribygg satt i gang prosess for finne en ny hovedaksjonær i Farverikvartalet. Interessen for prosjektet er god.

I løpet av 2016 har Industribygg solgt tomt til Statsbygg for oppføring av nybygg på campus. Byggeprosjektet ble igangsatt i august.

Industribygg har vært fritatt fra beskatning siden 1997, med hjemmel i en uttalelse fra Gjøvik Likningskontor. Etter en henvendelse fra styret vedr skatt på gevinst av tomtsalg og det generelle skattefritaket, har Skatt Øst uttalt at Industribygg blir skattepliktig fra og med 2016.

3.5.3. Gjøvik Olympiske anlegg AS

Vedtektsfestet formål:

Utbygge, eie og drive flerbrukshall og svømmehall samt hva hermed står i forbindelse samt delta i andre selskaper med tilsvarende formål.

Ledelse:

Daglig leder Bjørn Blichfeldt (f 1953)

Styrets leder Ola Limoseth (f 1961)

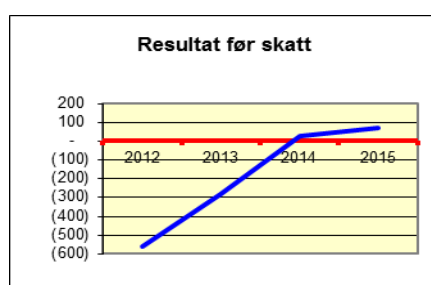
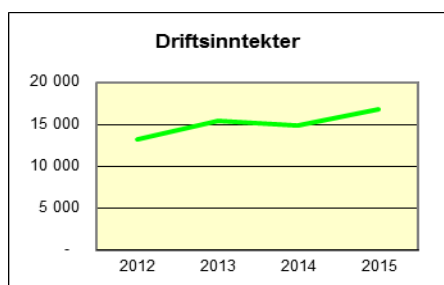
Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/gj%C3%B8vik-olympiske-anlegg-as/gj%C3%B8vik/idrettsanlegg-og-utstyr/Z0ID62PT/>

Eierandel:

Gjøvik kommune eier alle 1300 aksjer tilsvarende 100 %.

Formannskapet og Utvalg for kultur og idrett i Gjøvik kommune er generalforsamling.

Økonomiske nøkkeltall:

Gjøvik Olympiske Anlegg AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	13 213	15 420	14 812	16 767
Resultat før skatt	(559)	(284)	25	71
Årsresultat	(414)	(245)	15	(24)
Anleggsmidler	1 373	1 343	1 376	1 820
Omløpsmidler	6 359	5 582	4 828	4 569
Egenkapital	2 484	2 238	2 253	2 229
Gjeld	5 249	4 686	3 950	4 161
Bokført egenkapital/Totalkapital	32,1 %	32,3 %	36,3 %	34,9 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende: Selskapet har tilfredsstillende likviditet og god soliditet, men lønnsomheten er svak.

3.5.4. A S Snertingdal Auto

Vedtektsfestet formål:

Selskapets formål er rutebil drift, dieselsalg, turkjøring/turproduksjon og hva dermed står i forbindelse.

Eierskapsmelding 2015

Ledelse/Styret:

Daglig leder Jan Tore Alund (f 1962)

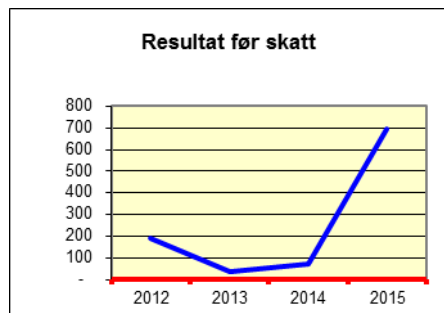
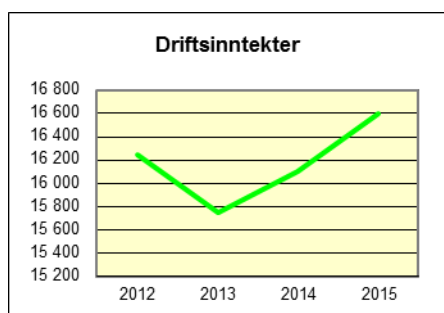
Styrets leder Arne Fladsrud (f 1950)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/snertingdal-auto-as/snertingdal/turkj%C3%B8ring/Z0I83FJB/>

Eierandel:

Gjøvik kommune eier 52 aksjer tilsvarende 20,8 %.

Økonomiske nøkkeltall:

AS Snertingdal Auto	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	16 250	15 755	16 107	16 601
Resultat før skatt	194	36	76	695
Årsresultat	132	13	49	490
Anleggsmidler	7 533	6 930	4 856	7 775
Omløpsmidler	1 740	1 756	2 710	3 237
Egenkapital	3 454	3 467	3 516	3 756
Gjeld	5 819	5 219	4 050	7 256
Bokført egenkapital/Totalkapital	37,2 %	39,9 %	46,5 %	34,1 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Økonomisk sett har selskapet en svak lønnsomhet og likviditet, men soliditeten er fortsatt god.

3.5.5. AS Snertingdalshallen

Vedtektsfestet formål:

Ledelse/Styret:

Kontaktperson Kåre Haugen (f 1945)

Styrets leder Kåre Haugen (f 1945)

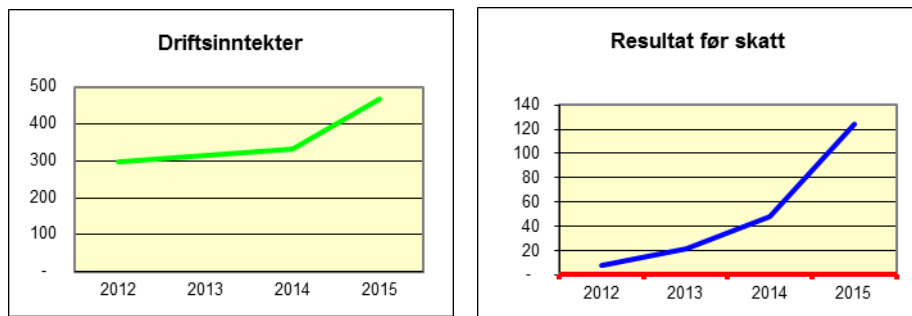
Se flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/snertingdalshallen-as/snertingdal/-/956918596/>

Eierandel:

Gjøvik kommune eier 107 aksjer tilsvarende 27,44 %.

Eierskapsmelding 2015

Økonomiske nøkkeltall:

Snertingdalshallen AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	298	315	334	467
Resultat før skatt	8	22	48	124
Årsresultat	8	22	48	124
Anleggsmidler	859	794	745	756
Omløpsmidler	29	63	122	156
Egenkapital	282	304	352	475
Gjeld	606	553	515	437
Bokført egenkapital/Totalkapital	31,8 %	35,5 %	40,6 %	52,1 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Økonomisk sett har selskapet en svak likviditet, tilfredsstillende lønnsomhet, og en meget god soliditeten.

3.5.6. Norsk Bane AS

Vedtektsfestet formål:

Norsk Bane AS arbeider med utredning og prosjektering av høyhastighetstog i Norge. I tillegg til dette tilbyr selskapet planlegging og analyse av infrastruktur og driftsopplegg for jernbane og tilhørende transportsystemer.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Jørg Wember Westermann (f 1956)

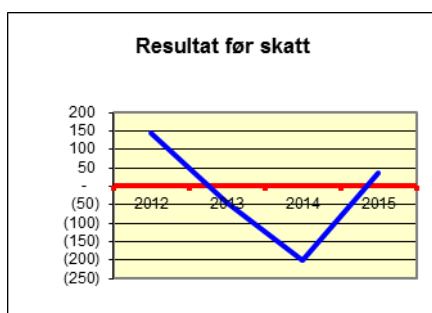
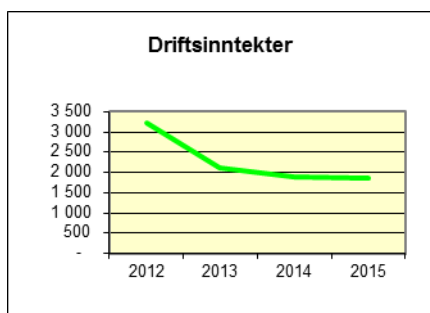
Styrets leder Kjell Stundal (f 1945)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/selskap/norsk-bane-as/%C3%A5lesund/r%C3%A5dgivende-ingeni%C3%B8rer-samferdselsteknikk-og-arealplanlegging/Z0I41AYW/>

Eierandel: 0,48 %

Gjøvik kommune har skutt inn kr. 50.000 av en aksjekapital på totalt 10,5 mill.

Økonomiske nøkkeltall:

Norsk Bane AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	3 226	2 097	1 904	1 860
Resultat før skatt	145	(43)	(201)	38
Årsresultat	145	(43)	(201)	(297)
Anleggsmidler	335	335	335	-
Omløpsmidler	1 021	473	477	379
Egenkapital	654	612	411	114
Gjeld	703	197	401	265
Bokført egenkapital/Totalkapital	48,2 %	75,6 %	50,6 %	30,1 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Kommunen og regionen har kjøpt en mindre aksjepost for å støtte opp om det utredningsarbeid selskapet gjør for å vise mulighetene for høyhastighetsbane her i landet. Regionen fikk endelig på plass et spleiselag som utredet en høyhastighetsbane vest for Mjøsa, utredningen ble presentert 28.10.11. Vi har ikke bindinger utover oppdraget som ble gitt ift spleiselag. Engasjementet bør vurderes på nytt.

3.5.7. Oplandske Bioenergi AS

Vedtektsfestet formål:

Bygge og drive bioenergianlegg, herunder levere energi fra anlegg og drive handel med biobrensel, samt alt som står i forbindelse med dette og investering og deltakelse i andre selskaper.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Einar Stuve (f 1960)

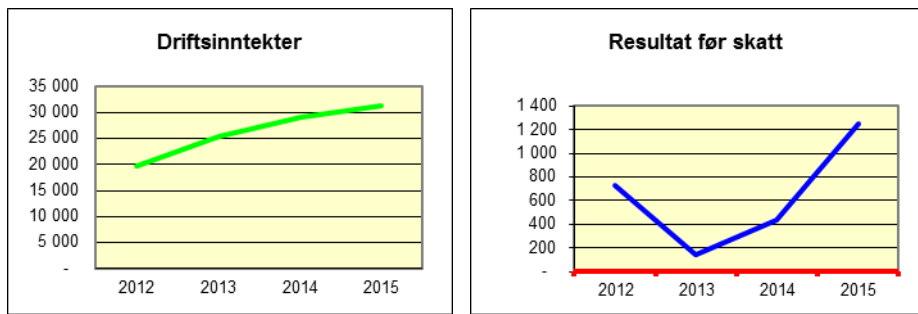
Styrets leder Helge Bryhni (f 1948)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/oplandske-bioenergi-as/biri/oppf%C3%B8ringer-uten-bransjetilknytning/Z0I3Q2M1/>

Eierandel:

Gjøvik kommune eier aksjer tilsvarende 0,27 % etter nye emisjoner i selskapet.

Økonomiske nøkkeltall:

Oplandske Bioenergi AS	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	19 669	25 422	29 157	31 266
Resultat før skatt	728	143	433	1 253
Årsresultat	754	88	305	918
Anleggsmidler	93 302	103 639	111 463	104 735
Omløpsmidler	18 662	9 825	12 367	9 538
Egenkapital	43 062	43 150	43 455	44 373
Gjeld	68 902	70 314	80 375	69 901
Bokført egenkapital/Totalkapital	38,5 %	38,0 %	35,1 %	38,8 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Ikke vurdert.

3.5.8. Gjøvik Boligstiftelse

Vedtektsfestet formål:

Stiftelsens formål er å skaffe og forvalte boliger til boligsøkere som av ulike årsaker trenger bistand til å skaffe seg bolig. Stiftelsens formål er av ikke økonomisk art. Utgiftene ved stiftelsens virksomhet dekkes av leieinntektene og eventuelle tilskudd fra offentlige myndigheter.

Ledelse/Styret:

Daglig leder Tom Murstad Søgård (f 1960)

Styrets leder Even Solhaug (f 1970)

Flere opplysninger på: <http://www.proff.no/roller/gj%C3%B8vik-boligstiftelse/gj%C3%B8vik/eiendomshandel-og-utleie/Z0I6OG7J/>

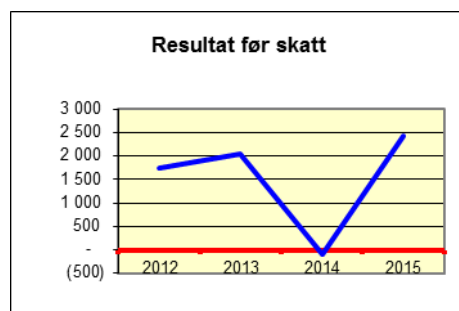
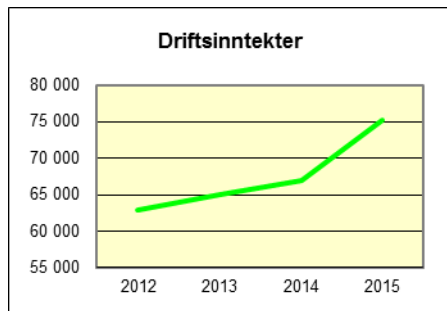
Eierandel:

Stiftelsen eier seg selv.

Gjøvik Boligstiftelse ble etablert 1.1.2003 som en fortsettelse og videreføring av Stiftelsen Gjøvik Omsorgsboliger, Stiftelsen Gjøvik kommunale Boliger og Stiftelsen Gjøvik Ungdomsboliger. Fra og med 1.1.2005 ble også Sentrum Boligstiftelse fusjonert inn i Gjøvik Boligstiftelse.

Eierskapsmelding 2015

Økonomiske nøkkeltall:

Gjøvik Boligstiftelse	2012	2013	2014	2015
(Tall i 1000 kroner)				
Brutto driftsinntekter	62 852	65 009	66 878	75 247
Resultat før skatt	1 737	2 049	(85)	2 417
Årsresultat	1 737	2 049	(85)	2 417
Anleggsmidler	357 439	365 209	374 637	413 606
Omløpsmidler	18 079	22 480	26 460	29 867
Egenkapital	52 580	54 629	54 543	62 939
Gjeld	322 938	333 060	346 553	380 533
Bokført egenkapital/Totalkapital	14,0 %	14,1 %	13,6 %	14,2 %

Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende:

Stiftelsen har meget god likviditet og tilfredsstillende soliditet, men en svak lønnsomhet.

Stiftelsen er et viktig boligpolitisk instrument for Gjøvik kommune, og en er i tett dialog med helse- og omsorg og NAV i den forbindelse.

Stiftelsen har og vært med i samarbeidet om BOSO – boligsosial program som pågår.

3.6. Søndre Land

3.6.1. Sølve AS

3.7. Nordre Land

3.7.1. Dokka Møbler Eiendom AS

3.7.2. Landsbyen Næringshage AS

3.7.3. Nordre Land Asvo AS

3.7.4. AS Sentrumsbygg

3.7.5. Vokks AS

3.8. Østre Toten

3.8.1. Kapp Næringshage AS

3.8.2. Orkla AS

3.8.3. Lena Produkter AS

3.8.4. Østre Toten Eiendomsselskap AS

3.8.5. Østre Toten Boligstiftelse

3.9. Vestre Toten

3.9.1. Komm-in AS

3.9.2. Raufoss Industrihistoriske Samlinger AS

3.9.3. Vestre Toten Rådhus AS

3.9.4. Raufoss Industripark III AS

3.9.5. Vestre Toten kommunale Boligstiftelse

3.9.6. Totenbadet KF

Gjøvik kommune**REVISJON AV KOMMUNENS EIERSKAPSPOLITIKK 2016**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Saksprotokoll k.sak 108/16 – Revisjon av kommunens eierskapspolitikk
2. Saksfremlegg k.sak 108/16
3. Forslag til revidert eierskapspolitikk (k.sak 108/16)

Vedlagt:

Vedlegg 1
Vedlegg 2
Vedlegg 3

FORSLAG TIL VEDTAK:

Revidert eierskapspolitikk for Gjøvik kommune tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kommunens eierskapspolitikk er et overordnet rammeverk for kommunens styring av virksomhet som er skilt ut fra kommunen og lagt til et annet rettssubjekt. Rammeverket inneholder de overordnede premisser som kommunene har lagt til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler.

Sak om revisjon av eierskapspolitikken var oppe til behandling i kommunestyret den 29/9-16, og vedlagt følger saksprotokoll, saksfremlegg og forslag til justert eierskapspolitikk slik det ble lagt frem for kommunestyret.

Eierskapspolitikken er et sentralt dokument som kontrollutvalget bør kjenne godt til. Saken legges derfor frem til orientering.

SAKSFRAMLEGG

Sak-Dok.nr.: 09/2260-5
Emnekode: 022
Saksbehandler: Jan Ove Moen

REVISJON AV KOMMUNENS EIERSKAPSPOLITIKK 2016

Rådmannens forslag til vedtak:

Gjøvik kommune slutter seg til de forslag til eierskapspolitikk som framgår av det reviderte dokumentet.

Fakta:

Vedlegg:

- *Utkast til revidert eierskapspolitikk juni 2016: «Eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen.»*

Utrykte vedlegg:

- *KS sine anbefalinger til eierstyring, selskapsledelse og kontroll*
(http://www.ks.no/globalassets/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf)

Revidering av felles eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen er en videreføring av eksisterende eierskapspolitikk som ble opprettet i 2009. Utkast til revidert eierskapspolitikk er vedlagt saken.

Rådmennene i kommunene i Gjøvikregionen har i fellesskap utarbeidet dette forslaget til revidert eierskapspolitikk. Det er imidlertid ikke til hinder for at den enkelte kommune kan ha egne bestemmelser som utfyller eller innskjerper den eierskapspolitikken som gjelder i alle kommunene.

Egenvurdering:

Hovedformålet med eierskapsforvaltningen skal sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping, god og forutsigbar styring, samt sørge for å følge opp vedtatt eierskapspolitikk og eierstrategier.

Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene, sikre god rapportering på mål og forventninger, sikre gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer med videre.

Revideringen legger opp til:

- Klarere skille mellom kommunal forvaltning og konkurransebasert, økonomisk virksomhet. Dette for å møte EØS-regelverk i.f.t. offentlig støtte, unngå kryssubsidiering og mulig strengere lovverk i fremtiden.

- Tydeligere ansvar, krav og forventninger til styremedlemmer og valgkomite. Forslag til de fleste endringer foreligger allerede i lovverk og ulike anbefalinger.
- Klarere og felles eierstrategier med bl.a. klarere målsettinger for selskapene samt felles eierstrategimaler. Dette for å møte enkelte anbefalinger i revisjonsrapporten fra Innlandet IKS.

KS har 21 anbefalinger om kommunenes eierstyring, selskapsledelse og kontroll. I tabellen under viser i hvilken grad revisjonsutkastet følger opp disse anbefalingene:

Nr	Anbefaling	Henvisning i revidert eierskapspolitikk	Følges KS ?
1	Obligatorisk opplæring av og informasjon til de folkevalgte	Kap. 3, prinsipp nr. 9	Ja
2	Vurdering og valg av selskapsform	Kap. 10.2 «Valg av selskapsform»	Ja
3	Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet	Kap. 3, prinsipp nr. 13	Ja
4	Utarbeidelse av eierskapsmeldinger	Kap. 1.1, 3 (prinsipp nr. 15), 8, 9	Ja
5	Utarbeidelse og revidering av styringsdokumenter	Kap. 9 «Oppfølging»	Ja
6	Eiermøter	Kap. 3 (prinsipp nr. 4), 6.2, 8.	Ja
7	Eierorganets sammensetning og funksjon	Kap. 1.2, 2 og 8.	Ja
8	Gjennomføring av generalforsamlinger og representantskapsmøter	Kap. 2, 3 (prinsipp nr. 2, 7), 6, 8.	Ja
9	Sammensetningen av styret	Kap. 3 (prinsipp nr. 6 og 14), 6.3 «Valg av styrer»	Ja
10	Valgkomite og styreutnevnelser	Kap. 3 (prinsipp nr. 6 og 14), 6.3, 6.4	Ja
11	Kjønnsmessig balanse i styrene	Kap. 6.3.	Ja
12	Rutiner for å sikre riktig kompetanse i selskapsstyrene	Kap. 3 (prinsipp nr. 4), 6.3.	Ja
13	Styresammensetning i konsernmodell		Nei
14	Oppnevne av vararepresentanter		Nei
15	Habilitetsvurderinger	Kap. 3 (prinsipp nr. 6), 6.2.	Delvis
16	Godgjøring av styreverv	Kap. 6.5	Ja
17	Registrering av styreverv	Kap. 6.2	Ja
18	Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter		Nei
19	Utarbeidelse av etiske retningslinjer	Kap. 6.2, 7	Ja
20	Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak	Ikke aktuelt for Gjøvik	I/A
21	Utøvelse av tilsyn og	Kap. 3 (prinsipp nr. 15), 8 og 9	Ja

	kontroll		
--	----------	--	--

Følgende anbefalinger fra KS er delvis eller ikke fulgt opp i revisjonsutkastet:

- Anbefaling nr. 13. anbefales at styremedlemmer i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap. Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styre. Revisjonsutkastet har i hovedsak her forholdt seg til morselskapene. Arbeidsgruppa har ikke vurdert denne anbefalingen.
- Anbefaling nr. 14 er at det bør utpekes varamedlemmer til styret med numerisk vara fremfor personlige vara for å sikre kontinuitet og kompetanse. Det anbefales i tillegg at 1. varamedlem blir invitert til styremøtene for på den måten å sikre best mulig kompetanse og kontinuitet. Arbeidsgruppa har ikke vurdert denne anbefalingen.
- Anbefaling nr. 15 ber om at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og rådmann bør ikke sitte i styre i selskaper, noe som ikke er tatt stilling til i revisjonsutkastet. Rådmannen mener at mulige habilitetskonflikter tilsier at verken ordfører, rådmann eller kommunestyrerepresentanter bør sitte i styre i kommunale selskaper. Rådmannen la fram dette spørsmålet til vurdering ved kommunestyrets siste behandling av eierskapsmeldingen. Rådmannen fremmer ikke forslaget på nytt, men gjør oppmerksom på at det gjennom denne behandlingen av den helhetlige eierskapspolitikken for Gjøvik kommune er mulig å vurdere spørsmålet på nytt.
- Anbefaling nr. 18 ber om at selskapene søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon. KS Bedrift vil være et naturlig valg for mange av disse selskapene. Ved utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter er det aktuelle selskapet ikke lenger tilknyttet kommunens lønns- og avtaleforhold gjennom det kommunale systemet. Svært mange selskaper fortsetter å benytte det kommunale avtaleverket uten at de egentlig har et partsforhold i det. Så fremt ingen av partene ser dette som problematisk vil utfordringen først komme opp for arbeidsgiver dersom det oppstår konflikt eller det vil være behov for juridisk bistand eller bistand i forbindelse med forhandlinger.

Revisjonsutkastet har ikke et eksplisitt krav om et slikt medlemskap, men inneholder krav om arbeidsgiverpolitikk i kapittel 7.

- Anbefaling nr. 21 ber om at kommunestyrene ved opprettelse av kommunale foretak diskuterer administrasjonssjefens rolle og handlingsmuligheter overfor daglig leder. Dette er en problemstilling som ikke er aktuell for Gjøvik kommunes nåværende eierstyring, da kommunen ikke har kommunale foretak pr dags dato.

Innlandet revisjon IKS har gjennomført en selskapskontroll i.f.t. etterlevelsen av felles eierskapspolitikk i Gjøvik-regionen. Anbefalingene fra selskapskontrollen knytter seg til:

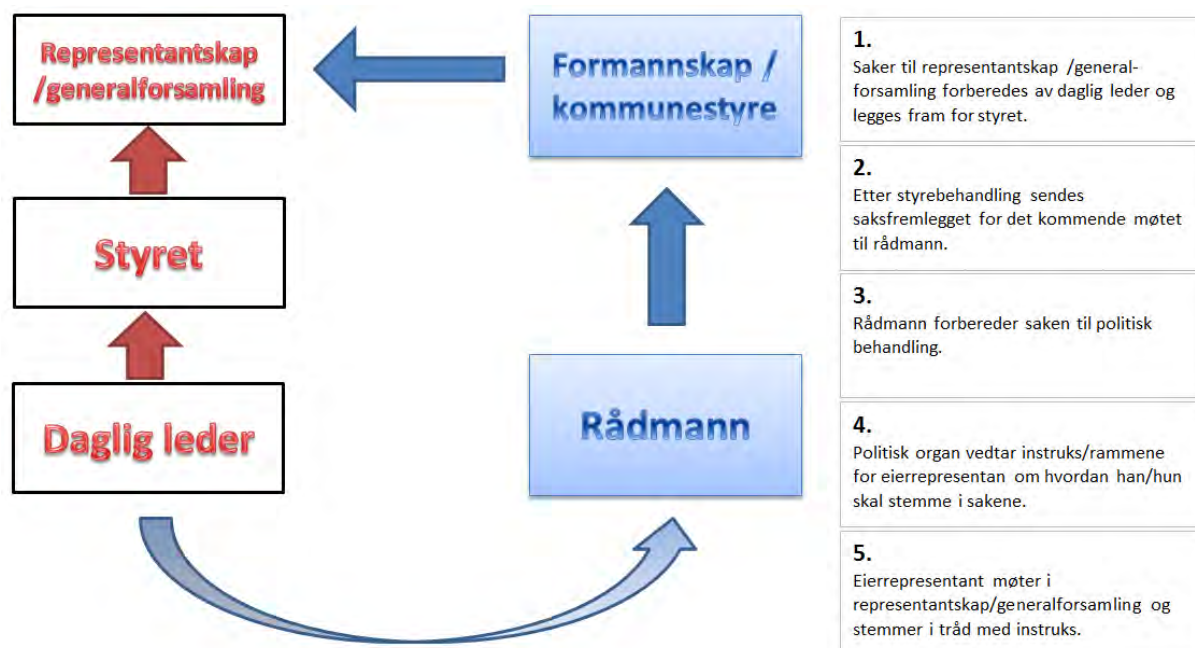
1. I henhold til den felles eierskapspolitikken bør kommunene sammen vurdere om det er behov for å inngå en eieravtale/aksjonæravtale i GLT-Avfall og Topro. Når det

gjelder Topro er det en prosess på gang for å utarbeide forslag til en aksjonæravtale.

2. I selskaper som ikke har etablert valgkomité, bør en slik komité komme på plass. Alle valgkomitéer bør ha skriftlige retningslinjer som de arbeider etter.
3. For Industribygg bør praksis mht utbetaling av utbytte nedfelles skriftlig fra kommunens side, f.eks ved at den innlemmes i en evt eierstrategi for selskapet.
4. Det bør etableres utbyttepolitikk for den konkurranseutsatte delen av GLT-Avfall.
5. I selskaper der det utnevnes politikere til styrene er det viktig at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes kompetansebehov. Viktig i denne sammenhengen er at det er/blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Det er en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komitéen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram.
6. Industribygg og Topro bør gjennomføre en nærmere vurdering av om selskapene er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf § 2 i loven.
7. Eierne bør ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Topro AS.
8. Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at det sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.

Utkast til revidert eierskapspolitikk har ingen vesentlige endringer som gjør revisjonens anbefalinger mindre valide. Revisjonsutkastet bidrar derimot til å tydeliggjøre nødvendigheten av bl.a. eierstrategier. Eieravtaler/aksjonæravtaler og eierstrategier er forhold som det må jobbes videre med når revidert eierskapspolitikk er vedtatt.

Kommunens eierskapsforvaltning er avhengig av å ha gode rutiner for hvordan kommunen som eier skal følge opp signaler til selskapene på. Kommunestyret, formannskapet som kommunens eierorgan og rådmannen har i den sammenheng viktige og ulike roller:

Styringslinjen overfor de kommunale selskapene går direkte fra kommunestyret/formannskap til selskapet gjennom generalforsamling/representantskap. Rådmannen har ingen direkte eller utførende rolle i eierskapsstyringen, men er en «fasilitator» i begrenset forstand.

Revisjonsutkastet viderefører tidligere eierskapspolitikk og sikrer derved nødvendig langsiktighet og forutsigbarhet. Endringene vurderes å ha liten økonomisk konsekvens for kommunene.

Rådmannen ser et potensial for bedre eierstyring utover den klargjøring av ansvar og de forbedrede rutiner som følger av denne saken. Potensialet ligger først og fremst i å avsette økte administrative ressurser og øke den administrative kompetansen til å følge opp selskapene tettere og mer profesjonelt, f.eks. gjennom opprettelse av et «eierskapssekretariat» i kommunen.

Rådmannen foreslår ikke i denne saken noe utvidet ambisjonsnivå. Dette skyldes den generelle restriktive holdningen kommunen har til bruk av administrative ressurser. Dette er imidlertid et spørsmål om prioritering, og kan tas opp til ny vurdering i kommende budsjettbehandling.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret slutter seg til de forslag til eierskapspolitikk som framgår av det reviderte dokumentet.

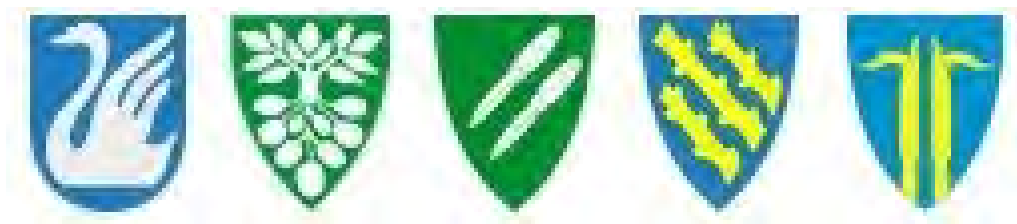
Konsekvens for folkehelse:

Saken vurderes å ha ingen direkte konsekvens for folkehelsen

Magnus Mathisen
rådmann

Marit Lium Dahlborg

EIERSKAPSPOLITIKK FOR KOMMUNENE I GJØVIKREGIONEN

Gjøvik / Østre Toten / Vestre Toten / Søndre Land / Nordre Land

Utkast til revidert eierskapspolitikk juni 2016

VERSJON TIL POLITISK BEHANDLING

REVIDERINGSSAMMENDRAG

Revideringen av felles eierskapspolitikk for kommunene i Gjøvikregionen er en videreføring av eksisterende eierskapspolitikk. Den ble opprettet i 2009 og har gjennom behandling av de årlige eierskapsmeldingene vært gjenstand for mindre endringer og tillegg.

Det er ingen store endringer av eksisterende eierskapspolitikk som foreslås i denne revideringen, men den strukturelle oppbyggingen er blant annet endret. Her er kort de viktigste momentene i revideringen:

- Det legges opp til klarere skille mellom kommunal forvaltning og konkurransebasert, økonomisk virksomhet. Dette for å møte EØS-regelverk i.f.t. offentlig støtte, unngå kryssubsidiering og fremtidig, strengere lovverk.
- Tydeligere ansvar, krav og forventninger til styremedlemmer og valgkomite. Forslag til endringer er ikke nye, de fleste foreligger i lovverk og ulike anbefalinger.
- Forslag til en klarere og felles eierstrategier, med bl.a. klarere målsettinger for selskapene samt felles eierstrategimaler (vedlegg 1). Dette for å møte enkelte anbefalinger i revisjonsrapporten fra Innlandet IKS.

Forslagene vurderes til å ha liten økonomisk konsekvens for kommunene. Det kan selvsagt drøftes ambisjonsnivået og rådmannens rolle i.f.t. oppfølging av eierskapspolitikken, men dette anses av arbeidsgruppa som en drøfting som bør tas enkeltvis hos hver enkelt kommune.

Arbeidsgruppen for revideringsarbeidet i 2016 har vært oppnevnt av rådmennene i Gjøvikregionen og har bestått av Aslaug Dæhlen (Østre Toten), Odd-Arnvid Bollingmo (Vestre Toten), Stine Røen (Nordre Land), Terje Lindalen (Søndre Land) og Jan Ove Moen (Gjøvik).

Rådmennene i Gjøvik-regionen har behandlet dokumentet for revidert eierskapspolitikk i to omganger, dvs. 13. mai og 17. juni 2016. Rådmennenes endringer er lagt til i dokumentet.

INNHold

REVIDERINGSSAMMENDRAG	2
1. INNLEDNING	4
1.1 Rammeverk.....	4
1.2 Juridisk styringsgrunnlag	5
2. EIERSTYRING	8
3. PRINSIPPER FOR EIERSTYRING	9
4. UTBYTTE, AVKASTNING OG ANDRE MÅL	11
4.1 Utbytte.....	11
4.2 Avkastningsmål	11
4.3 Andre mål	11
5. EIERSTRATEGIER	12
5.1 Delt eierskap	12
6. STYRETS ROLLE OG ANSVAR.....	13
6.1 Styrets ansvar	13
6.2 Forventninger til styret.....	13
6.3 Valg av styrer	14
6.4 Valgkomité for styreutnevnelser i aksjeselskap og interkommunale selskaper	15
6.5 Godtgjørelse til styret	15
7. SAMFUNNSANSVAR	16
8. EIERSKAPSFORVALTNING.....	17
9. OPPFØLGING	18
10. EIERPOSISJONER.....	19
10.1 Kommunenes eierposter	19
10.2 Valg av selskapsform	21
VEDLEGG 1: MAL FOR UTFORMING AV KOMMUNENS EIERSTRATEGI	23

1. INNLEDNING

Kommunene i Gjøvikregionen legger vekt på en felles eierskapspolitikk som er målrettet, åpen, langsiktig og forutsigbar overfor kommunenes eierposisjoner. Kommunene har eierinteresser i ulike type selskaper og det er i varierende grad utviklet en politikk for hvordan kommunene skal brukes selskapene i sin oppgaveløsning eller styre selskaper med mer kommersielt fokus. Som eiere er det viktig at kommunene har en bevisst og helhetlig eierskapspolitikk som gir rammene for hvordan kommunene utfører sitt eierskap.

1.1 Rammeverk

Kommunenes eierskapspolitikk kan deles i 3 forskjellige typer dokumenter:

Med eierskapspolitikk forstås de overordnede premisser som kommunene har lagt til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler. Dette refererer seg til hva slags systemer, retningslinjer og rutiner kommunene har for utøvelse av sitt eierskap. Dette omfatter blant annet rutiner for rapportering, premisser for valg av styremedlemmer, vurderinger for valg av selskapsorganisering osv. Eierskapspolitikken utgjør rammeverket for kommunens eierstyring.

Formålet med det kommunale eierskapet kan inndeles i to eller tre hovedformer:

- ☐ Finansielt eierskap
- ☐ Politisk eierskap
- ☐ Blandingsforhold

Hovedmålsettingen med *finansielt eierskap* er å oppnå økonomisk avkastning. Dette innebærer ikke nødvendigvis et kortsiktig perspektiv på eierskapet, men at bedriftsøkonomisk lønnsomhet ligger til grunn for selskapets arbeid. Et aksjeselskap vil normalt være mest aktuelt når kommunen har et finansielt motiv for sitt eierskap, men det er også andre fordeler med aksjeselskapsmodellen som gjør at kommunen velger denne selskapsformen, blant annet at flere kan være eiere - også private.

Et *politisk eierskap* er kjennetegnet av at formålet med eierskapet er å ivareta eller utføre kommunale kjerneoppgaver. Ved politisk eierskap vil selskapet være et gjennomføringsorgan for politiske målsettinger. For offentlige eiere kan den samfunnsmessige verdiskapningen være formålet bak verdiskapningen. Eksempelvis vil eierskap i en attføringsbedrift være politisk motivert.

Blandingsforhold. De fleste eierskap vil ha både en finansiell og en politisk dimensjon. Kommunens formål er både å ivareta de politiske mål og samtidig kreve avkastning på investert kapital. Dette kan være en krevende form for eierskap. Krav om avkastning, kombinert med krav om ivaretagelse av spesifikke samfunnssyn er ofte to motsetninger. For å ivareta god eierstyring er det derfor viktig at kommunestyret gir selskapet så klare styringssignaler som mulig.

Eierstrategiene vil utgjøre den politikk kommunen har overfor de ulike selskapene for å sikret at selskapene ivaretar de målsettingene som eierne har satt og ikke avviker fra den ramme for risikoprofil som er satt for selskapet.

Eierstrategiene bør opprettes/revideres i etterkant av en revidering av eierskapspolitikken. Se vedlegg 1 for hvordan en eventuell eierstrategi kan utformes.

Eierskapsmeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll av de eide selskapene. Eierskapsmeldingen bør minimum inneholde følgende:

- ☐ Kommunenes eierskapspolitikk, overordnede prinsipper i.f.t. eierstyring
- ☐ Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og interkommunale samarbeidstiltak, samt opplysninger om blant annet:
 - Formål (vedtektsfestet)
 - Eierandel
 - Ledelse / styre
 - Økonomiske nøkkeltall for fire år
 - Evt. styregodtgjørelse
- ☐ Formålsdiskusjon og eierstrategi, herunder selskapets samfunnsansvar.

1.2 Juridisk styringsgrunnlag

Det er i hovedsak tre selskaps- og foretaksformer som er aktuelle for kommunene ved utskillelse av virksomhet:

- ☐ Aksjeselskap (AS) - reguleres av Lov om aksjeselskaper
- ☐ Interkommunale selskaper (IKS) - reguleres av Lov om interkommunale selskaper
- ☐ Kommunale foretak (KF) - reguleres etter Kommunelovens kap. 11.

En fjerde foretaksform kan også være et alternativ å vurdere

- Samvirkeforetak (SA) - reguleres av Lov om samvirkeforetak

Et **aksjeselskap** reguleres av og kan eies av en kommune alene eller sammen med andre kommuner eller private rettssubjekter. I et AS har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen.

Et **interkommunalt selskap** eies bare av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Eierne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet.

Et **kommunalt foretak** er ikke en egen juridisk person men en del av kommunen som rettssubjekt og kommunen hefter for foretakets forpliktelser. Foretaket ledes av et styre som er utpekt direkte av kommunestyret. Daglig leder står i linje under styret som igjen er underlagt kommunestyret.

Foretaket er underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet på den ene siden. På den annen side har ikke administrasjonssjefen instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Hovedregelen er at styremøter i kommunale foretak skal være åpne.

Et **samvirkeforetak** er en sammenslutning med hovedformål å fremme medlemmenes økonomiske interesser ved at disse deltar i foretakets virksomhet enten som forbrukere, leverandører eller på liknende måte. Ingen av medlemmene bærer personlig ansvar for foretakets forpliktelser.

Kommunene står fritt i å formelt samarbeide på ulike områder uten at det er overdratt beslutningsmyndighet eller representasjonskompetanse ved bruk av **Kommuneloven § 27**.

Kommunelovens kap. 5 A har også åpnet for samarbeid om myndighetsutøvelse gjennom vertskommunesamarbeid (**§ 28-1**). Myndigheten delegeres fra deltakerkommunene til vertskommunen og kan organiseres enten som administrativt vertskommunesamarbeid eller med felles folkevalgt nemnd. Den enkelte kommune kan gi vertskommunen instruks om utøvelse av den delegerte myndigheten i saker som alene gjelder deltakerkommunen eller dennes innbyggere.

En annen samarbeidsmodell er samkommunemodellen etter Kommunelovens § 28 2A-2V. Den er utviklet for samarbeid om lovpålagte oppgaver på flere sektorer. Kommunen utøver her styring gjennom sine representanter i samkommunestyret.

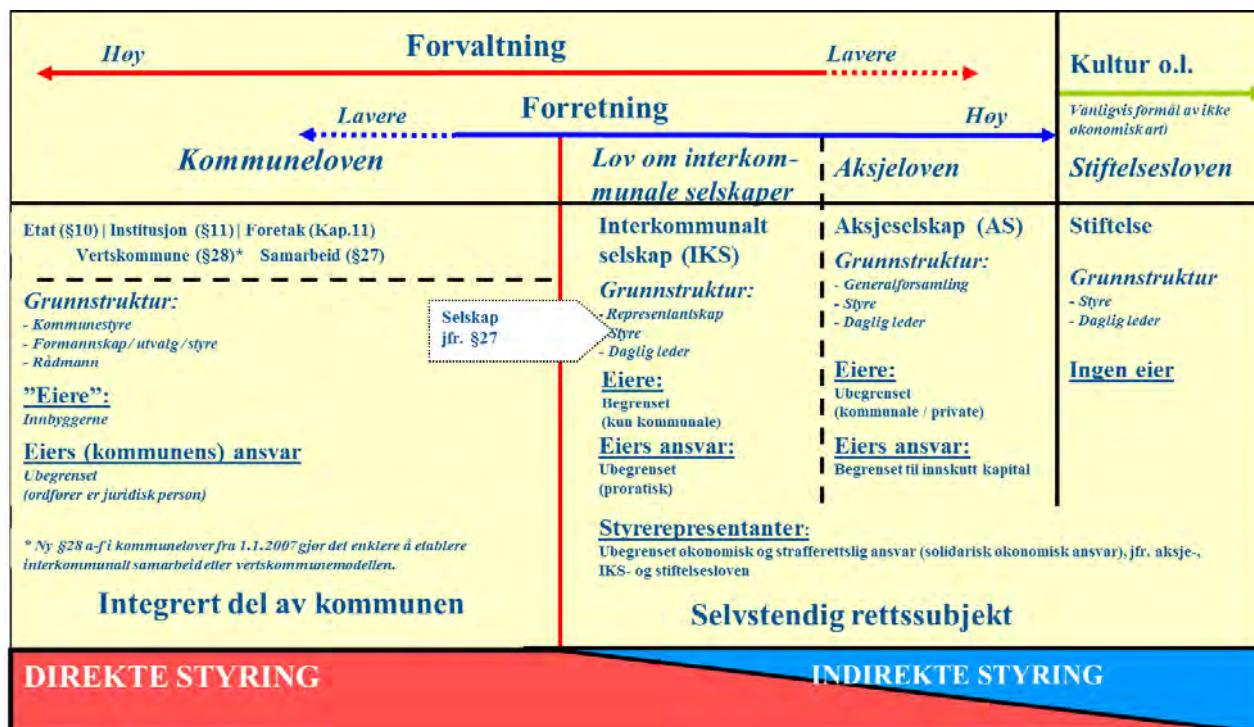
Kommunen står også fritt til å etablere **stiftelser** etter Stiftelsesloven. Stiftelsens formål bestemmes ved opprettelsen. Organisasjonen er et selvstendig rettssubjekt og eier seg selv. Innflytelse over stiftelsen kan utøves gjennom å etablere en «rådsforsamling» med oppgaver og myndighet som beskrevet i Stiftelseslovens § 36. Kommunen står ikke lenger fritt til å løse opp stiftelsen. Dette er ingen organisasjonsform hvis kommunen ønsker å utøve eierstyring og opprette en økonomisk interesse i de verdier som er knyttet til virksomheten.

Kommunene har også et **kontroll- og tilsynsansvar** overfor sine eierinteresser i selskaper. Kommunelovens kap. 12 gir kommunens kontrollutvalg en selvstendig rolle i forhold til eierne og selskapsledelsen. Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Det kan være **andre rettsområder** som påvirker organisasjonsformen, som f.eks. forholdet til de ansatte, inhabilitet, EØS-avtalens konkurranseregler i.f.t. offentlige anskaffelser og offentlig støtte. Se i dette dokumentets kapittel 10.2 for mer om nærmere vurderinger av valg av selskapsform.

Oversikten nedenfor oppsummerer de ulike organisasjonsformene:

2. EIERSTYRING

Utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter som IKS, SA (samvirkeforetak) og AS innebærer at den politiske styringslinjen endrer karakter. Kommunestyret har fortsatt det overordnede ansvaret. Mulighetene for direkte politisk styring og kontroll reduseres. Den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring. Rådmannen har verken ansvar for eller myndighet over selskapene. For å kompensere for ulemper med redusert direkte styring er et viktig verktøy å etablere mål og forventninger til selskapene og prinsipper for eierstyring gjennom eierstrategiske dokumenter. Til sammen danner dette en styringsmodell og gir rammer som skal være førende for styrets arbeid. I oppfølgingsarbeidet mot selskapet/foretaket vektlegges kontroll av mål- og forventningsoppnåelse, økonomioppfølging og styreevalueringer.

Eierstyringen utøves gjennom kommunens eierorgan som i IKS og SA er representantskapet og i AS er generalforsamlingen.

3. PRINSIPPER FOR EIERSTYRING

Alle kommunene i Gjøvik-regionen vedtok i 2009 en felles eierskapspolitikk som styringsgrunnlag for kommunalt eide selskaper og samarbeid. Eierskapspolitikken revideres i 2016.

Dette må eierne passe på:

1. Ved etablering av nye selskaper skal selskapsform og nødvendighet vurderes grundig.
2. For å sikre god eierstyring skal kommunen gjennom representantskap og generalforsamling avklare strategiske og sentrale spørsmål med selskapets styre.
3. Kommunen skal vurdere om det er behov for å avklare sentrale målsettinger med alle eller deler av de øvrige eiere for å sikre langsiktig forutsigbar drift og utvikling i form av eieravtaler/aksjonæravtaler.
4. I alle selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse skal det avholdes eiermøter årlig. Eiermøte er selskapets arena for å drøfte felles strategi og utfordringer med eierne. Her møtes selskapsstyret/-ledelse og eierne (representantskap/generalforsamling). Det anbefales å legge eiermøte i forkant av generalforsamling/representantskapsmøte. Det skal føres referat fra eiermøtene.
5. Gjennom etablering av aksjonæravtaler/eieravtaler, eiermøter, eierstrategier og på annen måte må kommunen sikre størst mulig grad av tverrpolitisk forankring av eierskap, eierskapsstrategi og eierføringer for selskapenes drift. Kommunens valgte eller nominerte eierrepresentanter skal representere kommunens syn.
6. Valg til styre skal skje etter en innstilling fra en valgkomité.

Valgkomiteen må ha et bevisst forhold til habilitetsreglene. Valgkomiteen bør ha skriftlige retningslinjer som representantskap/generalforsamling har vedtatt.

Kommunestyrets medlemmer bør som hovedregel ikke velges til selskapsstyrer i selskaper der kommunen er eier/medeier. Eventuelle unntak vurderes med bakgrunn i selskapets nytte også av politisk kompetanse. Med politisk kompetanse menes kunnskap om de løpende politiske og administrative prosessene på det relevante saksfeltet.

7. De som representerer kommunen i selskapenes representantskap/generalforsamling kan ha behov for avklaringer av vesentlige spørsmål. Dette gjøres ved en henvendelse til ordfører som drøfter dette med formannskapet og melder tilbake til representanten. Er det ikke tid til å konsultere formannskapet gir ordføreren

tilbakemeldingen. Rådmannen bistår ordfører og kan svare på rent oppklarende spørsmål fra representanten.

8. Rådmannen sørger for at en person i sin administrasjon har oversikt over selskapene kommunen er medeier i og kan gi svar på spørsmål. I selskaper der flere av kommunene i regionen er medeiere kan rådmennene fordele et hovedansvar mellom seg.
9. I starten av hver valgperiode skal kommunen/-e avholde et kurs i styrearbeid for styremedlemmer i sine selskaper, og obligatorisk opplæring i eierskapsstyring for sine politikere.
10. Kommunen skal tydelig skille kunde og eierrollen i de selskaper en går inn i. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.
11. Eierne i våre selskaper skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.
12. Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset selskapets oppgaver og den strategi som ligger til grunn for opprettelsen av selskapet.
13. Ulovlig krysssubsidiering mellom kommunal forvaltningsvirksomhet og økonomisk virksomhet skal ikke forekomme så lenge det ikke svares for en markedsmessig kostnad for økonomiske fordelen selskapet måtte ha. Konkurransetsatt økonomisk virksomhet skal i utgangspunktet skilles ut som eget selskap.
14. Selskapets styre skal sammensettes ut fra den kompetanse selskapet trenger for å realisere sine mål.
15. Rådmannen utarbeider en samlet eierskapsmelding en gang pr år med sikte på behandling i kommunestyret på høsten.

4. UTBYTTE, AVKASTNING OG ANDRE MÅL

Selskapenes primæroppgave er å drive virksomheten lønnsomt og effektivt. For kommersielle virksomheter gjelder å sikre bærekraftig og forretningsmessig verdiutvikling over tid. Forventninger til avkastning, utbytte og resultater skal være en sentral del av dialogen med selskapet.

For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål enn rent forretningsmessige, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger kunne erstattes av andre mål som for eksempel effektivitetsmål.

4.1 Utbytte

Kommunene skal som eier gi uttrykk for forventninger til selskapets utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva kommunen som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

4.2 Avkastningsmål

Kommunene har investert i og overført verdier til selskaper og foretak som kommunen forventer bidrar til effektivisering av kommunens økonomi, og som gir avkastning på investeringer.

For de selskapene som i stor grad har forretningsmessige mål, er avkastning et sentralt element for eier. Det ønskes en positiv verdiutvikling for investeringer og et viktig mål for selskapene er at de oppnår høy avkastning på investert kapital. Med avkastningsmål menes den avkastningen eier kan forvente å få på sine investeringer over tid sett i forhold til investeringens risiko.

4.3 Andre mål

For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger kunne erstattes av andre mål som eksempelvis effektivitetsmål. Ulike selskapsformer er valgt for å realisere ulike formål. I noen tilfeller er ivaretagelse av særskilte samfunnsoppgaver en bedre målsetting enn rene resultatkrav. Kommunen sikrer god eierstyring gjennom å tydeliggjøre mål og resultatkrav i det eierstrategiske arbeidet. Slike mål forankres i eierstrategiene for de enkelte selskapene og innebærer at kommunen må ha tydelige og unike eierstrategier for sine eierposisjoner.

5. EIERSTRATEGIER

Eierskapspolitikken til kommunene i Gjøvik-regionen legger opp til aktivt bruk av selskapsvise eierstrategier. Eierstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de store verdiene som ligger i de ulike selskapene. Strategien skal danne plattform for en god styringsdialog og gi mål og en klar retning på hva eierne vil med selskapet. Eierstrategier kan regulere forhold som kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning, utbytteforventninger, strategisk retning og kjernevirksomhet, mål, tvisteløsninger mellom eiere m.v. Eierstrategier er individuelle og tilpasses det enkelte selskap.

Det vises til vedlegg 1 for en mal på hvordan eierstrategien kan utformes.

5.1 Delt eierskap

Delt eierskap gir spesielle utfordringer knyttet til samordning av ulike eierinteresser. Det førende prinsipp er at eierne skal likebehandles innen hver selskapsklasse. I selskaper med forskjellige selskapsklasser, skal rettigheter fremgå av vedtektene. For selskaper med flere eiere, er omforente eierstrategier et viktig virkemiddel til å håndtere ulike synspunkter.

Eierstrategiene gir omforente holdninger til retning og utvikling av selskapene. De er også verdifulle verktøy for å regulere eventuelle uenigheter. Gjennom eierstrategier kan det avtales formelle føringer og tvisteløsninger. Eierstrategien kan også forplikte til å etablere fora på administrativt nivå hvor de ulike eiernes interesser drøftes og avklares for å unngå forskjellige styringssignaler til selskapet. Alle eierstrategier skal forankres i kommunestyret.

Der det er hensiktsmessige bør eieravtaler/aksjonæravtaler vurderes for å oppnå en felles helhetlig eierstrategi.

6. STYRETS ROLLE OG ANSVAR

Styret er på vegne av eierne øverste styringsorgan og skal føre kontroll og formulere strategier, godkjenne vedtak og legitimere virksomheten. En viktig oppgave for eierorganene er derfor oppnevning av styrer. Riktig sammensetning av styrene er viktig både for selskapene og eier.

6.1 Styrets ansvar

Styret har ansvar for forvaltningen av selskapet. Det sørger for organisering av virksomheten, ansetter administrerende direktør og fører tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Styret har ansvar for å følge opp eiers forventninger til selskapet. I den sammenheng legger eier til grunn at styret redegjør for eventuelle avvik.

6.2 Forventninger til styret

Styret har ansvar for at selskapet forvaltes i tråd med eiers interesser. Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier. Styret skal være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker. Samtidig må styret kontrollere ledelsens arbeid ut fra gitte målsetninger. Styret må derfor ha en uavhengig rolle i forhold til ledelsen. Et kompetent styre må kunne utfordre administrerende direktør og bedriften slik at det tas gode beslutninger.

Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør/skal registrere vervene på www.styrevervregisteret.no.

Dette må styret i selskapet passe på:

1. Kommunalt eide virksomheter skal legge til rette for åpenhet om sitt selskap i forhold som det ikke av konkurransemessige hensyn må unntas offentlighet.
2. For å sikre god selskapsstyring skal styret avklare strategiske og sentrale spørsmål med eier gjennom representantskap og generalforsamling. Styret har sammen med daglig leder ansvar for å utvikle og lede selskapet innenfor disse rammer. I alle selskaper med vesentlig økonomisk eller politisk interesse skal styret avholde eiermøter årlig. Eiermøte er selskapets arena for å drøfte felles strategi og utfordringer med eierne.
3. Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til omfanget og arten av selskapets virksomhet. Internkontrollen og systemene bør også omfatte selskapets verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar. Styret bør/skal årlig foreta en gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og den interne kontroll.

4. Det skal utarbeides en styreinstruks i alle selskaper med vesentlig virksomhet, (antall ansatte/omsetning mv). Instruksen, som er et internt arbeidsdokument, utarbeides av styret. Instruksen skal inneholde rutine for håndtering av mulige habilitetskonflikter. Selskapet bør/skal ha retningslinjer som sikrer at styremedlemmer og ledene ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.
5. Alle kommunens selskaper skal ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål, gjerne fastlagt i egne etiske retningslinjer.
6. Styret skal tydelig skille kunde og eier. Ryddighet på dette er også viktig der selskapet er opprettet kun for å løse kommunens/-enes oppgaver.
7. Eierne i selskapet skal likebehandles i forhold til informasjon og annet.
8. Styret i kommunens selskaper setter opp en årlig plan for sitt arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.

6.3 Valg av styrer

Valg av kompetente styrer er avgjørende for best mulig forvaltning av selskapsverdiene.

Styret skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart og kommunens formål med eierskapet. Under er det listet opp hvilken erfaring og kompetanse styret som kollegium skal ha. Slik kunnskap må ofte opparbeides gjennom styrearbeid. Det er derfor ønskelig med kontinuitet i velfungerende styrer som sikrer at opparbeidet kompetanse ikke forsvinner. Kompetanse skal også vurderes ut fra hvert enkelt styremedlems personlige bidrag i form av spesifikke egenskaper.

Styret skal som kollegium ha erfaring og kompetanse innenfor følgende områder avhengig av selskapets behov:

- ☐ Kunnskap om selskapets virksomhet, herunder formål, organisering, historie, forretningsområder, lovgivning/forskrifter, strategi, avtaler mv.
- ☐ Bransjekunnskap, herunder kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen samt kunnskap om konkurrerende virksomheter.
- ☐ Spesialkompetanse og erfaring innen relevante fagområder som juss, økonomi/finans/regnskap, risikostyring, markedsføring, HMS, tekniske fag mv.
- ☐ Ledelserfaring og kompetanse knyttet til organisasjonsmessige endringsprosesser.
- ☐ Kompetanse og erfaring knyttet til offentlig forvaltning.

- Kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid.

Ved valg til styrene uansett selskapsform velges styremedlemmet normalt for en toårsperiode i samsvar med aksjelovens hovedregel.

Kommunelovens § 80a gjelder for alle aksjeselskaper hvor kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst to tredjedeler av aksjene. Kommunelovens § 80a sier at hvis det er to eller tre medlemmer i styret, skal begge kjønn være representert. Hvis det er fire eller fem medlemmer i styret, skal hvert kjønn være representert med minst to.

6.4 Valgkomité for styreutnevnelser i aksjeselskap og interkommunale selskaper

Valgkomitéer kan være en nyttig bidragsyter til å få frem kandidater og det vurderes løpende behovet for å opprette valgkomitéer for aksjeselskap. Valgkomitéen gis ansvaret for å levere et begrunnet forslag om styre som grunnlag for beslutning i eierorganet.

Det anbefales å opprette regionale valgkomiteer for regionale selskaper.

Styrevalg for interkommunale selskaper skjer i representantskapsmøtene vanligvis i april/mai. Aksjeselskapene avholder sine ordinære generalforsamlinger med valg innen utgangen av juni. Valg av styrerepresentanter til de kommunale foretakene søkes gjennomført på vårparten.

Valgkomiteens innstilling bør begrunnes med utgangspunkt i kapitlet ovenfor.

6.5 Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut i fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når den er oppe til justering.

I aksjeselskapene og de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Styregodtgjørelse for evt. kommunale foretak fastsettes av kommunestyret.

7. SAMFUNNSANSVAR

Kommunens eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling. Samfunnsansvar handler om å ta sosiale og miljømessige hensyn ut over det som er pålagt ved lov. Det forventes at alle selskaper og foretak der en eller flere av kommunene i Gjøvik-regionen er eier tar samfunnsansvar og har utviklet egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering. Bedrifter har en viktig samfunnsrolle og påvirker samfunnsutviklingen og nærmiljøet der de opererer og det er viktig at dette reflekteres i både styring og ledelse.

Eventuelle kommunale foretak er som del av kommuneorganisasjonen forpliktet å følge gjeldende kommunale retningslinjer i.f.t. etikk, arbeidsgiverpolitikk, varsling, folkehelse, miljøtiltak m.m.

Når det gjelder ASer og IKSer, er det selskapenes og foretakenes styrever som har ansvar for ivaretagelse av samfunnsansvaret. Det forventes at styrene i de enkelte selskapene tar samfunnsansvar og at dette er integrert i selskapets virksomhet og strategier.

Åpenhet om kommunens eierskap er viktig av demokratiske hensyn. Alle viktige saker som berører endringer i kapital, mål eller har budsjettkonsekvenser legges fortløpende frem for kommunestyret/-ene.

I tillegg til det generelle ansvaret, er det noen forhold som kommunen vektlegger i sin eierdialog og som det forventes at styrene tar med i sine vurderinger:

Arbeidsgiverpolitikk

Den enkelte kommunes arbeidsgiverpolitikk gir føringer for gjennomføring av konkrete tiltak innen HMS, lønnspolitikk, rekruttering, lederutvikling, mangfold og inkludering, kompetanseutvikling m.m. Kommunen forventer at selskapene har en god arbeidsgiverpolitikk og at denne blir utført på en systematisk og betryggende måte.

Miljø

Det forventes at selskapene tar miljøansvar. Selskapenes arbeid med miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeidet må være klart angitt. Selskaper og foretak hvor kommunen har eierinteresser er ulike hva gjelder påvirkning på ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påvirke hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må utvikle for å sikre at virksomheten tar nødvendige miljøhensyn.

Etikk

Det forventes at de selskap som kommunen har eierinteresser i legger kommunenes etiske normer og etiske problemstillinger til grunn for sitt arbeid på dette området. Ethvert selskap skal ha en bedriftskultur som også innebærer at arbeidstaker skal kunne varsle om kritikkverdige forhold på sin arbeidsplass.

Korrupsjon

Det forventes at selskaper hvor kommunene har eierandel i har nulltoleranse for korrupsjon. Strengt krav til åpenhet og offentlighet er et effektivt virkemiddel mot korrupsjon. Kommunen er opptatt av at selskaper som kommunen har eierinteresser i er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet. Kommunen har reglementer, rutiner og systemer som gir styring og kontroll med kommunens forvaltning av fellesskapets verdier.

8. EIERSKAPSFORVALTNING

Hovedformålet med eierskapsforvaltningen skal sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping, god og forutsigbar styring, samt sørge for å følge opp vedtatt eierskapspolitikk og eierstrategier.

Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene, sikre god rapportering på mål og forventninger, sikre gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer med videre.

Kommunestyret, formannskapet som kommunens eierorgan og rådmannen har i den sammenheng viktige og ulike roller:

Kommunestyret

- ☐ Vedtar kommunens eierskapspolitikk hvert fjerde år.
- ☐ Behandler kommunens Eiermelding årlig.
- ☐ Vedtar kommunens eierstrategier for selskap og foretak
- ☐ Gjennomfører styrevalg⁽¹⁾

⁽¹⁾ Valg av styrer til aksjeselskap (AS) og interkommunal selskap (IKS) gjennomføres hhv. generalforsamling og representantskap.

- ☐ Generalforsamling og representantskap i hhv. aksjeselskap og interkommunale selskap avholdes normalt i perioden april - juni.

Formannskapet (kommunens eierorgan)

- ☐ Innstiller til kommunestyret i saker som omhandler kommunens eierskap, jfr. kommunestyrets rolle nevnt ovenfor
- ☐ Gjennomfører eiermøter med selskap og foretak. Eiermøter med ledelsen i selskap/foretak gir formannskapet grunnlag for å sjekke og kontrollere at disse driver sin virksomhet på en måte som understøtter selskapets/foretakets formål og kommunens mål med eierskapet. Formannskapet gir i eiermøtene signaler til selskapsledelsen om hva kommunen som eier er opptatt av.

Rådmannen

- ☐ Utvikler forslag til eierstrategier for behandling i kommunestyret
- ☐ Utarbeider forslag til revidert eierskapspolitikk hvert fjerde år.
- ☐ Utarbeider årlig eierskapsmelding.

Eventuelle kommunale foretak inngår i kommunens årshjul for budsjettering og rapportering. Foretakenes budsjettarbeid innpasses i kommunens framdriftsplan for årlig rullering av økonomiplanen. Styrebehandlet forslag fremmes som en del av rådmannens forslag til årsbudsjett og økonomiplan. Kommunestyret fatter vedtak om foretakenes økonomiske rammebetingelser og investeringsbudsjett.

Den faste rapporteringen fra evt. kommunale foretak til eier skjer gjennom tertialrapportene og årsregnskap/årsberetning. Rapporteringen innpasses i forhold til kommunens framdriftsplaner for periodevis rapportering og årsmelding, og forelegges kommunestyret i forbindelse med rådmannens forslag til tertialrapporter og årsmelding. Styret må i forbindelse med periodevis rapportering fremme konkrete forslag om endringer i de vedtatte drifts- og investeringsrammene dersom dette anses nødvendig.

Eiermøter gjennomføres i regi av selskapet. Deltakere fra kommunen som eier er fortrinnsvis ordfører og/eller rådmann deltar. Det forventes en muntlig eller skriftlig orientering i formannskapet i etterkant av gjennomføring av eiermøtet.

9. OPPFØLGING

Det legges vekt på at kommunen har en åpen, langsiktig og forutsigbar eierskapspolitikk. Kommunens eierskapspolitikk ligger fast over tid, men justeres ved behov som følge av vesentlige endringer i overordnede rammer for eierstyring. Det legges opp til en gjennomgang av eierskapspolitikken tidlig i kommunevalgperioden, dvs. hvert 4. år.

Det legges opp til en årlig gjennomgang av kommunens eierposisjoner gjennom kommunestyrebehandling av eierskapsmeldingen. Dette vil i hovedsak handle om en gjennomgang av eierposisjonen for å oppdatere nøkkelopplysninger om selskapene/foretakene, herunder resultater/avkastning, styresammensetning, honorarer og endring i mål der det er fremlagt nye eierstrategier. Dette skal sørge for åpenhet rundt kommunens eierposisjoner.

10. EIERPOSISJONER

10.1 Kommunenes eierposter

Kommunene i Gjøvikregionen har for tiden strategiske eierposter i 39 selskaper som selvstendige rettssubjekter, 3 vertskommunesamarbeider i henhold til KommuneLOvens § 27 og 1 kommunalt foretak.

Tall som er oppgitt er den enkelte kommunes evt. eierandeler. Evt. datterselskap er ikke oppgitt.

Aksjeselskap (AS)

	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten
KUF-fondet i Oppland AS	17,12 %	1,55 %	0,10 %	3,21 %	3,21 %
Topro AS	28,89 %	15,68 %	6,07 %	6,93 %	10,40 %
ATS Gjøvik/Toten AS	50,00 %			25,00 %	25,00 %
Mjøsmuseet AS	50,00 %			12,00 %	12,00 %
AS Oplandske Dampsk.s.	6,90 %			1,41 %	
Eidsiva Energi AS	3,20 %			1,80 %	
Dokkadeltaet N. Våtmark.s AS		50,00 %	50,00 %		
Randsfjordmuseene AS		15,50 %	15,50 %		
AS Industribygg	100,00 %				
GOA AS	100,00 %				
AS Snertingdal Auto	20,80 %				
AS Snertingdalshallen	27,44 %				
Norsk Bane AS	0,48 %				
Oplandske Bioenergi AS	0,27 %				
Sølv AS		100,00 %			
Dokka Møbler AS			100,00 %		
Landsbyen Næringshage AS			13,15 %		
Nordre Land Asvo AS			100,00 %		
AS Sentrumsbygg			100,00 %		
Vokks AS			66,67 %		
Kapp Næringshage AS				20,83 %	
Lena Produkter AS				100,00 %	
Østre Toten Eiendomsselskap AS				100,00 %	
Raufoss Industripark III AS					19,70 %
Komm-in AS					9,26 %
Raufoss Industrihistoriske Samlinger AS					100,00 %
Vestre Toten Rådhus AS					100,00 %

Interkommunale selskap (IKS)

	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten
GLT-Avfall IKS	42,03 %	8,47 %	9,74 %	21,19 %	18,57 %
Gjøvikregionen Helse og Miljøtilsyn IKS	35,20 %	6,90 %	8,20 %	17,80 %	15,60 %
Innlandet Revisjon IKS	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar
Krisesenteret i Gjøvik IKS	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %
SMISO Oppland IKS	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar	delt ansvar
Mjøslab IKS	50,00 %			25,00 %	25,00 %

Kommunale foretak (KF)

	Gjøvik	S. Land	N. Land	Ø.Toten	V.Toten
Totenbadet KF					100,00 %

§28-1b samarbeid (styres administrativt)

- ☐ Gjøvikregionen interkommunale legevakt (Gjøvik er vertskommune)
- ☐ Anskaffelser - Fellesenheter Gjøvikregionen (Gjøvik er vertskommune)
- ☐ Tilsynsførerordning fosterhjem
- ☐ Samarbeids og koordineringsråd for Gjøvikregionen (SKR)

Øvrige selskap

- ☐ Bibliotekssentralen AL (gjelder alle kommunene)
- ☐ KLP - Kommunal Landspensjonskasse (gjelder alle kommunene)
- ☐ Tronhus i Land

Stiftelser m.v.

- ☐ Gjøvik Boligstiftelse
- ☐ Østre Toten Boligstiftelse
- ☐ Vestre Toten Boligstiftelse

Stiftelser er selveide. Kommunen har ikke et eierskap til stiftelser og kan ikke utøve eierstyring.

Også pensjonskasser er selveide og kan slik sett sammenlignes med stiftelser.

10.2 Valg av selskapsform

Ved etablering av nye selskaper skal selskapsform og nødvendighet vurderes grundig. Valg av selskapsform må vurderes ut fra hvilke muligheter og begrensninger som ligger i de aktuelle formene, opp mot mål og hensyn kommunen ønsker å ivareta ved selskapsetablering. Nedenfor redegjøres det for de sentrale vurderingene som bør ligge til grunn for valg av selskapsform.

Vurdering av risiko

Risikovurdering i forhold til økonomi, markedsforhold, tjenestene/oppgavene selskapet skal forestå, forholdet til interessenter mv.

Fleksibilitet på eiersiden

Selskapsform er av betydning i forhold til hvem som kan være eiere/deltakere. Aksjeselskap (AS) gir stor fleksibilitet på eiersiden og muliggjør samarbeid mellom stat, fylkeskommune, kommuner og private aktører. I et interkommunalt selskap (IKS) kan kun kommuner, fylkeskommuner og andre interkommunale selskap være deltakere. Et kommunalt foretak (KF) er en del av kommunen som rettssubjekt og kan således ikke ha andre eiere. De to sistnevnte selskapsformene åpner ikke opp for privat deltakelse.

Behov og mulighet for eierstyring

Selskapsform, herunder selskapslovgivningen, vil påvirke kommunens mulighet til å utøve eierstyring overfor selskapene. I et kommunalt foretak (KF) er kommunestyret eierorgan. Kommunestyret har derfor utstrakt mulighet til å utøve eierstyring overfor foretakene. Kommunens styringsmulighet overfor et aksjeselskap (AS) er mer begrenset. Behovet for styring og kontroll med selskapenes virksomhet må vurderes opp mot selskapenes behov for handlingsrom og kommunens ansvar knyttet til selskapenes forpliktelser. Valg av selskapsform vil følgelig påvirkes av kommunens mål og strategier for virksomheten.

Økonomiske forpliktelser

Hvilket økonomisk ansvar er det ønskelig å ha knyttet til selskapets forpliktelser? Kommunen vil hefte ubegrenset for forpliktelsene til et kommunalt foretak (KF). I et interkommunalt selskap (IKS) vil kommunen hefte ubegrenset for en prosentdel (eierandel) av selskapets forpliktelser. Kommunen vil ha et begrenset ansvar overfor et aksjeselskap.

Forholdet til lover og forskrifter

Selskapsform kan være av betydning i forhold til hvorvidt selskapet er omfattet av ulike lover og forskrifter. Kommunale selskap kan for eksempel være omfattet av lov om offentlige anskaffelser, offentlighetsloven mv.

Delegasjon av myndighet

Selskaps- og organisasjonsform vil påvirke muligheter/begrensninger i forhold til delegering av myndighet.

Skatte- og avgiftsmessige forhold

Selskapsform er av betydning for hvorvidt selskapet er berettiget for momskompensasjon (kompensasjonsloven). Selskapsform kan også være av betydning ved vurdering av begrensninger i skatteplikt, herunder ved en helhetlig vurdering av hvorvidt selskapet har erverv til formål.

VEDLEGG

VEDLEGG 1: MAL FOR UTFORMING AV KOMMUNENS EIERSTRATEGI

Bakgrunn

- Historisk bakgrunn om eierposisjonen
- Bakgrunn for valg av selskapsform
- Om virksomhet og bransjetilhørighet
- Virksomhetens rolle i.f.t. kommunen og kommuneplan

Virksomhetens formål

- Komme klart fram hva som er kommunal tjenesteproduksjon eller forvaltning, og hva som er økonomisk virksomhet.

Eiers forventninger

- Formue- og kapitalforvaltning
- Verdibevaring og bærekraft
- Effektivitet
- Kvalitet og utvikling
- Konkurransen- og markedsforhold, herunder prisstruktur
- Virksomhetens økonomiske risikoprofil, herunder finansielle føringer og fullmakter
- Avkastning, utbytte og eieruttak

Hvordan styres virksomheten

- Oppfølging av målsettinger/rapportering
- Styringsorgan
- Oppfølging og informasjonsdeling, eiermøter
- Evt. oppdragsavtaler m.v.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 29.09.2016

Sak: 108/16
REVISJON AV KOMMUNENS EIERSKAPSPOLITIKK 2016

Behandling:

Anne Bjærtnæs (H) fremmet følgende forslag:

Kapitel 3, punkt 6:

Stryke siste avsnitt. Flytte opp punkt 14. om styrets sammensetning. Legge til: Aktive kommunestyremedlemmer og rådmannen er ikke valgbare til selskapsstyrer.

Kapitel 6. styrets rolle og ansvar:

6.1. Stryke setningen styret har ansvar for å følge opp eiers forventninger...

6.2, Endre første setning til:

Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål og innenfor rammen av lovverket.

Even Solhaug (Ap) fremmet følgende forslag:

Kapitel 3, Punkt 6, siste avsnitt endres til: Kommunestyrets medlemmer kan velges til selskapsstyrer der kommunen er eier/medeier.

Votering:

1. Solhaugs forslag ble vedtatt med 23 stemmer mot 21 stemmer som ble avgitt for Høyres forslag.
2. Bjærtnæs forslag pkt 6.1 fikk 14 stemmer og falt
3. Bjærtnæs forslag pkt.6.2 fikk 21 stemmer og falt
4. Innstillingen for øvrig ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Gjøvik kommune slutter seg til de forslag til eierskapspolitikk som framgår av det reviderte dokumentet.

Kapitel 3, Punkt 6, siste avsnitt endres til: Kommunestyrets medlemmer kan velges til selskapsstyrer der kommunen er eier/medeier.

Gjøvik kommune vil forplikte seg til å følge de nye lover og forskrifter som kommer i den reviderte kommuneloven når det gjelder politisk representasjon i styrer, råd og utvalg. Nyvalg foretas etter at ny kommunelov trer i kraft.

Gjøvik kommune**PRESENTASJON AV GJØVIK BOLIGSTIFTELSE –
VURDERING AV KONTROLLUTVALGETS ROLLE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Foranalyse – selskapskontroll: Gjøvik Boligstiftelse (utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS) Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Presentasjon av Gjøvik Boligstiftelse v/stiftelsens styreleder, daglig leder og driftsleder tas til orientering.
2.

SAKSOPPLYSNINGER:

I forbindelse med utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 har kontrollutvalget drøftet muligheten for å kunne gjennomføre kontroll med Gjøvik Boligstiftelse. Dette til tross for at stiftelsen er et eget rettssubjekt som faller utenfor kontrollutvalgets hjemmel for å drive selskapskontroll, jf. kommunelovens § 77 og 80.

En forundersøkelse, utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS, ble presentert på forrige møte. Formålet med foranalyse var å gjøre en vurdering omkring kontrollutvalgets prioritering av Gjøvik Boligstiftelse i planen, herunder komme med innspill til aktuelle innfallsvinkler til en kontroll med stiftelsen.

Med bakgrunn i foranalysen fattet kontrollutvalget slik vedtak i sitt møte den 1/12-16 (sak 80/16):

1. *Kontrollutvalget er kjent med at utvalget ikke har innsynsrett i stiftelser og at det derfor ikke er mulig for kontrollutvalget i Gjøvik kommune å igangsette kontroller på eget initiativ overfor Gjøvik Boligstiftelse.*
2. *Med bakgrunn i at Gjøvik Boligstiftelse har stor betydning for tjenesteytingen innenfor flere lovpålagte områder i Gjøvik kommune, kan det være behov for dialog med stiftelsen om eventuell frivillig kontroll i regi av kontrollutvalget. Dette vil være opp til styret i Gjøvik Boligstiftelse å ta nærmere stilling til.*
3. *Kontrollutvalget ønsker mer kunnskap om Gjøvik Boligstiftelse og vil ta initiativ overfor styreleder i stiftelsen for å få en nærmere presentasjon av stiftelsen og drøfte problemstillinger knyttet til spørsmålet om frivillig kontroll av stiftelsen. Aktuelle tema for den generelle presentasjonen av stiftelsen er:*
 - *Relevante lover og regler for stiftelsen, herunder håndtering av habilitetsbestemmelser.*
 - *Organisering.*
 - *Oversikt over boliger.*
 - *Eiendomsforvaltning.*
 - *Inngåtte avtaler og samhandlingen med Gjøvik kommune.*
 - *Risikovurderinger og utfordringer.*

Med bakgrunn i vedtaks pkt. 3 er styreleder, daglig leder og driftsleder i Gjøvik Boligstiftelse invitert.

Saken er to-delt:

- 1) Presentasjon av stiftelsen.
- 2) Drøfting av hensiktsmessighet og mulighet for å etablere samarbeid om frivillig kontroll/forvaltningsrevisjon.

Den siste delen av saken er en drøftingssak, og denne delen av saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Vedlagt saken følger foranalysen som ble fremlagt/behandlet i forrige møte.

Nedenfor følger noen supplerende opplysninger hentet fra Gjøvik Boligstiftelse sin hjemmeside:

Vedteker for Gjøvik Boligstiftelse

1. Gjøvik Boligstiftelse er opprettet 01.01.2003 ved omdanning av stiftelsene Gjøvik Aldersboliger, Gjøvik Ungdomsboliger og Gjøvik kommunale boliger. Fra 01.01.2005 inngår også Sentrum Boligstiftelse som en del av Gjøvik Boligstiftelse.
2.
 - 2.1 Stiftelsens formål er å skaffe og forvalte boliger til boligsøkere som av ulike årsaker trenger bistand til å skaffe seg bolig.
 - 2.2 Boligene tildeles av Gjøvik kommune, Sykehuset Innlandet og Oppland Fylkeskommune og eventuelt andre etter avtale med stiftelsen.
 - 2.3 Stiftelsens formål er av ikke økonomisk art.
 - 2.4 Utgiftene ved stiftelsens virksomhet dekkes av leieinntektene og eventuelle tilskudd fra offentlige myndigheter.
3. Stiftelsen skal ha sitt forretningskontor i Gjøvik kommune.

4. Stiftelsen har en grunnkapital på kr 9.430.000,-.
5. Stiftelsens styre skal bestå av 5-8 medlemmer. Leder og inntil fire medlemmer og inntil like mange varamedlemmer oppnevnes av Gjøvik kommune. I tillegg utnevner Røde Kors, Oppland Fylkeskommune og Sykehuset Innlandet ett styremedlem og ett varamedlem hver. Endring av styret skjer etter at årsregnskapet er godkjent. Styremedlemmene oppnevnes for en periode på 2 år. Styret representerer stiftelsen utad. Styrets leder og ett styremedlem forplikter i fellesskap stiftelsen. Styret gjør vedtak i møte. Styret kan treffe vedtak når minst tre medlemmer er til stede. Vanlige flertallsregler for møtevedtak gjelder. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme. Styret skal føre møtebok som skal inneholde en kort redegjørelse for de saker som behandles og de vedtak som fattes.
6. Stiftelsen skal ha en daglig leder, dvs. forretningsfører, som kan være en juridisk person. Lederen skal forestå den daglige ledelse og skal følge de retningslinjer og pålegg styret gir. Lederen skal sørge for at regnskapsførsel er i samsvar med lov og vedtekter og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.
7. Stiftelsens styre skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen blir betryggende kontrollert.
8. Stiftelsen skal ha statsautorisert revisor.
9. Stiftelsene eiendeler skal holdes adskilt fra andre midler og forvaltningen skal skje i henhold til enhver tid gjeldende lov om stiftelser.
10. Ved opphør skal stiftelsens midler nyttes til stiftelsens formål, eller til andre nær beslektede formål. Vedtektene ble første gang godkjent 05.11.2004, endret på årsmøtet 02.06.2008 og sist endret på årsmøte 19.05.15 i forbindelse med fusjonering med Røde Kors.

Styret i Gjøvik Boligstiftelse

Even Solhaug	leder	oppnevnt av Gjøvik kommune			
Lars Ølstad	styremedlem	”	”	”	”
Jorid Sønstegaard	styremedlem	”	”	”	”
Hanne Malm	styremedlem	”	”	”	”
Asbjørn Pålshaugen	styremedlem	”	”	”	”
Anne Lise Krokeide	styremedlem	”	”	”	”
Jan Olav Grønland	styremedlem	”	”	Røde Kors	
Per Glorvigen	styremedlem	”	”	Sykehuset innlandet HF	
Sigurd Haaland	styremedlem	”	”	Oppland Fylkeskommune	

Styret jobber med:

- Regnskap- og budsjettoppfølging.
- Utvikling/prosjektering av boliger
- Finansiering

Boliger

Gjøvik Boligstiftelse disponerer følgende antall boenheter:

Utleieboliger som tildeles av helse/omsorg i Gjøvik kommune: ca 500 enheter

Andre boliger som tildelles gjennom NAV: ca 600 enheter

Boliger som leies av Sykehuset Innlandet: ca 100 enheter

ANTALL BOLIGER TOTALT: 1200 enheter

Foranalyse

SELSKAPSKONTROLL GJØVIK BOLIGSTIFTELSE

Innlandet Revisjon IKS

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	3
1.1	KONTROLLUTVALGETS BESTILLING	3
1.2	PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2016 – 2019	3
1.3	GJENNOMFØRING AV FORANALYSEN	4
2	FAKTAGRUNNLAG	5
2.1	OM GJØVIK BOLIGSTIFTELSE (GBS).....	5
2.2	BOLIGSOSIALT ARBEID I GJØVIK KOMMUNE.....	7
2.3	GJØVIK BOLIGSTIFTELSES SAMARBEID MED GJØVIK KOMMUNE.....	8
2.4	UTFORDRINGER OG ENDRINGER I STIFTELSENS RAMMEVILKÅR.....	9
2.5	STYRETS ROLLE I STIFTELSE	10
3	VURDERING I FORHOLD TIL MULIG SELSKAPSKONTROLL	12
3.1	FRIVILLIG SELSKAPSKONTROLL.....	12
3.2	EVENTUELL FORVALTNINGSREVISJON KNYTTET TIL FORHOLDET MELLOM GJØVIK KOMMUNE OG GJØVIK BOLIGSTIFTELSE.....	13
	REFERANSER	14

1 INNLEDNING

1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune vedtok følgende i sitt møte 30.9.16 knyttet til behandling av kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2016-2019 (sak 59):

«Med bakgrunn i fremlagt utkast til ny plan bes Innlandet Revisjon IKS om å gjøre en vurdering omkring kontrollutvalgets prioritering av Gjøvik Boligstiftelse i planen, herunder komme med innspill til aktuelle innfallsvinkler til en kontroll med stiftelsen.»

Det er ikke lagt ytterligere føringer eller gitt informasjon om bestillingen.

1.2 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2016 – 2019

I kontrollutvalgets *Plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2016 – 2019* er Gjøvik Boligstiftelse oppført som ett av fem prioriterte områder. Planen gir følgende hovedbegrunnelse for dette:

- Stor betydning for kommunen.
- Selskapet forvalter store verdier.
- Politisk interesse

Som «aktuelle fokusområder» nevnes:

- Organisering.
- Eiendomsforvaltning.
- Økonomi.
- Styring og rapportering.

I planen er det gitt følgende kommentar knyttet til Gjøvik Boligstiftelse: *«Stiftelser er selveiende og faller ikke inn under kontrollutvalgets lovpålagte oppgave med selskapskontroll eller forvaltningsrevisjon. Stiftelser er underlagt tilsyn fra Stiftelsestilsynet. Kontrollutvalgets ønsker likevel å se nærmere på muligheten til å gjennomføre frivillig kontroll med stiftelsen. En frivillig kontroll med stiftelsens forvaltning og drift er avhengig av aksept fra stiftelsens styre. Stiftelsestilsynets oppgaver begrenser seg til å føre tilsyn og kontroll med at forvaltningen av stiftelsen skjer i samsvar med stiftelsens vedtekter og at stiftelsesloven overholdes.»*

Gjøvik Boligstiftelse er omtalt i eierskapsmeldingen for Gjøvik kommune. I siste utgave (2014) framkommer følgende under overskriften Vurdering av selskapet i forhold til spesielle utfordringer eller lignende: «Stiftelsen har tilfredsstillende likviditet og soliditet, men en svak lønnsomhet. Det som finnes av ekstra midler brukes til å styrke vedlikeholdet av den store boligmassen. Stiftelsen er et viktig boligpolitisk instrument for Gjøvik kommune, og en er i tett dialog med helse- og omsorg og NAV i den forbindelse. Stiftelsen har og vært med i samarbeidet om BOSO – boligsosial program som pågår.»

1.3 GJENNOMFØRING AV FORANALYSEN

Foranalysen er hovedsakelig gjennomført ved hjelp av dokumentstudier. Vi hadde 3. november et møte med styreleder Even Solhaug og Tom Søgård, adm dir i Gjøvik og Omegn Boligbyggelag, som er forretningsfører for Gjøvik Boligstiftelse. Vi har også vært i kontakt med Eli Linnerud, rådgiver for kommunalsjef Helse og omsorg i Gjøvik kommune.

2 FAKTAGRUNNLAG

2.1 OM GJØVIK BOLIGSTIFTELSE (GBS)

Opprettelsen av GBS er et resultat av en politisk prosess i Gjøvik kommune i 2000/2001 som endte opp i en kommunestyresak i 2001 (sak 43/01). Vedtaket ser slik ut:

1. *a) Gjøvik kommunes interesser i boligstiftelsene Gjøvik Omsorgsboliger, Gjøvik Kommunale Boliger og Gjøvik Ungdomsboliger søkes organisert i en ny/event. reorganisert kommunal boligstiftelse - GJØVIK KOMMUNALE BOLIGSTIFTELSE.*
b) Rådmannen gis i oppdrag å legge fram egen sak om dette med utgangspunkt i de intensjoner/prinsipper som fremgår av dette saksframlegg. Alle økonomiske, forretningsmessige, administrative og juridiske forhold – herunder funksjonen som forretningsfører - må avklares i denne saken.
2. *Gjøvik kommunes interesser i Sentrum Boligstiftelse bør prinsipielt også inngå i den fremtidige "Gjøvik Kommunale Boligstiftelse". Rådmannen gis i oppdrag å gjennomgå alle økonomiske, juridiske o.a. forhold, med de øvrige eiere - GBBL og Oppland fylkeskommune. Så snart alle konsekvenser/avklaringer er foretatt, forutsettes at egen separat sak om dette fremmes for kommunestyret,*
3. *Nye boligprosjekter - kanaliseres til stiftelsene. Hovedregelen må være at stiftelsene står som utbygger og eier av boligene, men stiftelsene må også kunne etablere samarbeid og være part med private aktører når dette er hensiktsmessig.*
4. *Som prinsipp skal husleie i kommunale boliger ikke subsidieres.*
5. *Gjøvik kommune skal som hovedregel ikke stå som direkte eier eller leietaker av boliger.*
6. *Boliger kommunen i dag eier direkte, overføres til stiftelsene Gjøvik Kommunale Boliger og Gjøvik Omsorgsboliger event. selges i markedet. Overføringene/salget skjer etter takst. Så snart takster og økonomiske forhold er avklart fremmes egen sak til kommunestyret konkret om dette.*

Gjøvik Boligstiftelse (GBS) ble etablert 1.1.2003 som en fortsettelse og videreføring av Stiftelsen Gjøvik Omsorgsboliger, Stiftelsen Gjøvik kommunale Boliger og Stiftelsen Gjøvik Ungdomsboliger. Fra og med 1.1.2005 ble også Sentrum Boligstiftelse fusjonert inn i Gjøvik Boligstiftelse. Fra 1.1.15 er også Stiftelsen Røde Kors Boliger fusjonert inn i GBS.

Stiftelsens formål er å skaffe og forvalte boliger til boligsøkere som av ulike årsaker trenger bistand til å skaffe seg bolig. Stiftelsens formål er av ikke-økonomisk art. Utgiftene ved stiftelsens virksomhet dekkes av leieinntektene og eventuelle tilskudd fra offentlige myndigheter.

Det er Gjøvik kommune v/Tjenesteenheten og NAV Gjøvik som tar imot søknader fra innbyggere i kommunen om utleiebolig i Gjøvik Boligstiftelse, og det er disse som gjør en prioritering blant søkerne. Av boligstiftelsens totalt 1037 boliger, tildeles 918 av enten helse/omsorg i Gjøvik kommune eller tildeles gjennom NAV. Sykehuset Innlandet leier 119 boliger, og bofelleskapet BOFIN har 3 boliger¹.

I gjennomsnitt ligger husleien på ca kr 6500,- pr måned. Vi får opplyst at GBS i fastsettelse av leie forsøker å foreta en viss markedstilpasning, der blant annet størrelse, standard/alder, beliggenhet og grad av service til beboerne vurderes. Leienivå besluttet av styret.

Når det gjelder boligens standard og vedlikehold så får vi opplyst at den anses jevnt over tilfredsstillende, men boligmassen har svært varierende standard. Gjennom nybygging de siste årene har den gjennomsnittlige standarden blitt økt. GBS har periodiske vedlikeholdsplaner, som blir fulgt opp. Det legges særlig vekt på sikkerhet, herunder brannsikring og brannforebygging. GBS bruker årlig mellom 10 og 20 mill kr til vedlikehold.

Vedtektene sier følgende om styresammensetning i pkt 5: «*Stiftelsens styre skal bestå av 5-7 medlemmer. Leder og inntil fire medlemmer og inntil like mange varamedlemmer oppnevnes av Gjøvik kommune. I tillegg utnevner Oppland Fylkeskommune og Sykehuset Innlandet ett styremedlem og ett varamedlem hver.*» Styret består av 8 medlemmer, i tillegg til de nevnte har Røde Kors også oppnevnt ett styremedlem². Styreleder siden 2008 er Even Solhaug, oppnevnt av Gjøvik kommune. Solhaug er representant i Gjøvik kommunestyre for Arbeiderpartiet.

Som et resultat av anbudskonkurranse er det inngått kontrakt med Gjøvik og Omegn Boligbyggelag (GOBB) om forretningsførsel fram til 31.12.2018. GOBB har hatt denne rollen helt siden etableringen av GBS i 2003. Hovedoppgaven til forretningsfører er å sørge for at alt det administrative rundt boligstiftelsen fungerer til beste for brukerne og eierne av stiftelsen. Adm dir i GOBB møter i styremøtene og er sekretær for styret.

Gjøvik Boligstiftelse har ansatt en driftsleder og 7 vaktmestere. Det er videre ansatt 5 renholdere som til sammen utgjør ca 3,5 årsverk. Fra 1.1.17 vil renholdstjenesten i Gjøvik kommune ta over renholdet i GBS.

I 2015 hadde Gjøvik Boligstiftelse en omsetning på 75,2 mill kr og årsresultatet var 2,4 mill kr. Resultatet har ligget på om lag samme nivå de siste årene, bortsett fra 2014 hvor stiftelsen hadde et lite minusresultat (85 000). GBS forventer en omsetning på ca 81 mill og et positivt resultat med ca 4 mill kr i 2016.

¹ Tall pr 31.12.15.

² Vedtektene er under revisjon. I de nye vedtektene vil antall styremedlemmer og styresammensetning bli endret.

Gjøvik kommune er i gang med å kartlegge sitt framtidige behov for boliger både gjennom Helse- og omsorgsplan 2025 og boligsosial handlingsplan. Dette kan medføre både kjøp, salg og ombygging av stiftelsens boliger.

2.2 BOLIGSOSIALT ARBEID I GJØVIK KOMMUNE³

Gjøvik Boligstiftelse utgjør en integrert del av det boligsosiale arbeidet i Gjøvik kommune, og vi omtaler derfor dette kort nedenfor.

Det framgår av Bolig for velferd - Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020) at kommunen har hovedansvaret for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet, jf § 15 og § 27 i lov om sosiale tjenester i NAV. Statlige aktører, slik som Husbanken og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, skal bidra til å legge til rette for at kommunen kan ivareta dette ansvaret.

Sammen med en rekke andre kommuner deltok Gjøvik kommune i boligsosialt utviklingsprogram i regi av Husbanken i perioden 2012-2015. Programmet skulle bidra til

- Økt forebygging og bekjempelse av bostedsløshet.
- Økt boligsosial kompetanse i kommunene.
- Økt boligsosial aktivitet i kommunene.

Husbankens visjon for programsatsingen var å gjøre kommunene dyktige til å gjennomføre en mer målrettet, effektiv og lokalt forankret boligsosial politikk.

Som utgangspunkt for deltakelse i programmet ble det laget en foranalyse av kommunens boligsosiale arbeid (Rambøll 2011). På basis av bl.a dette dokumentet ble det utarbeidet en programplan for boligsosialt utviklingsprogram i Gjøvik kommune. Fra programmet er det blant annet blitt laget årsrapporter (2012-2014). Sluttanalyse av boligsosialt utviklingsprogram ble utført av Rambøll (2016).

Kommunen har laget retningslinjer for tildeling av boliger som Gjøvik kommune disponerer for vanskeligstilte på boligmarkedet. Foruten programplanen som ble utarbeidet gjennom boligsosialt utviklingsprogram, har kommunen pr i dag ingen boligsosial handlingsplan eller strategi som angir mål eller tiltak på feltet.

Kommunen er nå i ferd med å utarbeide en helhetlig boligpolitisk plan, som også skal inneholde det boligsosiale feltet. Arbeidet med denne planen springer også ut av kunnskap og erfaringer

³ Boligsosialt arbeid omtales slik i Bolig for velferd - Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020): «*Boligsosialt arbeid handler både om å skaffe boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet og styrke den enkeltes mulighet til å mestre boforholdet. ..., Vanskeligstilte på boligmarkedet er personer og familier som ikke har mulighet til å skaffe seg og/eller opprettholde et tilfredsstillende boforhold på egen hånd.*»

kommunen har gjort seg i løpet av programperioden. Ifølge Eli Linnerud i kommunen er det satt ned en arbeidsgruppe som har fått i ansvar å lage et utkast til plan. Det er foreløpig ikke satt noen sluttdato for arbeidet.

2.3 GJØVIK BOLIGSTIFTELSES SAMARBEID MED GJØVIK KOMMUNE

Som nevnt skjer utleie av boliger gjennom NAV og helse og omsorg i Gjøvik kommune⁴. Boligene som tildeles gjennom kommunen er omsorgsboliger for personer som har behov for tilrettelagte boliger⁵. NAV tildeler stort sett boliger til personer som ikke har alternative muligheter for å skaffe seg bolig og/eller har svak økonomi. Dette omfatter blant annet rusmisbrukere, flyktninger som Gjøvik kommune har innvilget bosetting i kommunen, og andre innbyggere med svak økonomi.

Fram til nå har tildeling vært basert på at NAV og kommunen disponerer et visst antall faste boliger. Kommunen ser imidlertid ut til å ønske en mer overordnet tilnærming, jf arbeidet med boligsosial handlingsplan.

Når GBS får en ledig bolig etter utflytting meldes dette inn til kommunen/NAV, som tildeler boligen på nytt. Boligstiftelsen står for oppfølging av beboerne etter det regelverk som gjelder for leieforhold (bl.a husleieloven). I siste årsberetning står det at antall utestående husleier og tap grunnet manglende husleiebetaling er lavt.

Gjøvik Boligstiftelse og kommunen/NAV avholder kvartalsvise møter. Her drøftes blant annet fristilling av boliger og krevende brukere. Et tilbakevendende tema er plassering av beboere som kan være krevende for sine omgivelser, f.eks hvor rusmisbrukere med utagerende adferd bør bo.

Planlegging og bygging av nye boliger pågår i prosess med kommunen/NAV. Flere boliganlegg er bygd som resultat av samarbeid med kommunen (Haugtun, Sørbyen Omsorgssenter, Bjørkelia bofellesskap, Furubakken, Omsorgs-senteret Biri).

Relativt nylig er det opprettet en akuttgruppe med representanter fra Politi, Brannvesen, Helse og omsorg, NAV, GBS og GOBB. Gruppen er etablert for å drøfte store og akutte hendelser, slik at beboerne kan ivaretas på en tryggere måte (jf årsberetning 2015).

I sluttanalysen av Boligsosialt utviklingsprogram i Gjøvik (Rambøll 2016) framkommer følgende når det gjelder samarbeidet mellom kommunen/NAV og GBS i det boligpolitiske arbeidet (jf

⁴ For enkelhets skyld viser vi i det følgende til at boligene tildeles av NAV og Gjøvik kommune. I realiteten er begge deler Gjøvik kommune ettersom tildeling av boliger tilhører den kommunale delen av NAV.

⁵ Omsorgsbolig er boliger som har fast tilknyttet bemanning hele eller deler av døgnet. Bokollektiv er den typen omsorgsboliger som har størst grad av fellesskap og -aktiviteter, blant annet felles måltider (jf utkast til Helse- og omsorgsplan 2025).

sammendraget): «Kommunen har i programperioden arbeidet aktivt med å avklare roller, ansvar og grensesnitt mellom de ulike kommunale tjenestene og Gjøvik boligstiftelse, som eier, drifter og forvalter den kommunale boligmassen. Dette har ført til en bedre oppgavefordeling på feltet, og at det i dag er en klarere oppgave- og ansvarsfordeling mellom de ulike aktørene. Kommunen har også lyktes godt med å strukturere flere konkrete områder av det boligsosiale feltet.»..., Gjennom programperioden har kommunen også lyktes med å få til et bedre og tettere samarbeid mellom de ulike tjenestene og de sentrale aktørene på det boligsosiale feltet. Særlig viktig er det at samarbeidet mellom de ulike fagtenestene i kommunen, herunder mellom Helse og Omsorg og NAV, samt samarbeidet mellom boligstiftelsen og kommunen har blitt bedre. Både det uformelle samarbeidet og det strukturerte samarbeidet oppgis å ha blitt vesentlig bedre. Det har blant annet blitt opprettet flere nye samarbeidsarenaer som oppgis å ha bidratt til å strukturere og formalisere samarbeidet.»

2.4 UTFORDRINGER OG ENDRINGER I STIFTELSENS RAMMEVILKÅR

En vedvarende utfordring for GBS er høy slitasje på boligene, særlig gjelder dette for en del av boligene som leies ut i regi av NAV til rusmisbrukere. Det hender regelmessig at boliger er ramponert når leietager har flyttet ut. Typisk kan det koste ca 300 000,- å sette i stand en ramponert bolig.

I samarbeidet med NAV har det vært utfordringer knyttet til hvem i NAV som har hatt til oppgave å «bestille» nye boliger. Det har også vært utfordringer med hensyn til bosetting av utagerende personer. I møtet med GBS ble det opplyst at dette har gått seg bedre til de siste par årene.

Sluttanalyse av Boligsosialt utviklingsprogram i Gjøvik (Rambøll 2016) påpeker at kommunen framover bør prioritere arbeidet med personer med rus- og/ eller psykiske helseutfordringer og styrke arbeid med fleksible, individuelt tilrettelagte booppfølgingstjenester.

I rapporten fra Rambøll refereres det til at det stilles spørsmålstegn ved hvorvidt kommunens «boligmodell», som er å anskaffe kommunale boliger gjennom Gjøvik boligstiftelse, gjør at man i liten grad vurderer alternativer til kommunal bolig. Slik som for eksempel å anskaffe boliger gjennom samarbeid med private, blant annet gjennom tilvisningsavtaler eller ved å hjelpe den enkelte rett ut på det private leiemarkedet. En av anbefalingene i rapporten er at kommunen bør vurdere «alternativer til kommunal bolig i større grad ved bosetting av vanskeligstilte, herunder bruk av de økonomiske virkemidlene, råd og veiledning for å nå målet om å bistå vanskeligstilte inn på det ordinære boligmarkedet».

Styreleder Solhaug og forretningsfører Søgård peker på at den største utfordringen for boligstiftelsen framover er innstramning av vilkårene fra Husbanken. Inntil nylig kunne man finansiere ca 40% av byggekostnadene for nybygg med tilskudd fra Husbanken. Denne andelen er nå gått nedover mot

20%, noe som er særlig utfordrende i en situasjon hvor boligbehovet øker, jf at kommunen har tatt mot flere flyktninger de siste årene⁶.

2.5 STYRETS ROLLE I STIFTELSE

Stiftelser reguleres av stiftelsesloven fra 2001⁷. En stiftelse er et selvstendig rettssubjekt som skal realisere et bestemt formål. Stiftelsen er selveiende, det vil si at stiftelsen ikke har eiere slik som for eksempel et aksjeselskap har. Stiftelsen kan heller ikke ha medlemmer med organisatoriske rettigheter, slik tilfellet er i foreninger. Styret er alltid øverste organ i stiftelsen, jf stiftelsesloven §30, første ledd, og vil i mange tilfeller være eneste obligatoriske organ⁸.

Stiftelsens vedtekter skal gi bestemmelse om antall styremedlemmer (antallet eller laveste og høyeste antall) og hvordan styret skal velges, jf. stiftelsesloven § 10.

Styrevervet er et personlig verv, og juridiske personer kan ikke være styremedlemmer. Det er viktig å sikre at styremedlemmene har nødvendig kompetanse til styrearbeidet i den konkrete stiftelsen. Videre er det viktig at styremedlemmet er lojalt mot stiftelsen ved utøvelsen av styrevervet. Styret skal alene ha stiftelsens interesser for øyet⁹.

Foruten oppgaver som ligger til styret i aksjeselskaper, har styret i stiftelser ansvar for følgende (jf Kjørnæs 2015):

- Sørge for at stiftelsens formål ivaretas, Stl. §30, tredje ledd.
- Sørge for forvaltningen av stiftelsens midler og kapitalforhold, Stl. §18.
- Sørge for at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene og reglene i stiftelsesloven, Stl. §30, tredje ledd, Stl. §19.
- Sørge for at stiftelseslovens habilitetsregler overholdes, Stl. §37.
- Det daglige ansvaret for forvaltningen av stiftelsen, når det ikke er ansatt daglig leder.

Det følger av regelverket referert ovenfor at et styremedlem som enten er ansatt eller politiker i en kommune/fylkeskommune ikke kan representere (fylkes-)kommunens interesser inn i styret, men må utøve styrevervet til beste for stiftelsen. Et styremedlem har et selvstendig ansvar og kan eksempelvis ikke instrueres til å stemme for beslutninger som er ugunstig for stiftelsen, men gunstig for kommunen. I henhold til stiftelsesloven § 56 er ansvarsforholdet slik at et styremedlem kan bli

⁶ I årsberetningen for 2015 påpekes behov for å anskaffe ca 10 nye boliger til flyktninger i 2016, og det arbeides for å bygge nye boliger til rusmisbrukere.

⁷ Loven trådte i kraft 1. januar 2005 og erstattet den tidligere stiftelsesloven av 1980.

⁸ Det er obligatorisk å ha egen daglig leder i næringsdrivende stiftelser som har en grunnkapital på tre millioner kroner eller mer.

⁹ Kilde: stiftelsestilsynets nettsider (<https://lottstift.zendesk.com/hc/no/articles/203269551-Hvilke-regler-gjelder-for-valg-og-oppnevning-av-styret-Er-det-vanlig-at-styret-oppnevnes-av-andre-organer>)

stilt personlig til ansvar når det gjelder å erstatte tap som blir påført stiftelsen som følge av at man har opptrådt forsettlig eller uaktsomt.

Stiftelsesloven har regler om habilitet, jf § 37 som både gjelder eventuelle personlige eller økonomiske særinteresser i saken, og dersom kommunen (hvor styremedlemmet er folkevalgt eller ansatt) har en «økonomisk eller annen fremtredende særinteresse i saken». En fremtredende særinteresse vil kunne komme i strid med stiftelsens interesser. Det f.eks. å sitte i kommunestyret vil være å inneha «tillitsverv» i en «offentlig institusjon». Som part i en avtale om kjøp og salg av eiendom med stiftelsen vil kommunen fort kunne anses å ha «økonomisk eller annen fremtredende særinteresse i saken». Dersom kommunen har slik interesse, vil et styremedlem (inkl. vara) eller daglig leder, som også er tillitsvalgt i kommunen, være inhabil ved styrebehandling av avtalen.

Styremedlem som samtidig har en offentlig stilling eller verv, er imidlertid ikke inhabil i saker som gjelder bruken av midler som stiftelsen har fått stilt til rådighet fra det offentlige¹⁰.

Styreleder Even Solhaug opplyser at habilitet vurderes konkret, fra sak til sak. Styremedlemmer som har stilling eller verv i Gjøvik kommune melder seg inhabile i saker der kommunen er part. Ifølge Solhaug har ikke spørsmål om habilitet skapt problemer eller ulemper for styrearbeidet.

¹⁰ De to siste avsnittene er hovedsakelig hentet fra Trondheim kommune (2014).

3 VURDERING I FORHOLD TIL MULIG SELSKAPSKONTROLL

Stiftelser omfattes ikke av regelverket om selskapskontroll. Stiftelser omtales på følgende måte i Kontrollutvalgsboken (s 60): *«Den organisasjonsformen som gir minst mulighet for direkte politisk styring og kontroll, er stiftelser. En stiftelse er selveiende, og har formelt sett ingen eiere som kan ha direkte styring med stiftelsen. Heller ikke stifteren har rettslig sett slik styringsmulighet. Et vedtak fattet i stiftelsens styre er endelig og kan ikke omgjøres av et kommunalt organ. En kommunal stifter kan legge rammer for stiftelsens virksomhet ved å fastsette stiftelsens vedtekter, men dette må skje når vedtektene formuleres. Det kan være en krevende prosess å endre vedtektene på et senere tidspunkt. På grunn av den begrensede muligheten kommunen har for styring og kontroll, bør kommunestyret og kontrollutvalget være spesielt oppmerksomme ved bruk av denne organisasjonsformen.»*

Ettersom stiftelsers aktivitet ligger utenfor kommunens organisasjon så vil heller ikke stiftelser omfattes av regelverket om forvaltningsrevisjon. I kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, bli imidlertid spørsmål om frivillig kontroll med stiftelsen reist, jf kapittel 1 foran.

«Frivillig» selskapskontroll drøftes i kapittel 3.1. Forvaltningsrevisjon knyttet til samarbeidet mellom kommunen og boligselskapet behandles i kapittel 3.2.

3.1 FRIVILLIG SELSKAPSKONTROLL

I plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll nevnes følgende mulige temaer i en eventuell frivillig selskapskontroll:

- Organisering.
- Eiendomsforvaltning.
- Økonomi.
- Styring og rapportering.

Spørsmålet om frivillig selskapskontroll ble lagt fram for GBS i møte 3.11.16. Fra styreleder Even Solhaug ble det vist til at stiftelser er selveiende, og dermed ligger utenfor ordningen med selskapskontroll (jf sitatet fra Kontrollutvalgsboken foran). Han viste også til at stiftelsen er under Stiftelsestilsynets tilsyn selv om stiftelsen ikke har rapporteringsplikt til tilsynet. Regnskaper rapporteres til Brønnøysund på ordinær måte, og stiftelsen er pålagt å ha revisor¹¹.

¹¹ Revisor må fortløpende sende kopi av eventuelle nummererte brev til Stiftelsestilsynet, jf revisorloven § 5-2.

Når det gjaldt spørsmålet om frivillig tilsyn/kontroll, så mente han at nytteverdien av dette antakelig ville være begrenset hva angår driftsmessige forhold (drift, vedlikehold, økonomi, styring). I tillegg så ville en slik kontroll reise spørsmål knyttet til roller, jf at lovverket fastsetter stiftelsers uavhengighet. Han mente at nytteverdien av eventuell kontroll/revisjon ville være større hvis denne knyttes opp mot samarbeidet mellom GBS og kommunen, og eventuelt spørsmålet om hva kommunen «får ut av» den organiseringen som eksisterer pr i dag.

Til spørsmålet hvordan GBS ville stille seg dersom kontrollutvalget skulle ønske å gå videre mht en revisjon med utgangspunkt i temaer som er antydnet i plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, så ga Solhaug uttrykk for at dette i så fall burde drøftes i en egen styresak i GBS.

3.2 EVENTUELL FORVALTNINGSREVISJON KNYTTET TIL FORHOLDET MELLOM GJØVIK KOMMUNE OG GJØVIK BOLIGSTIFTELSE

Som alternativ til en selskapskontroll kan man tenke seg et prosjekt som kan vinkles mot samarbeid, kommunikasjon og arbeidsdeling mellom GBS og Gjøvik kommune. Prosjektet kan eventuelt også omfatte det boligsosiale arbeidet i kommunen i noe større bredde. Et mulig prosjekt med innretning mot forholdet mellom GBS og kommunen vil være å regne som en forvaltningsrevisjon, og ikke selskapskontroll.

Prioritering av en eventuell forvaltningsrevisjon knyttet til samarbeidet med Gjøvik Boligstiftelse bør gjøres opp mot alternative områder for forvaltningsrevisjon, jf plan for forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalget skulle ønske å gå videre med et mulig prosjekt med utgangspunkt i samarbeidet mellom kommunen og boligstiftelsen, så vil det være naturlig å utrede temaer/problemstillinger for en slik revisjon i en foranalyse, evt prosjektplan.

REFERANSER

Departementene: *Bolig for velferd - Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020).*

Gjøvik Boligstiftelse: *Vedtekter Gjøvik Boligstiftelse.*

Gjøvik Boligstiftelse: Årsberetning 2014.

Gjøvik Boligstiftelse: Årsberetning 2015.

Gjøvik kommune: Vedtak kommunestyresak 0043/01 *Boligforvaltning. Retningslinjer-policy.*

Gjøvik kommune: *Retningslinjer for tildeling av boliger Gjøvik kommune disponerer for vanskeligstilte på boligmarkedet.*

Gjøvik kommune: *2012-2014 Programplan for boligsosialt utviklingsprogram.*

Gjøvik kommune: *Helse- og omsorgsplan 2025. Oppdatert januar 2014.*

Gjøvik kommune: *Årsrapport 2014 Boligsosialt utviklingsprogram.*

Gjøvik kommune: *Helse- og omsorgsplan 2025. Oppdatert 2016. Høringsforslag 16.10.16.*

Kjørnæs, A.D (2015): *Praktisk styrearbeid -styrets ansvar og rolle i stiftelser.* Stiftelseskonferansen 2015, 21. og 22 april 2015.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2015). *Kontrollutvalgsboken.* Om kontrollutvalgets rolle og oppgaver, 2. utgave.

Lov om stiftelser (stiftelsesloven): *LOV-2001-06-15-59.*

Lotteri- og stiftelsestilsynet: *lottstift.no.*

Lotteri- og stiftelsestilsynet (2014): *Forvaltning og styring av boligstiftelser.* Rapport fra Stiftelsestilsynet.

Rambøll (2011): *Gjøvik kommune Foranalyse av boligsosialt arbeid.*

Rambøll (2016): *Gjøvik kommune Sluttanalyse boligsosialt utviklingsprogram.*

Trondheim kommune (2014): *Politikere og ansatte som oppnevnes som styremedlem i stiftelser*.
<https://www.trondheim.kommune.no/content/1117731788/Politikere-og-ansatte-som-oppnevnes-som-styremedlem-i-stiftelser>, oppdatert 20.1.14.

Gjøvik kommune**ÅRSRAPPORT OG AVREGNING 2016 FRA INNLANDET
REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Årsrapport 2016 fra Innlandet Revisjon IKS
2. Avregning av total ressursbruk for revisjon 2016

Vedlegg 1
Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

Årsrapport 2016 og avregning av total ressursbruk for revisjon for 2016 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

I tråd med avtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS fremlegges herved:

- Årsrapport 2016 (oversikt over tidsbruk for året m/kommentarer)
- Avregning for 2016 (økonomisk oppgjør for fjoråret, avregning av faktisk tidsbruk mot budsjett/a-konto)

Den vedlagte årsrapporten (se vedlegg 1) viser at det for fjoråret er benyttet/fakturert totalt 1516 timer. Dette er 164 timer mindre enn budsjett/oppdragsavtale. Avviket skyldes i sin helhet mindre bestillinger av forvaltningsrevisjon mv. enn budsjettert.

Årsrapport og avregning legges frem til orientering.

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 06.01.2017

J.nr./Referanse: 2017-003 BH

Til Kontrollutvalget i Gjøvik kommune

Årsrapport 2016

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruk i tiden 01.01-31.12.2016

	OPPDRAKS AVTALE		FORBRUK		Differanse	
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	880	900	863	900		
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	200	900	206	900		
Veiledning og bistand	30	900	53	900		
SUM REGNSKAPSREVISJON	1110	900	1122	900		-12
BESTILTE TJENESTER						
Bestilte mindre undersøkelser		990				0
Forvaltningsrevisjon	510	990	318	1055		192
Selskapskontroll		990				0
SUM BESTILTE TJENESTER	510	990	318	1055		192
Møter i KU og KST	60	990	76	990		-16
SUM TIMER	1680		1516			164

Kommentarer regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon ikke vesentlige avvik mellom oppdragsavtalen og medgåtte ressurser for 2016.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studieveien 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse:
Kirkeg. 76, 2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Kommentarer forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Prosjekt	Forbruk 2016			Sum over alle år. Totalt forbruk/-prognose inkl foranalyser			Kommentar
	Kroner	Timer	Pris	Kroner	Timer	Pris	
10247 Samhandlingsreformen	106830	104	1025	106830	104	1025	Del 1 av prosjektet er avsluttet og rapportert for KU i september.
10295 Overordnet analyse 2016	17820	17	1048	17820	17	1048	Timene gjelder presentasjoner for KU i forbindelse med overordnet analyse.
10325 Målstyring og kvalitet	56700	53	1080	56700	53	1080	Timene gjelder foranalyse og prosjektplan som ble lagt fram for KU i høst. KU bestilte ikke hovedprosjekt
10326 Rus og psykiatri	46440	43	1080	46440	43	1080	Timene gjelder foranalyse som ble lagt fram for KU i oktober. KU ba revisjonen om å kartlegge og vurdere endringer i etterkant av tilsyn. Dette gjennomføres i 2017. KU vedtok også hovedprosjekt vedr rusomsorg, se eget prosjekt nedenfor.
10343 Gjøvik boligstiftelse	33480	31	1080	33480	31	1080	Timene gjelder foranalyse lagt fram for KU i desember. KU vedtok ikke hovedprosjekt.
10344 Sykefraværarbeidet	31860	31	1028	31860	31	1028	Timene gjelder foranalyse lagt fram for KU i desember. KU vedtok ikke hovedprosjekt.
10346 Rusomsorg	35640	33	1080	359640	333	1080	Timene gjelder utarbeidelse av prosjektplan. KU vedtok hovedprosjekt som gjennomføres i 2017. Anslått timeforbruk er 300 timer i tillegg til arbeid med prosjektplanen.
10347 Tilskudd private barnehager	6075	6	1057	99000	100	990	Timene gjelder oppstart av revisjonsarbeid vedrørende feil utbetaling av tilskudd, jfr KST 143/16 og KU's vedtak 1.12.16. Timeforbruket er anslått til ca 100 timer
Totalt	334845	318	1055	751770	712	1056	

Oppdragsavtale FR/SK 2016	504900	510	990
---------------------------	--------	-----	-----

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 06.01.17

J.nr./Referanse: 2017-016/ BH

Til Gjøvik kommune
v/Kontrollutvalget

Avregning av total ressursbruk for revisjon 2016

Selskapsavtalen for Innlandet Revisjon IKS fastsetter prinsipp for prising og fakturering. I avtalens § 5 heter det følgende:

" Selskapet skal fakturere sine tjenester ut i fra reelt medgått ressursbruk på det enkelte oppdrag. Regnskapsrevisjon (inkl. attestasjoner/bekreftelser), forvaltningsrevisjon og veiledningstjenester m.v. skal forhåndsavtales med den enkelte deltaker i en oppdragsavtale. Selskapet skal alltid operere med en timesats som gjør at selskapet over tid ikke er egnet til å gå med overskudd (selvkostprinsipp). "

Selskapets representantskap har fastsatt timepriser for 2016 til:

Regnskapsrevisjon,	kr 900
Forvaltningsrevisjon, revisor	kr 900
Forvaltningsrevisjon, oppdragsansvarlig	kr 1.025
Møter	kr 990

Oppdragsavtalen med kommunene og fylkeskommunen regulerer tidspunkt og måte for avregning. Avregningen skal spesifiseres for utførte tjenester iht. faktisk tidsforbruk og eventuelle tillegg for kjøpte tjenester.

Avregningen for kommunen viser følgende tidsforbruk, timepriser og revisjonskostnader i 2016:

	Timer	Timepris	Sum
Regnskapsrevisjon	863 timer	900	776700
Attestasjon og veiledning	259 timer	900	233100
Forvaltningsrevisjon	318 timer	1055	335490
Selskapskontroll	0 timer	0	0
Bestilte undersøkelser	0 timer		0
Møter	76 timer	990	75240
Sum	1516 timer		1420530

Hovedkontor:
Postadr.: Serviceboks
2626 Lillehammer
Tlf 61289080
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studieveien 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Betalt à konto gjennom året	1563300
Kostnader til revisjon	1420530
Differanse	142770

For mye betalt vil bli trukket fra på à kontobeløpet for andre tertial 2017.

Med hilsen

Bjørn Hagen
Daglig leder

Kopi til: Rådmannen

Gjøvik kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	19.01.17	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	
1. Orientering om henvendelse til kontrollutvalget vedr. PP-tjenesten vedr. vedtak om frister for sakkyndige vurderinger mv.	Muntlig orientering
2. Informasjon om igangsatt forvaltningsrevisjonsprosjekt – tilskudd til private barnehager.	Vedlegg 1
3. Orientering om henvendelse til kontrollutvalget vedr. brukerbetaling ved bruk av multidoser med henvisning til sak i Ringsaker kommune: - Avgjørelse i tilsynssak – påpekt brudd på helselovgivningen (brev fra Fylkesmannen i Hedmark til Ringsaker kommune) - Eldre og syke har feilaktig betalt for pakking av medisiner (Artikkel i Ringsaker Blad)	Vedlegg 2 a) Vedlegg 2 b)
4. Diverse avisartikler	Vedlegg 3
5. Forsinket utbetaling av møtegodtgjøring for 2. halvår 2016 og orientering om ny rutine / utbetaling etter hvert møte	Muntlig orientering
6. Flytting fra rådhuset til Øvre Torvgate	Muntlig orientering
7. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

VEDLEGG 1
Rev

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 15. desember 2016

J.nr./Referanse: 2016-911/RG

Gjøvik kommune
v/rådmannen

INFORMASJON OM FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT – TILSKUDD TIL PRIVATE BARNEHAGER

Kontrollutvalget vedtok i sak 76/2016 i møte 1. desember 2016 å engasjere Innlandet Revisjon IKS til å foreta en undersøkelse med bakgrunn i feil utbetaling av tilskudd til private barnehager. Oppdraget til revisjonen er en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 143/16 der kontrollutvalget ble bedt om å «gå grundig inn i sakens ulike sider.»

Gjennom kontrollutvalgets vedtak er revisjonen bedt om følgende:

- Foreta en grundig kartlegging og beskrivelse av hva som er skjedd, årsaken til at feilen oppstod og hvordan kvalitetssikrings- og kontrollrutiner har fungert.
- Kartlegging og vurdering av nye rutiner på området, herunder kontroll med at det benyttes korrekt prisjustering i beregningene.
- Kartlegging av kommunens bruk av regneark som benyttes som grunnlag for vesentlige inntekter og utgifter i kommunens regnskaper.

Revisjonen ønsker å igangsette arbeidet nå med gjennomføring i løpet av vinteren 2017. Revisjonen vil gjennomføres som et mindre forvaltningsrevisjonsprosjekt med Reidun Grefsrud som oppdragsansvarlig. Forvaltningsrevisor vil samarbeide med regnskapsrevisor Unn Romundgard i gjennomføringen av prosjektet.

Vi vil be om et møte med kommunen over nyttår. Vi ønsker imidlertid å innhente noe dokumentasjon før jul når det gjelder kommunens beregninger for 2015 og 2016 med gammelt og nytt regneark. I den forbindelse ber vi om en kontaktperson vi kan forholde oss til. Kontaktperson hos Innlandet Revisjon IKS er Unn Romundgard, tlf 61130361/48279957. Undertegnede kan eventuelt også kontaktes.

Rådmannen vil få rapportutkast til uttalelse før endelig rapport sendes kontrollutvalget.

Med hilsen

Reidun Grefsrud
Oppdragsansvarlig revisor
Reidun.Grefsrud@irev.no
61289096/95136962

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Ringsaker kommune

Pb 13
2381 Brumunddal

Avgjørelse i tilsynssak - Ringsaker kommune - Påpekt brudd på helselovgivningen - Legemiddelhåndtering med Multidose.

Vi viser til brev av 14. januar 2014 fra lege Jan Ove Hoddø. Vi sendte brevet den 22. januar 2014 til uttalelse til Ringsaker kommune med kopi til legen. Vi mottok svar fra kommunen ved ekspedisjon av 4. februar 2014. På bakgrunn av kommunens uttalelse til saken mottok vi nytt brev fra lege Jan Ove Hoddø datert 7. mars 2014.

Disse dokumentene danner grunnlaget for Fylkesmannens vurderinger.

Saksforholdet

Saken dreier seg om kommunen har rett til å ta seg betalt for administrering av medisiner, inklusive dosering.

Lege Jan Ove Hoddø skriver i sitt brev av 14. januar 2014 at han ved flere anledninger har tatt opp dette spørsmålet med hjemmetjenesten i kommunen. Siden Multidose kom på markedet for noen år siden, valgte kommunen raskt dette som alternativ til den manuelle medikamentdoseringen som ble vurdert å være ressurskrevende, samt beheftet med en del feildoseringer. Kommunen bestemte da at de brukerne hvor man kun gav tjeneste i form av medikamentadministrering, skulle gå over til Multidose, noe brukeren selv skulle betale for. Kommunens representanter informerte fastlegene i kommunen om dette og at begrunnelsen i all hovedsak var ressursbetinget. Han tok opp dette med daværende kommuneoverlege våren 2013, og han bekreftet da, etter å ha konferert med Helse- og omsorgsdepartementet, at kommunens praksis ikke var i tråd med regelverket.

I kommunens tilsvare framkommer det at kommunen er godt kjent med daværende kommuneoverleges henvendelse til sentrale helsemyndigheter for presisering av regelverket knyttet til nødvendig helsehjelp og bruk av Multidose. Helsedirektoratet peker på retten til fri helsehjelp og at behov for hjelp til å administrere medisiner er å betrakte som helsehjelp. Tjenesten skal dermed være kostnadsfri for brukeren. Dersom brukeren har valgt å benytte Multidose skal kommunen i slike tilfelle dekke pakkekostnadene ved apoteket. Alternativt kan brukeren velge at hjemmesykepleien skal dosere medisiner i dosett. Ringsaker kommune presiserte på nytt dette regelverket overfor alle omsorgsdistrikt i kommunen.

I brevet fra lege Jan Ove Hoddø av 7. mars 2014 skriver han følgende:

«Mitt inntrykk er at de fleste av mine pasienter som får Multidose, ikke har vedtak som nevnt men at de burde ha hatt dette. Jeg har tatt opp medikamentadministrering konkret med flere av pasientene og alle bekrefter at dette fikk de

beskjed fra hjemmesykepleie om at de skulle begynne med men ikke noen mulighet for å søke om denne type helsetjeneste. Jeg tror derfor at denne feilaktige praksis er utbredt.

Apotek 1 i Brumunddal bekrefter at de fakturerer den enkelte pasient direkte og at det ikke eksisterer noen ordning hvor f. eks. kostnad til pakking faktureres kommunen. Det virker som om regelverket forstås på en annen måte lengre ned i organisasjonen, og at dette fører til at pasientene ikke får oppfylt den rett de har krav på.

Det nevnes til slutt at jeg senest i går hadde meldingsutveksling med hjemmesykepleie i konkret sak hvor de, hos en pasient som opplagt ikke kan dosere sine medisiner selv, og derfor har gått over til Multidose, presiserte at vedkommende hadde vedtak på hjemmesykepleie inklusive hjelp til inntak. Multidosepakking betaler hun fremdeles selv.»

Fylkesmannens vurderinger

Fylkesmannen har tatt saken opp til behandling etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-4 og § 2 i lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten. I henhold til disse bestemmelsene skal Fylkesmannen føre tilsyn med alt helsevesen og alt helsepersonell i fylket og bl.a. foreta en vurdering av om det foreligger brudd på en eller flere av bestemmelsene i loven (kalt pliktbrudd).

I denne saken er det foretatt en vurdering i forhold til helse- og omsorgstjenestelovens § 3-1 om kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester og § 3-2 om kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester, samt forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Pasienter som ikke selv er i stand til å administrere sine medisiner og dette blir utført som et ledd for å yte nødvendig helsehjelp til pasienten, er det ikke grunnlag for å ta egenbetaling for administrering av legemidler, herunder bruk av Multidose.

Det følger dessuten av forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten (internkontrollforskriften) at Ringsaker kommune er forpliktet til å drive internkontroll med at regelverket etterleves, det vil si

1. å sikre at man har lagt til rette for at ansatte blir i stand til å utføre sine oppgaver i henhold til regelverk og virksomhetens mål,
2. å styre virksomheten slik at regelverk faktisk blir fulgt og virksomhetens mål nås,
3. å drive systematisk kontroll, slik at brudd på regelverk og interne rutiner oppdages,
4. å treffe tiltak hvis regelverk og interne rutiner brytes.
5. å evaluere sin virksomhet, slik at man lærer av gode og dårlige erfaringer.

I denne saken har kommunens praksis ikke vært i tråd med gjeldende rett på området. Dette representerer således et brudd på helselovgivningen. I tillegg viser kommunens praksis at det foreligger brudd på flere bestemmelser i internkontrollforskriften. Vi tenker her særlig på § 4 bokstavene b, c, f, g, h.

Konklusjon

Fylkesmannen finner at det er grunnlag for å påpeke pliktbrudd hos Ringsaker kommune etter §§ 3-1 og 3-2 i helse- og omsorgstjenesteloven, forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester og interkontrollforskriften § 4 b, c, f, g, h.

Pliktbruddet anses ikke for å være så alvorlig at saken oversendes Statens helsetilsyn for vurdering av pålegg etter lov om statlig tilsyn § 5.

Denne avgjørelsen er endelig og kan ikke påklages jf. forvaltningsloven § 28.

Vi ber om en tilbakemelding fra Ringsaker kommune innen 15. september 2014 om følgende forhold:

- En beskrivelse av hvilke tiltak som kommunen gjennomfører for å sikre at praksis på området bringes i tråd med gjeldende regelverk.
- Hvilke tiltak som ledelsen gjennomfører for å kontrollere at tiltakene har den ønskede effekt.
- Resultatet av disse kontrolltiltakene.

Med hilsen

Trond Lutnæs e.f.
fylkeslege

Arne Throndsen
seksjonssjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:

Lege Jan Ove Hoddø NAF Gården legekantor Postboks 55 2381 BRUMUNDDAL

ANNONSE

VEDLEGG 2 b)

Hele I
bredb

Hele Norges bredbånd
Telenor har oppgradert bredbåndet over hele
landet. Nå med hastigheter opptil 75 Mbit/s i

Ciavalla

SJEKK HVA DU KAN FÅ

ENDELIG HASTIGHET I HVER DEL AV LANDET

Telenor I
bredbånd
landet. K
hastighe
Mbit/s i C

SJEKK I

ENDELIG HASTIGHET
I HVER DEL AV LANDET

RINGSAKER BLAD RINGSAKER BLAD

Eldre og syke har feilaktig betalt for pakking av medisiner

Av JAN RUNE BAKKELUND

28. juni 2014, kl. 10:45 ▾

Ringsaker kommune har i flere år feilaktig latt eldre og syke betale regninga for administrering av medisiner, inklusive dosering.

GA ALDRI OPP: Lege Jan Ove Hoddø tok opp saken med kommunen flere ganger, men han måtte gå til fylkeslegen for å få stoppet den feilaktige praksisen. Foto: Jan Rune Bakkelund

DEL

f

...

ANNONSE

Ringsaker Blad har grunn til å anta at bortimot 200 personer kan takke Brumunddals-lege, Jan Ove Hoddø, for at det nå blir ordnet opp. Han har brakt saken inn for fylkeslegen som påpeker flere pliktbrudd i forhold til helselovgivningen. Fylkeslegens avgjørelse er endelig og kan ikke påklages.

Frist til 15. september

Ringsaker har fått frist til 15. september med å gi fylkeslegen tilbakemelding om følgende forhold:

- * En beskrivelse av hvilke tiltak som kommunen gjennomfører for å sikre at praksis på området bringes i tråd med gjeldende regelverk.
- * Hvilke tiltak som ledelsen gjennomfører for å kontrollere at tiltakene har den ønskede effekt.
- * Resultatet av disse kontrolltiltakene.

Gikk over til Multidose

Da Multidose kom på markedet for noen år siden, valgte kommunen raskt dette som et alternativ til den manuelle medikamentdoseringen som ble vurdert å være ressurskrevende og la beslag på arbeidstiden til sykepleiere. I tillegg var kommunens manuelle pillebehandling beheftet med en del feildoseringer.

– Kommunen bestemte da at brukerne hvor man kun ga tjeneste i form av medikamentadministrering, skulle gå over til Multidose, noe brukeren selv skulle betale for, skriver fylkeslege Lutnæs når han beskriver saksforholdet.

Kommunen fikk beskjed

Lege Jan Ove Hoddø tok i 2013 denne praksisen opp med daværende kommunelege, Michael Vester. Sistnevnte fikk da etter å ha konferert med Helse- og omsorgsdepartementet, beskjed om at kommunens praksis ikke var i tråd med regelverket.

– I kommunens tilsvaer framkommer det at kommunen er godt kjent med daværende kommuneoverleges henvendelse til sentrale helsemyndigheter for presisering av regelverket knyttet til nødvendig helsehjelp og bruk av Multidose, skriver fylkeslegen. Han legger til:

– Helsedirektoratet peker på retten til fri helsehjelp og at behov for hjelp til å administrere medisiner er å betrakte som helsehjelp. Dersom brukeren har valgt å benytte Multidose skal kommunen i slike tilfeller dekke pakkekostnadene ved apoteket.

Sagt fra flere ganger

– Jeg har tatt opp dette gjentatte ganger med hjemmetjenesten i Ringsaker, også med mellomledere, uten at praksisen ble endret, sier Jan Ove Hoddø. I januar fortalte han i brev form hva kommunens praksis betød for en av hans pasienter:

– En av mine pasienter må ta drosje ned til apoteket for å hente Multidosepakker hver 2. uke. Dette koster henne cirka 400 kroner per måned. I tillegg da betaling for Multidoseløsningen som utgjør 400/500 kroner per måned.

– Hvor mange personer tror du det er i Ringsaker som feilaktig har måtte betale for Multidose?

– Jeg antar at jeg har cirka 20 pasienter som dette gjelder, og det betyr nok at det er rundt 50 bare ved dette legesenteret. Jeg vil anta at vi snakker om et par hundre i Ringsaker.

– Bør de få tilbakebetalt pengene?

– Ja, det ville da blitt gjort i andre tilfeller hvor noe er gjort feil, sier Hoddø som nå regner med at kommunen rydder opp.

Hvis hver pasient har betalt 400 kroner i måneden for pakkekostnader, vil kommunen måtte tilbakebetale 800.000 kroner per år, dersom det er snakk om 200 brukere/pasienter.

Ringsaker Blad har grunn til å tro at Ringsaker kommune ikke er alene om å ha denne feilaktige praksisen.

Kommunen oppfattet ikke at de gjorde noe galt

Ringsaker kommune skriver at de i 2013 ikke oppfattet at denne praksisen måtte endres.

Kommunen, ved assisterende rådmann Espen Hvalby, har skriftlig besvart RBs spørsmål:

1) Når ble ordningen innført?

I utgangspunktet er Multidose kun en sak mellom brukeren selv, fastlegen og apoteket. Dette ble satt i system fra desember 2010. Det har vært ulike oppstartstidspunkt for ordningen i omsorgsdistriktene.

2) Våren 2013 fikk kommuneoverlegen bekreftet, i Helse- og omsorgsdepartementet, at kommunens praksis ikke var i tråd med regelverket. Hvorfor endret dere ikke da praksisen?

For at kommunen skal dekke pakkeutgifter for Multidose ved apoteket er det en forutsetning at brukeren er innlagt ved institusjon eller har vedtak om hjemmesykepleie og konkret administrering av medisiner. Dersom brukeren ikke har slikt vedtak og ordner sine medisiner selv, er valget av Multidose kun en sak mellom brukeren selv, fastlegen og apoteket. Ved henvendelsen til Helse- og omsorgsdepartementet ble ikke tilbakemeldingene derfra oppfattet dit hen at det var behov for å endre praksis.

3) Hvor mange pasienter/brukere har feilaktig betalt for administrasjon knyttet til det å få sine medisiner? Snakker vi om flere enn 200?

Kommunen har ingen rolle i avtalen mellom bruker, fastlege og apotek før bruker søker, eller på annen måte tilkjennegir behov for hjelp til å administrere sine medisiner. Kommunen har kun oversikt over de brukerne som har vedtak om administrering av medisiner. Det er derfor ikke mulig å besvare spørsmålet om hvor mange pasienter som har Multidose i Ringsaker.

Ringsaker kommune har 179 brukere som benytter seg av både Multidose og dosett satt av hjemmesykepleien. Hvor mange av disse som ev. har feilaktig betalt for administrasjon må undersøkes nærmere.

4) Legemiddelhåndtering med Multidose, er en tjeneste som skal være kostnadsfri for brukeren. Hva tenker dere om tilbakebetaling til de det gjelder?

Det er foreløpig ikke tatt stilling til om ordningen skal få tilbakevirkende kraft; dvs. om brukere skal få tilbakebetalt utgifter de har hatt på pakking av Multidose før 1. september 2014.

Multidose:

En rull med små poser merket med dato og klokkeslett som forteller når du skal ta medisinen. Fastlegen sender bestilling til apoteket som kan levere ut multidosepakninger

Lik Østlendingen på Facebook

Liker 28 k personer liker dette. Registrer deg for å se hva dine venner liker.

Les mer om: Ringsaker Blad Ringsaker Blad

Se kommentarer

Flere saker

ANNONSE

Hele Norges bredbånd
Telenor har oppgradert
bredbåndet over hele landet.
Nå med hastigheter opptil 75
Mbit/s i Gjøvik

SJEKK HVA DU KAN FÅ

1. 75 Mbit/s i Gjøvik
2. 75 Mbit/s i Gjøvik
3. 75 Mbit/s i Gjøvik

VENNLEGG 3

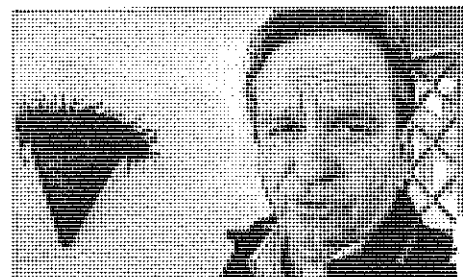
Fremstad blir fylkesvaraordfører

LILLEHAMMER: Kjersti Bjørnstad Fremstad (Sp) fra Vestre Toten overtar som fylkesvaraordfører i tre måneder fram til april neste år.

TERJE NILSEN
terje.nilsen@amedia.no

Fylkestinget har gitt fylkesvaraordfører Ivar Odnes (Sp) fra Østre Toten permisjon fra alle fylkeskommunale verv i perioden fra 9. januar til 31. mars. Han er

varaopplett til stortingsrepresentant Anne Tinglestad Wøien fra Gran, og hun skal - som tidligere omtalt i OA - ha permisjon for å gå på Forsvarets sjefskurs. Odnes har en lang rekke verv, og etter forslag fra Aud Hove (Sp) skal partifellene Lise Hammerud fra Gjøvik inn i fylkestinget mens Fremstad tar seg av alle de andre vervene, inkludert som medlem av fylkesutvalget. Det innebærer at hun overtar som fylkesvaraordfører etter årsskiftet.

FIKK SVAR: Tore Hagebakken (Ap).

■ Campus Arena Kallerud

Fikk sju avvik i brann

GJØVIK: Campus Arena Gjøvik fikk sju avvik og to anmerkninger da brannforebyggende avdeling hadde tilsyn i hallen. To av dem er knyttet til valg av brennbart materiale på fasade og i foajeen.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

Brannforebyggende avdeling i Gjøvik kommune har i høst hatt tilsyn med en rekke bygg, deriblant Campus Arena, Tranberghallen, Snertingdalshallen og Skistua.

Mens Tranberghallen kun fikk en liten anmerkning, ble det avdekket sju avvik i den nye hallen.

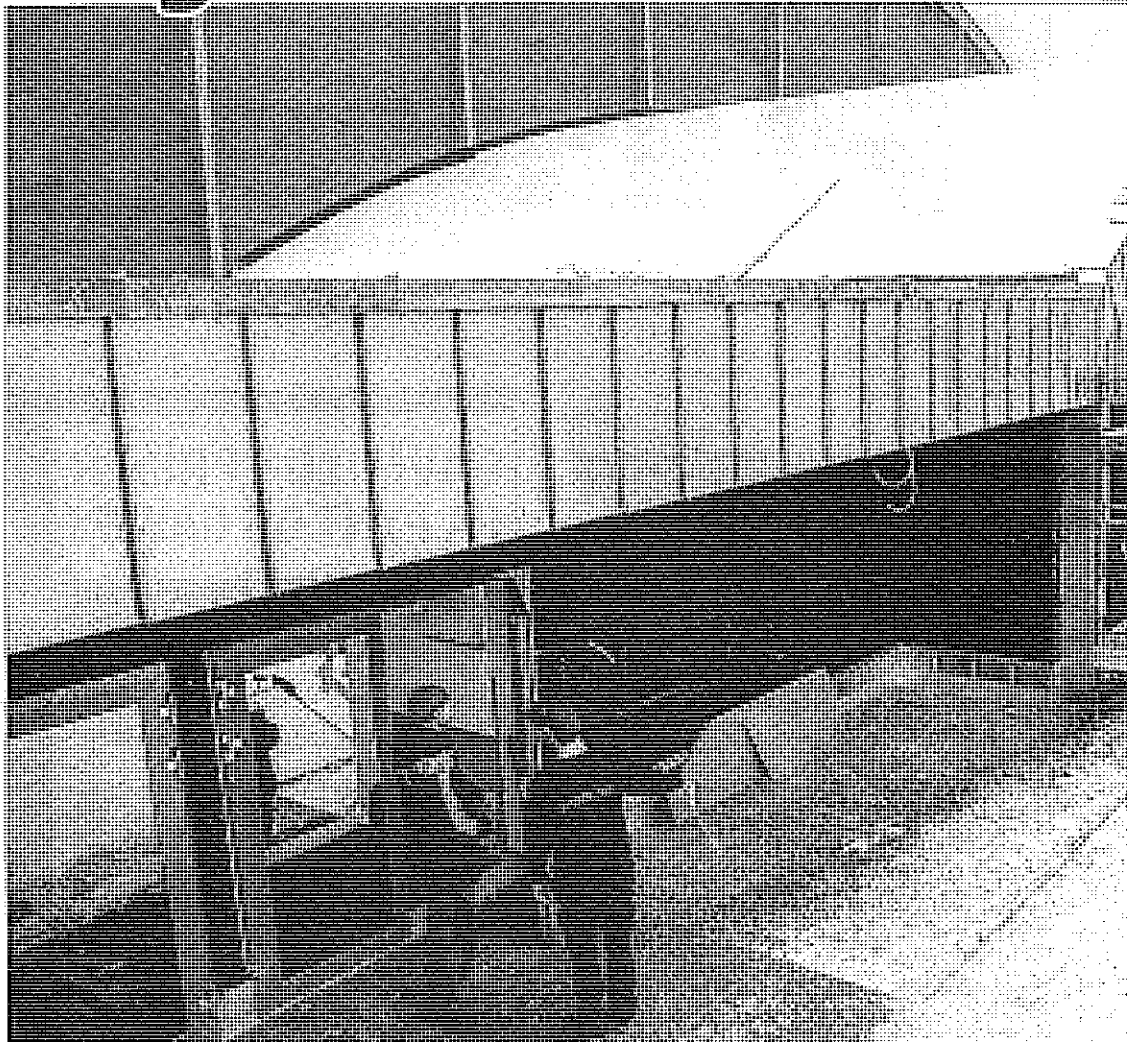
To avvik gjelder valg av materiale på fasaden og i kioskens i foajeen. Det vises til at det er brukt «brennbart panel» og «brennbart materiale», og det bes om en redegjørelse om dette er i samsvar med brannkonseptet.

Ikke brennbar

I tillegg gis det tre avvik for manglende kontroll av brannalarm, sprinkleranlegg og nødlysanlegg. Sju avvik gis for at det ikke er foretatt en risikovurdering, mens det sjuende avviket gis for manglende beredskapsplan. Campus Arena får anmerkning om at det må utarbeides instruks for utleie til tredje person. Brannvesenet ber også om en skriftlig tilbagemelding på hvordan brannalarmanlegget er organisert.

Branningenør Erik Markeng i Gjøvik kommune opplyser til OA at tilsynet var planlagt før det oppsto brann i oktober. Denne brannen var påsatt, men i etterkant ble det stilt noen spørsmål og brannvesenet kikket derfor nærmere på beskrivelser fra hvordan hallen skal være bygget.

I brannkonseptet står det at det ikke skal være bruk av brennbar kledning. Det står at kledning ikke skal bidra til spredning av brann, sier Markeng.

REPARERER: Arbeidet med å reparere brannskadene på Campus Arena Gjøvik er godt i gang.

FOTO: DRYNJAR EIDSTUEN

At kledning ikke skal bidra til spredning av brann, kan etter det OA får forklart gjøres ved bruk av kledning som er brannimpregner. Materiale som er benyttet skal ifølge Markeng se ut som vanlig panel.

- Var heldige

Erik Månun i Gjøvik kommunes eiendomsavdeling opplyser at de har sendt saken om valg av materiale til Kontur AS

som hadde ansvar for prosjekteringen av hallen.

- Vi har sendt saken tilbake til rådgiver. Vi tror ikke dette er noen stor sak, sier Månun og bekrefter at spørsmål knyttet til valg av materiale på fasaden dukket opp i etterkant av brannen.

- Vi var jo heldige. Vi kunne ha mistet hele hallen, sier Månun.

Når det gjelder manglende

kontroll av anlegget viser det seg at el-leverandør skulle ha gjort denne jobben.

- Vi har avtale om service i tre år, så det er deres ansvar. De har nå utført kontrollene. Arbeidet med risikovurdering og beredskapsplan er i gang, sier Månun.

Snertingdalshallen

Når det gjelder den privateide Snertingdalshallen fikk den

seks pålegg. Det må blant annet gjennomføres kontroll av brannalarmanlegg og ledesystemet. Det ble også avdekket at det ikke er gjennomført brannøvelse i hallen, noe brannvernleder i hallen har lovet å følge opp så fort som mulig.

På Skistua fikk Skistuas Vener ett avvik og to anmerkninger. Karl Aksel Klevenberg opplyser i et brev til kommunen at de er i gang med å følge opp.

Vil hjelpe ansatte som trues på jobb

GJØVIK: Gjøvik kommune skal styrke oppfølgingen av ansatte som trues eller utsettes for trakassering på jobb.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

Fra tid til annen blir ansatte i blant annet helse- og omsorgstjenesten utsatt for trusler, trakassering eller vold. Det er sjelden det skjer alvorlige hendelser etter det OA får opplyst, men det kan likevel oppleves dramatisk for den som utsettes for den uakseptable handlingen. Leder Karin Buflaten Johnsrud i tilrettelagte tjenester opplyser at de har politianmeldt 4-5 hendelser i løpet av perioden hun har vært tjenesteleder. Det vil si i underkant av en hendelse i året.

- Vi har jobbet med rutiner, pro-

sedyrer og tiltak for å håndtere dette, men vi vil gjøre mer. I 2017 skal vi jobbe for mer individrettede tiltak når ansatte utsettes for trusler eller trakassering. Det er leders ansvar å følge opp den ansatte, men vi søker å få til en faglig neste som skal følge opp den som blir utsatt for dette i håp om enda bedre oppfølging, sier Johnsrud.

Hun presiserer at brukere av tjenestene som ikke er i stand til å for-

stå at de truer eller utøver vold, ikke anmeldes. Det samme sier leder Mette Hafstad for sykehjemstjenesten. Nylig ble en person anmeldt for å ha truet/trakassert en ansatt innen sykehjemstjenesten, men dette var ikke en bruker. Det er første gang skjer i hennes tid som leder av denne tjenesten.

- Vi anmelder når vi opplever at det er en reell trusselsituasjon, sier Hafstad.

ANMELDSELSE: - Vi anmelder når vi opplever at det er en reell trusselsituasjon, sier leder Mette Hafstad i sykehjemstjenesten.

Fuktskader på Gjøvik skole

GJØVIK: Gjøvik kommune har fått pålegg om å undersøke og utbedre fuktskader på Gjøvik skole.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

Det er Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn som har påvist fuktskadene i ett av skolens bygg. Det ble gjort i forbindelse med et tilsyn i høst.

Det er ifølge tilsynsrapporten synlige fuktskader i flere rom i B-bygget og tak ved skråvindu i sløydsal. Gjøvik kommune rådes til å undersøke årsaken for å unngå framtidige inneklimaproblemer.

Kommunen må for øvrig også dokumentere tilfredsstillende radonnivå i hele skolen. Ifølge Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn er det tatt for få målinger til

å gi et realistisk bilde av radonnivået på hele skolen. Skolen må også få bedre internkontrollsystem og dokumentere at forskrift om miljørettet helsevern er ivaretatt.

Tilsynet påpeker i tillegg fuktskader i en bod i A-bygget og et belegg på murgulv flere steder i C-bygget. Dette må også kommunen gjøre noe med.

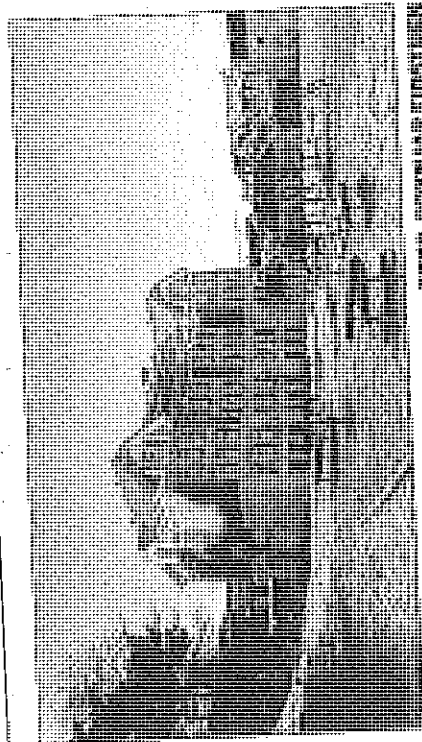

FOTO: EKTREND EIDSTAD

MANDAG

2. januar 2016

Uke 1 - Nr. 1

93. årgang

Løssalg kr. 30

oa.no

Ble advart mot Gjøvik

NÆRINGSLIVSAKTØR: Birger Sand Balke sier han ble advart av andre investorer mot å satse i Gjøvik. Sand Balke, som har bosatt seg på Svennes gård på Biri, mener samspillet med kommunen må bli bedre.

NYHETER SIDE 6-7

Hesjet med konkurrentene

Ingvild Flugstad Østberg
lover flere topplasseringer
i tida som kommer.

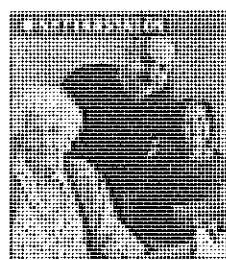
SPORT SIDE 24-25

Vokser i sitt eget tempo

Daglig leder Terje Hensvold
i Profilhuset på Kolbu
trives med langsom vekst.

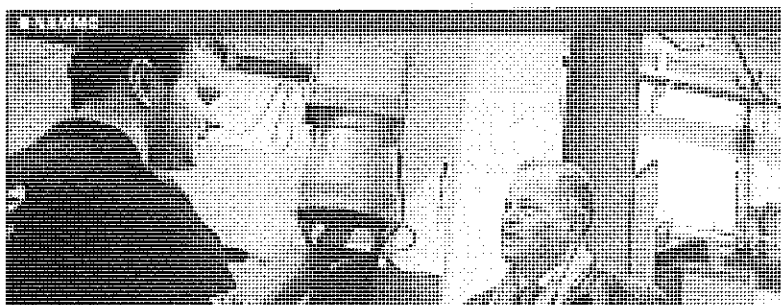
NYHETER SIDE 8-9

Fikk ros av Erna

Ernæringsansvarlig
Mohsen Jamel på Bjørkella
i Gjøvik fikk ros av stats-
minister Erna Solberg.

NYHETER SIDE 5

FAST ANSATT FOR Å BLI VERDENSMESTER

Tobias Alm har fått fast jobb i Nammo på Raufoss bare for å bli verdensmester i CNC-maskinering. Her tar Tobias imot stortingspresident Olemic Thommesen.

NYHETER SIDE 2-3

Gjøvik kommune, OA og Sand Bakke

MAGNUS MATHISEN
Rådmann Gjøvik

NOEN TANKER og oppklaringer knyttet til mandagens oppslag i Oppland Arbeiderblad om investor Birger Sand Bakke og tirsdagens leder i samme avis. Vi hadde naturligvis ønsket at den første førstesiden i det nye året hadde vært den gode og glade nyheten om at Sand Bakke ønsker og vil satse og investere i Gjøvik. I stedet ble det altså budskapet at han er advart mot å investere i Gjøvik. Vi verken vil eller kan argumentere mot de vurderinger som redaktøren her har gjort, men vi føler likevel et behov for å knytte noen oppklarende tanker til dette.

SOM KJENT nå, er det etablert en intensjonsavtale mellom sportsskjeden XXL og utbyggerne Sand Bakke/Linnerud om den såkalte Statoil/Esso-tomta ved Ringvegen/Østre Totenveg. Den avtalen de har gjort med hverandre gjelder en tomt som ikke er regulert for varehandel, noe som selvsagt kompliserer den ønskede framdriften. Når OA i sin leder skriver at Sand Bakke føler at han stanger hodet i veggen og at han møter folk som ikke spiller på lag og ikke vil finne løsninger, må vi si at vi rett og slett ikke kjenner oss igjen i det bildet.

FOR BÅDE administrasjonen og politikerne har på tross av at utbyggingsplanene går på tvers av både lokale og regionale vedtak

grepet for å prøve å finne gode løsninger. Utbyggerne var også selv til stede da reguleringsspørsmålet (XXL-saken) var til behandling i det politiske hovedutvalget sist høst. Etterpå uttalte de begge at de var fornøyde med det de hørte, med de vedtak som der ble gjort, og om veien videre. Og det er den veien vi er på nå.

DET ER dessuten direkte feil når det står i lederen i OA at Gjøvik kommune har gått i forhandlinger med XXL om andre arealer, og at dette skulle foregått nærmest bak Sand Bakkes rygg. Dette er ikke tilfelle. Kommunen har ikke vært i forhandlinger med XXL.

DERIMOT FULGTE kommunen opp et ønske fra ledelsen i XXL (gjengitt i OA) om å få komme og presentere hvordan XXL driver sin virksomhet og belyse hvilke kriterier som er viktig når en etablering skal gjennomføres. På denne måten skaffet kommunen seg førstehånds kunnskap og fakta om hvorfor XXL mener en lokalisering på Kirkeby er gunstig, mens en plassering i Gjøvik sentrum er krevende. Dette er nyttig og viktig informasjon som er vesentlig for kommunen i det videre arbeid med mulig endring av reguleringsbestemmelsene.

EN KOMMUNE må alltid være klar for, og også tåle, kritikk. Noen ganger kan det helt sikkert være berettiget, men akkurat i denne saken føler vi at det ikke er berettiget. Jeg er overbevist om at kommunikasjon og dialog er den beste veien til samhandling og gode løsninger, og håper at det også skal føre fram i denne og i lignende saker i tida som ligger foran oss. Jeg ønsker utvikling i Gjøvik, og jeg vil legge til rette for at både Sand Bakke og andre investorer satser på

Grønne innringer på

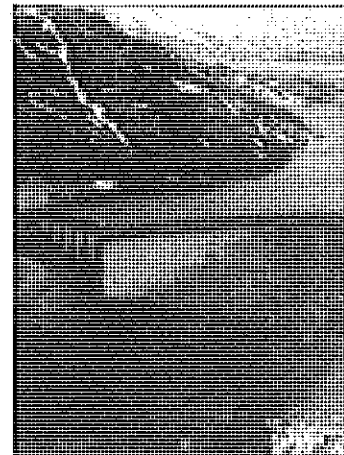
Kommentar

SKAL VI skape grønn vekst av fornybar energi i Norge, må vi begynne å behandle kraftselskapene som det øvrige næringslivet. NHOs årskonferanse i januar har fått tittelen «Made in Norway - på jobb for en grønn fremtid». Omstillingen til en mindre oljeavhengig og mer klimavennlig økonomi er en stor utfordring for hele det norske samfunnet. Det krever innsats og kløkt fra både næringsliv og myndigheter.

NORGES KANSKJE største konkurransefortrinn i det grønne skiftet, er at kraftproduksjonen vår allerede er utslippsfri. Mens resten av Europa må bruke milliarder på å avkarbonisere kraftsektoren sin, har vi vært fornybare fra dag én. Med ren energi fra 1500 vannkraftverk over hele landet, kan vi konsentrere oss om å kutte utslipp i andre sektorer - som transport, industri og bygg. Vi produserer allerede mer strøm enn vi bruker i Norge. Men i årene fremover vil vi trenge mer, både som følge av befolkningsvekst og for å nå målene om 40 prosent kutt i klimagassutslippene innen 2030.

NORSK PROSESSINDUSTRIs største fortrinn er at den er svært energieffektiv og benytter ren fornybar vannkraft som energikilde. Dette gjør den verdensledende innen klima og miljø. Norsk Industris veikart for prosessindustrien for økt verdiskaping med nullutslipp i 2050, har som et avgjørende premiss at industrien har tilgang på kraft til konkurransedyktige betingelser. Dette er bærebjelken for videre klimavennlig vekst i prosessindustrien.

STATISTISK SENTRALBYRÅ la nylig frem tall som viser historisk investeringsvekst i kraftnæringen. I 2015 ble det investert over

sjon flater ut. Dette til tross for norske myndigheter har estimert at det er behov for 50 milliarder kroner bare til rehabilitering eksisterende vannkraftverk.

HVORFOR KOMMER ikke investeringene? Det er lett å peke kraftprisene, som tyder på markedet er mettet de nærmeste årene. Men en rekke analyser ser at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer går tapt grunnet høyt skattetrykk. Faktisk er det ingen næringer i Norge som beskattes hardere enn de fornybare vannkraften. Regjeringen har det siste året lagt frem både en «grønn» skattereform og rapport fra ekspertutvalget i grønn konkurransekraft. Men i tak for å fremme vannkraftinvesteringer nevnes knapt noen stedene.

HVORFOR ER det blitt slik? Kanskje fordi vannkraften oppfattes som en evigvarende ressurssom man glemmer at kraftverkene ikke er det? Kanskje for kraftselskapene i mange år hadde stor kontantstrøm, lave investeringer og høye utbytter? Ellers kanskje fordi noen tror at solvindhkraft, batterier og ny teknologi raskt vil erstatte behovet i magasiner og vannturbiner?

DET ER lett å glemme at vannkraften står for 96 prosent kraftproduksjonen i Norge.